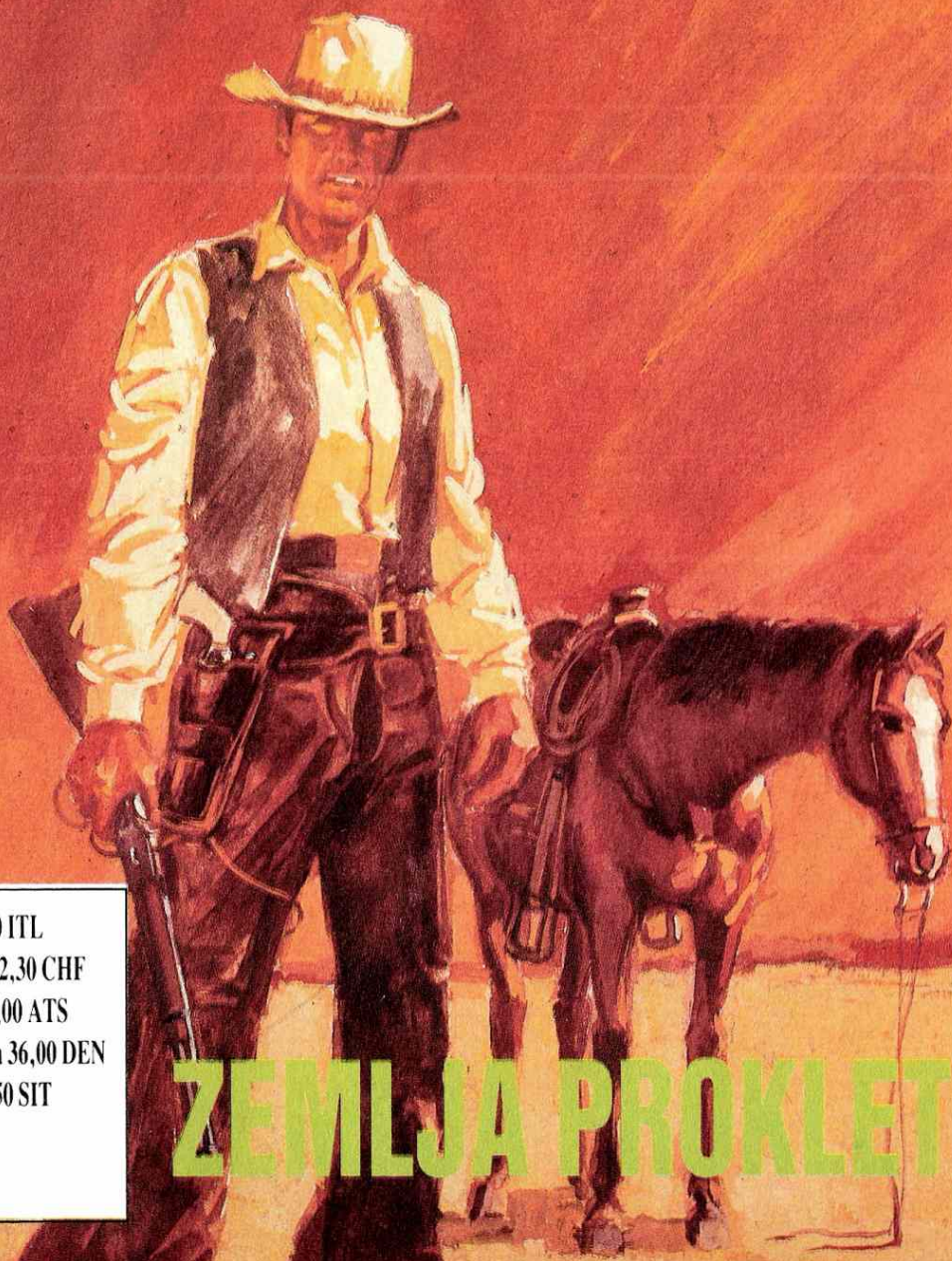

FRENK LARAMI

DOŠK HOLIDEJ

BROJ 271 • CENA 5,20 DIN.

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

Italija 2.000 ITL
Švajcarska 2,30 CHF
Austrija 19,00 ATS
Makedonija 36,00 DEN
Slovenija 250 SIT

ZEMLJA PROKLETIH

★ **DOK HOLIDEJ** ★

271

Frenk Larami

ZEMLJA PROKLETIH

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 271

Glavni i odgovorni urednik

Slavko DRAGINČIĆ

Urednik

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala

Frank Laramy

WIEDER AM NORD

Recenzija i adaptacija

Zorka ĆIRIĆ

Lektor

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Tehnički urednik

Franja VARGA

Naslovna strana

Franja VARGA

Korektori

Eržebet PREC

Ida ŠALANKI

Štampa: 26. IX 1996.

Tržište: 5. X 1996.

Izdaje: MARKETPRINT, DD za izdavačku delatnost, 21102 Novi Sad, p. fah 20

Štampa: NLIP „FORUM“ Novi Sad, Vojvode Mišića 1

Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ; Urednik: Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala: Frank Laramy – WIEDER AM NORD

Copyright: UNIVERSUM PRESS. Recenzija i adaptacija: Zorka ĆIRIĆ

Sva prava se zadržavaju, uključujući i pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji drugi način.

Mišljenjem Republičkog Sekretarijata za kulturu ovo izdanje se svrstava u tarifni broj 8 Zakona o privremenim merama o porezu na promet proizvoda i usluga (S. L. SFRJ 4/91).

Godišnja pretplata za zemlju za ediciju „Dok Holidej“ iznosi 60 dinara. Opštom uplatnicom uplatiti pretplatu na žiro račun 45700-603-3-6158, a primalac je „MARKETPRINT“ DD, 21102 Novi Sad. Potvrdu o uplati (sa naznakom gde izdanje treba slati), pošaljite na adresu: „MARKETPRINT“ DD, Poštanski fah 20, 21102 Novi Sad. Izdanje šaljemo preporučenom pošiljkom.

Spavao je te noći pod vedrim nebom u preriji, daleko od drumova, zaklonjen. Migo je pasao na nekoliko koraka od njega, a on je ležao sa sedlom pod glavom, zagledan u zvezdano nebo. Kroz ove godine, postao je pravi Zapadnjak. Umeo je da razazna svaki šum, zavijanje kojota, topot kopita. Čak je razlikovao i topot od topota. Ovo što je sada čuo u daljini, činilo se kao topot kopita konja koje su jahali ljudi u bekstvu, razbojnici koji grabe da izmaknu ruci zakona. No, to ga se ovoga puta nije ticalo. Bio je daleko od toga. U ostalom, Dok Holidej se uvek trudio da se ne meša u tuđe stvari, da ne uleće u gužvu. Na žalost, to mu je retko uspevalo.

Jedan, dva, tri! Znači, tri konjanika su u bekstvu. Znao je da tu negde na nekoliko milja se nalazi naselje. Verovatno su ova trojica počinila nešto protivzakonito, upravo u tom naselju kome nije znao ime.

Sa prvim zracima sunca bio je u sedlu. Uz put je sreo starca i pitao ga za ime naselja koje se nalazi pred njim.

Starac ga je iznenađeno odmerio od glave do pete, tim pre što je Holidej nosio tamno odelo i blistavobelu košulju, što je u ovim krajevima bilo neuobičajeno.

– Grad se zove Jelou Rouz – rekao je starac gotovo ponosno, kao da je očeki-

vao da svako ko živi na Zapadu treba da zna za ovaj grad.

Dok Holidej nikada nije čuo za ovaj grad, niti je ikada pre bio u njemu. Stari čovek je očigledno želeo da nastavi razgovor. – Divan je to grad, mister, samo, od juče je opet pakao u njemu.

– Kako to mislite pakao? – oprezno je pitao Holidej, s namerom da možda obiđe naselje i izbegne gužvu.

– Od pre dva dana se kod nas u Jelou Rouzu nalazi stranac. Simpatičan neki momak, mada prilično ćutljiv. Obično, vreme provodi u jedinom salunu koji imamo kod one derikože Tomera. Došla su tri lupeža, drugo i ne mogu biti, uveravam vas, i odmah su napali stranca. Jedan od njih, kome je desna ruka ukočena, zapravo prsti na desnoj ruci, tvrdio je da je stranac kriv za njegovu sakatost i da ga je u Abileni pogodio metkom u ruku. Stranac, taj mladi čovek koga sam pomenao, uveravao je ovu trojicu da on o tome nema pojma, da u Abileni nije bio već sedam godina, ali, sve to nije vredelo ništa. Lupeži su stalno tvrdili da je on Dok Holidej i da ih ne može zavarati što se sada prerusio u kauboja. Nekako su se primirili, čak i popili po čašu pića zajedno. Međutim, ja sam bio u salunu i bio sam siguran da se to neće završiti dobro. Tako je i bilo. Trojica lupeža su se povukla, napustili salun i činilo nam se, odja-

hala. Stranac je još neko vreme ostao u salunu, a onda je izašao na ulicu. Nismo se ni pribrali, a pucnji su odjeknuli. Ona trojica su se negde prikrila i iz zasede ustremila na mladića. On zapravo i nije mladić. Može imati oko trideset godina. Bolje rečeno mogao je imati. Saznali smo da se zove Šaron Lejn.

Pri pomenu tog imena Dok Holidej se trgao. Naravno, strarac to nije mogao da primeti. – Kažete, mogao je imati trideset godina, zvao se... Mister, znači li to da je taj čovek mrtav?

– Ne, nije mrtav, ali, teško je ranjen. Smešten je u hotelsku sobu i naš krčmar Tomer ga je previo kako je znao i umeo. Mi u gradu nemamo lekara.

Dok Holidej je bez pozdrava obo konja i u galopu grabio prema naselju. Pred njim su se na vidiku ukazale kuće. Pola milje dalje, naišao je na tablu na kojoj je jedva vidljivo bilo ispisano: JELOU ROUZ. Neobično i veoma pretenciozno ime za ovo skromno naselje. Ne zaustavljajući se, Holidej je grabio glavnom ulicom do jedinog saluna koji se zvao „Žig“. Gurnuo je krila pomičnih vrata i prišao šanku. Na krčmarev pogled samo je klimnuo glavom i upitao.

– Gde je ranjenik?

Zbunjeni krčmar nije odmah odgovorio. Uplašeno je posmatrao stranca nekoliko trenutaka, a onda je uzvratilo.

– Vaš brat, mister, je ovde, gore u sobi. Ja sam ga previo i smestio u udobnu postelju. Verovatno ste sreli njegove ubice.

– Koji je broj sobe?

– Soba broj tri, mister. Vrata nisu zaključana.

Jelou Rouz dakle nije imao lekara. Dok Holidej se uputio stepenicama u sobu broj tri. Putem, dok je grabio galopom prema naselju, u glavi su mu se rojile razne misli. Šaron Lejn je dakle smrtno pogođen? Jedini čovek koji je možda mogao da mu postane prijatelj. Jedini čovek koga je u toku svojih lutanja Zapadom, sreo, izmenjao s njim nekoliko ljubaznih rečenica, jedina osoba koja mu se donekle učinila bliskom. Njihovo neobično poznanstvo počelo je u Topeki.

Dok Holidej je sedeo u salunu sam za stolom, lagano ispijao brendi i redao pasijans. Gosti koji su se tu zatekli govorili su šapatom i posmatrali ga ispod oka. Džordžijanac je već navikao na to. Ljudi su ga se klonili, zazirali od njega i ponašali se prema njemu kao prema otpadniku, i to opasnom otpadniku. Bio je sam kao i obično. To mu nije smetalo. Uskoro, u salun je ušao mlad čovek, visok, vitak, ozbiljnog lica, oštih crta i metalnosivih očiju. Bio je odeven u kožno odelo iskićeno resama, a šesir je navukao duboko na čelo. Delovao je dostojanstveno i ozbiljno. Prišao je šanku, naručio viski i posmatrao goste. Do ušiju mu je naravno dopro šapat. Tako je saznao da se stranac, koji sam sedi u uglu saluna pored prozora i reda pasijans, zove Dok Holidej, da je to čuveni strelac i kockar Divljeg zapada. Nekoliko puta je mladi kauboj pogledao u pravcu Holidejevog stola kraj prozora. Pogled mu je bio otvoren, vedar, na licu mu se nije čitala odbojnost, a još manje strah. To Holideju nije promaklo. U jednom trenutku, mladi čovek se odvojio od šanka, prišao stolu i stao iza stolice preko puta Holide-

ja. Skinuo je šešir i osmehnuo se. Osmeh mu je bio gotovo bezazlen, da taj utisak nisu kvarile dve bore oko usana, koje su odavale gorčinu.

„Rado bih sa vama odigrao jednu partiju, mister, ali, unapred da vam kažem, mogu da igram samo u male uloge. Bila bi mi čast da prihvatite igru.“

„Nemam ništa protiv“ ravnodušno je uzvratio Holidej.

„Vi mi uostalom dugujete tu partiju, mister“, rekao je mladić.

„Ne znam po čemu?“

„Priča je malo duža, mister. Znaate, nekoliko puta sam zapadao u neprilike, bivao napadan i s mukom izvlačio živu glavu.“

„Još uvek ne shvatam“, hladno je zaključio Holidej.

„Čuo sam da ste vi Dok Holidej. Možda ne znate da nas dvojica neverovatno ličimo. To, na žalost nisam znao ni ja, sve dok me nisu napali, misleći da sam ja vi. Prvi put mi se to činilo nespornom, omaškom, zabunom. Međutim, to se nekoliko puta ponovilo i dešavalo se da zamalo ne progutam usijano olovo. Zato mi bar dozvolite da odigram partiju karata sa vama.“

Holidejevo lice se jedva primetno razvedrilo. Ovaj neznanac mu se učinio simpatičnim. Osim toga i sam Holidej je poslednjih meseci bio nešto bolje volje nego obično. Podmukla bolest koju je nosio u grudima nije ga mučila u poslednje vreme. Skoro da je poverovao kako je ponovo zdrav.

Mladi čovek je prihvatio ponudenu stolicu, seo, i partija je počela. Kauboj je pijuckao viski, a Dok Holidej brendi.

Igrali su u male uloge i malo razgovarali. U stvari, govorio je uglavnom kauboj, a Holidej je odgovarao jednosložnim rečima. Međutim, nipošto se ne bi moglo reći da je Džordžijanac bio nezainteresovan. Naprotiv, pratio je svaki kaubojev pokret, svaku reč, i ustanovio da ovaj igra veoma fer i inteligentno. Nije se uzrujavao, bio je staložen i sreden. Umeo je da gubi, a i da dobija. Posle toga, posle završene partije, svaki je otišao na svoju stranu.

Prošlo je više meseci, a onda su se ponovo sreli. Opet su se našli jedan nasuprot drugog za kockarskim stolom i igrali dubl poker. Kauboj je i dalje igrao u male uloge. U toku ove partije, Holidej je nešto više saznao o njemu. Saznao je da je mladi kauboj napustio roditeljsku kuću, zapravo kuću svoje majke, još kada je imao šesnaest godina. Živog temperamenta, nemirnog duha, nije mogao da izdrži u malom naselju u čamotinji, samo uz majku. Njegov otac je nekoliko godina ranije napustio kuću. Pomalo avanturista, zanesenjak i nemirnog duha, krenuo je po svetu. Svako je lutao za svoj groš i krstarilo Zapadom. Otac i sin su se tokom svojih lutanja nekoliko puta sreli. Mladi kauboj je sa puno simpatija i sa dosta topline govorio o svome ocu, kao uostalom i o majci. Sve u svemu, delovao je kao pošten, pametan čovek. Dok Holidej se sa Šaronom Lejnom sretao još nekoliko puta. Uvek su ti susreti bili kratki i prijatni. Jednom prilikom se Šaron Lejn umešao u okršaj koji je Holidej imao sa grupom lupeža. Ne bi se moglo reći da mu je spasao život, ali se našao uz njega. Jedino on!

Holidej je uskoro imao prilike da mu se

za ovo oduži. Izvukao ga je iz gadne gužve. Činjenica je da je Holidej Lejnu spasao život. Od tada se više nisu sreli. U toku svih svojih dugih lutanja, posle poslednjeg susreta, uvek sam, Holidej je razmišljao o tome da je kauboj Šaron Lejn čovek koji bi po svojim osobinama mogao da mu bude prijatelj. Sada, približavajući se nepoznatom naselju Jelou Rouz, razmišljao je o tome kako se sudbina nemilosrdno poigrava ljudskim životima. Jedini čovek koji mu se dosada učinio prijatnim i više nego podnošljivim, po rečima starca kojeg je sreo, leži smrtno ranjen. Holidej je o svemu ovome razmišljao, penjući se uz škripave stepenice na prvi sprat, iznad saluna, gde su se nalazile sobe za izdavanje. Nije kucao na vrata sobe broj tri, jer po krčmarevim rečima, Lejn je bio bez svesti. Poneo je svoju crnu torbu od krokodilske kože i stavio je kraj postelje. Smrt je već žigosala Lejnovu lice. Holidej mu je pregledao ranu, a onda je pozvao krčmara.

Ovo se odigralo možda stoti put od kako je Holidej krenuo na Divlji zapad. Krčmar mu je doneo vodu, Holidej je izvadio metak ranjeniku iz grudi i previo mu ranu. Za sve vreme, Lejn nije dolazio svesti. Kada je zbunjeno krčmar stajao na vratima ne znajući šta da počne, Holidej mu je mirno rekao. – Samo vi poslužujte goste i ne brinite, ja ću biti kraj ranjenika.

Ostali su sami u sobi. Holidej nesuđeni prijatelj Lejn i on, usamljeni Džordžijanac. U krokodilskoj torbi nalazila se bočica sa tamnom tečnošću. Sipao je ranjeniku nekoliko kapi u usta i namestio

se kraj postelje na stolicu, čekajući dejstvo leka.

Šaron Lejn je bio snažne konstrukcije, zdrav mlad čovek od tridesetak godina. Rana je međutim, bila smrtonosna, pa je Holidej znao da nema nikakvih izgleda da se izvuče. Međutim, baš zbog snažne konstitucije očekivao je dugu agoniju. Pola sata kasnije, Šaron Lejn je otvorio oči. Pogled mu je bio mutan, nije bio svestan onoga što se oko njega zbiva, niti je znao gde se nalazi. Tek posle izvesnog vremena pogled mu se izbistrio i spustio na Holideja. Učinio je napor da nešto kaže, ali je Dok odmahnuo rukom. – Nemojte se naprezati, Lejn, treba da se odmarate!

Kauboj je ćutao neko vreme, a onda je isprekidano rekao. – Ovoga puta ste kasno stigli, Holideje, žao mi je, mogli smo inače da odigramo partiju pokera.

Holidej je iscedio osmeh. – Odložićemo tu partiju za nekoliko dana, slažete li se?

– Neće biti partije pokera Holideje, ja to dobro znam. U toku ovih lutanja od četrnaest godina, bavio sam se svim i svačim. Bio sam čak i pomoćnik starog lekara, pa su me u ono vreme čak zvali Dok. Kakva podudarnost. Prilično dobro sam savladao veštinu vidarstva, pa tako znam da mi nema spasa.

Holidej je energično odmahnuo glavom. – Pustite to, Holideje. Ne plašim se smrti. Istina, ne radujem joj se, ali je se i ne bojim. Pomalo sam umoran od svega. Bežao sam od nečeg, tražio nešto! Šta je to, ni sam ne znam tačno. Tek, ono što sam tražio nisam našao, a ono od čega

sam bežao još uvek je tu. Ovde je čak, u mojoj samrtničkoj postelji.

Nastao je tajac. Holidej je iskreno žalio ovog mladića i smatrao da su im sudbine na neki način bile slične. – Dok – prošaputao je samrtnik. – Ja mislim da i vas nešto goni, da ima nešto što vam ne da mira. Ja sam, na primer, hteo da promenim način života. Upravo sam pošao to da učinim. Hteo sam još jednom da posetim svoju staru majku, a onda da odem na sever. Poslednji put kada sam se sreo s ocem, dao mi je ovu hariju – pri tom je pokazao na noćni stočić. Iz lisnice je virio komad požutelog papira. – Ovo je Dok, tapija imanja koje je moj otac dobio na kartama. Imanje se nalazi na severu. Stari je rekao da su to bogati plodni pašnjaci i da tamo вреди pustiti korenje. To sam baš i hteo. Izjalovilo se.

Opet je u sobi zavladao tajac. – Vi ste teško ranjeni Lejn, zbog sličnosti sa mnom. Rekli su mi da su vas trojica lupеža napala iz zasede, misleći za vas da sam ja. Neki stari, ko zna koji računi.

– Pustimo to – samrtnik je umornim pokretom odmahnuo rukom. – I ja sam se u životu zamerao ljudima, a da to nisam želeo. Nikada nisam prvi počinjao kavgu, čak sam često progutao uvredu da ne bi došlo do sukoba. Prema tome, ona trojica su isto tako mogla da pucaju na mene, iz zasede, mene, Šarona Lejna. Nego, imam jedan predlog, Dok. Neobičan predlog. Nas dvojica ličimo. Na mene su pucali misleći da sam ja Dok Holidej. To zna i krčmar, to znaju i gosti koji su se zatekli u salunu. Sutra ujutru, ili, možda nešto kasnije, mogli bi da sahrane Doka Holideja. Šta o tome mislite?

– Ne shvatam vas, Lejn.

– Treba da potražite mir, Holideje, da negde pokušate da pustite korenje. Vredi pokušati. Uzmite ovu tapiju, poklanjam vam je. Ne, bolje rečeno, Dok Holidej će biti sahranjen, a Šaron Lejn odlazi da poseti staru majku, a onda produžava na sever. Na svom imanju sebi gradi dom i nalazi mir. Pokušajte. Vas prati mračna slava, Dok. O tome nismo nikada govorili, ona vas prati kao senka, kao breme, kao krst. Sahrinite je sutra. Budite Šaron Lejn, potražite imanje na severu. Vredi pokušati! – Ova duga priča potpuno je iscrplila ranjenika. Umorno je sklopio oči i utonuo u ćutanje. U ćutanje koje se više nikada nije prekinulo.

U praskozorje, Dok Holidej je samo mogao da ustanovi da je Šaron Lejn izdahnuo. Nikoga o tome nije obavestio. Čekao je jutro da grad oživi. Ti sati čekanja su za Holideja bili mučni. Predlog koji mu je mladi čovek dao, stalno ga je opsedao. Zašto ne, sada se oseća bolje, bolest ga ne muči već mesecima. Možda bi negde mogao da se skrasi i počne nov život. Zašto ne na severu, zašto ne kao nepoznati Šaron Lejn? Stvoriće dom, a onda, postepeno, kada se upozna sa ljudima, kada nekolicini ukaže lekarsku pomoć, a za to će sigurno biti prilike, može da počne da se bavi svojim pozivom. Najzad, činjenica je da je Šaron Lejn bio pomoćnik starog lekara Greja. Prema tome, neće biti neobično što ume da se bavi vidarstvom. Neodlučan i nesiguran Holidej je kroz prozor posmatrao kako se na istoku pojavljuju prve rumene pruge. Da li da prihvati

predlog? Da li da promeni tok života, tok usamljenika, odbačenog?

Lejn je rekao „vredi pokušati“. Uvek može da odustane. Najzad je doneo odluku. Krenuo je životnim putem Šaron. Tog prepodneva, građani Jelou Rouza sahranili su Doka Holideja. Drveni krst na brzinu istesan, nosio je urezana slova „Džon, Henri Holidej“. Svi su mislili da je slavni kockar ovde okončao svoj život u dalekom Jelou Rouzu, ubijen iz zasede. Šaron Lejn je napustio grad jašući Miga i vodeći konja umrlag, koji mu je služio kao tovarna životinja. Upravo zbog toga istoričari i hroničari za neko vreme gube trag slavnom Džordžijancu. Tih meseci, kružile su razne priče, ali niko pouzdano nije znao šta se dogodilo. Uz put, Dok Holidej je skrenuo sa glavnog drumu i uputio se prema kamenitim planinama. U jednoj špilji obavljeno je poslednje. Tamno odelo zauvek je zamenjeno kožnim sa resama. Svoje je ostavio u pećini. Jedino što je zadržao od doktora Holideja bio je indijanski konj i torba od krokodilske kože. Nadao se da više nikada neće doći do ove špilje i ponovo ući u tamno odelo. Odlučio je da poseti mesto u kojem je Šaron Lejn odrastao i obiđe staru majku. Međutim, još uvek nije doneo odluku da li da se predstavi kao Šaron Lejn, kao njen sin, ili da joj kaže istinu, da joj donosi tužnu vest. Tu odluku ostavio je za posle. Jahao je dugo ne nailazeći ni na jedno naselje. Ponovo je spavao pod vedrim nebom. Kada je sutradan nastavio put i uskoro pred sobom ugledao u daljini krovove kuća, bavio se mislima da proda Šaronovog konja, a onda brže i

neometanije nastavi put. Razmišljajući o tome, stigao je, a da to gotovo nije ni primetio, do Fort Rivera. Bilo je to bedno naselje drvenih kuća od kojih je veći broj bio napušten i trošan. U glavnoj ulici bilo je nekoliko radnji, radionica i obavezni salun. Vezao je oba konja za prečku ispred saluna, ušao u lokal, stao uz šank i naručio brendi. Bio je udubljen u misli, kada ga traže jedan glas. – Hej Šarone, otkada ti pijesh brendi?

On je sada Šaron Lejn, to ne sme da zaboravi. Glas nije bio neprijateljski obojen.

– Vreme se menja, a u njemu i ljudi – odgovorio je Holidej neodređeno.

– Hoćemo li jednu partiju, amigo?

– Nemam ništa protiv. – Seli su za kockarski sto. Nepozati je igrao u male uloge i nevešto. Holidej je namerno puštao da dobija, želeći tako da ne izaziva neprijateljsko raspoloženje. Neznamac je pominjao neke dogodovštine iz Lejnovog života, a Dok je neodređeno odmahivao glavom. U toku igre nekoliko puta je Dok nesvesno dodirnuo mesto gde mu je bio opasač. Još uvek nije bio navikao na Lejnovu oružje. Niklovani koltovi su ostali u pećini.

– Nisi baš mnogo govorljiv, prijatelju? – primetio je njegov suigrač.

– Ovih dana me ne prati sreća – glasio je kratak odgovor.

Iako je imao nameru da ovde prenoći, Dok Holidej je istoga dana nastavio put. Sve se dobro završilo, ne treba izazvati sudbinu. Nastavio je put bez zadržavanja u bilo kom naselju. Uskoro ga je savladao umor. Skrenuo je sa glavnog drumu i kraj jednog potoka se ulogorio. Tu je proveo

noć. Put koji je trebalo da prevali bio je veoma dug. Krenuo je u Minesolu.

*

Jedne večeri, stari Samuel Braš ugledao je jahača kako se približava gradu. Bio je to čovek koji je nosio šešir navučen na čelo, sedeo je uspravno u sedlu. Stranac je nosio kožno odelo ukrašeno resama. Jahao je lagano i približavao se reci. Međutim, nije bilo vreme kada je skeledžija prevezio putnike. Bilo je kasno. Skeledžija je posmatrao jahača koji je dolazio do ograde uskovitlavši prašinu. Stranac je bio visok, crne kose i plavih očiju. Skeledžija je ocenio da može imati oko trideset godina.

– Nudim vam dvadeset dolara – ponudio je čudni stranac mirno i dobacio novac skeledžiji. Stari nikako nije verovao svojim ušima. Čudio se što mu neznanac nudi toliku sumu, što mu se baš toliko žuri. – Mislim da je to odgovarajuća suma.

– Reka je visoka i kako cenim, nije lako prevesti skelu.

– Hej – uzviknuo je Samuel Braš iznenađeno. – Vi izgleda poznajete ovaj kraj, stranče. Nikada vas nisam video, a mogu da tvrdim da poznajem sve ljude u okrugu, sto milja. Svi moraju do mene preko reke. Nimalo lak posao. Iz dana u dan prelazim reku i savlađujem brzake. Posao je surov. Kažite, vi izgleda poznajete ovaj prelaz i ovu reku, stranče.

– Slušao sam o njoj – odgovorio je nepoznati mirno. – Ima već dugo vremena da sam slušao o ovoj reci, ali, nisam zaboravio. Šta rade ljudi u Fort Fransu?

– Grad se nije uvećao – odgovorio je

skeledžija i stavio novac u džep. – Tražite li koga, prijatelju?

– Moli Mek Klar – promrmljao je stranac. – Je li ona još u gradu?

– Ona, pa ona je odavno umrla! – iznenadio se Braš. – Ako hoćete nešto da sreditte onda idite do njene prijateljice. Ona stanuje tačno preko puta nje, to je gospođa Lejn. Možda, uostalom ni nju nećete naći prijatelju, jer kako sam čuo bila je vrlo bolesna. Nedavno mi je lekar rekao da neće još dugo. Ah, šta može jadnica. Nije imala mnogo radosti u životu. Prvo ju je napustio muž, a onda sin. Dvojica Lejna bili su dangube, nemirna krv, stranče. Istina, ni jednog od njih dvojice ne znam bliže. Staroga sam jednom video, a mladog ni jedan jedini put. Prošlo je mnogo vremena od kako su napustili ovaj kraj. Ja sam u međuvremenu ostario i pogrbio se. Hajdete, prevešću vas!

Čovek u sedlu je ćutao i posmatrao reku. Krenuo je za starim na skelu. Iako je reka bila velika i nemirna, starac je spretno prevezao stranca na drugu stranu reke.

– Mister – rekao je čovek na crnom ždrepcu čim se dokopao druge obale – mister Braš, ja na vašem mestu nikada ne bih sudio o ljudima koje ne poznajem. No, neki to ne nauče ni za sto godina. Mnogo vam hvala što ste me prevezli.

Starac je još dugo gledao za nepoznatim, čudeći se njegovoj primedbi.

– Dangube – promrsio je Dok gorko. Mišljenje ljudi je uvek brzopleto, nepromišljeno, neosnovano. Gotovo uvek. Mislio je na Šarona Lejna čiju ulogu sada igra. Sa mladim Lejnom se sreo nekoliko puta. Uspeo je da ga bliže upozna, da

sagleda njegov karakter, temperament, da oceni njegovo ponašanje. Nije bio loš čovek, to nikako. Jednostavno, nemiran duh, pomalo avanturista. Uprkos tome, stari skeledžija je izrekao loš sud. Sigurno su to činili i drugi ljudi. Uostalom, Dok Holidej je vrlo dobro znao, osećao je to na sopstvenoj koži, šta znače i do čega sve mogu da dovedu proizvoljni zaključci i olako stvarani sudovi. On je ozloglašeni revolveraš, kockar, kavgadžija, gde se on pojavi dolazi do puškaranja. Istina je međutim na drugoj strani. Nikada nije izazvao sukob, nikada nije nikoga izazvao na dvoboj, uvek su to činili drugi. Jedino je tačno da je bio hladnokrvniji i brži. Sada je čak želeo da se odrekne i svoga imena, svoje ličnosti i da ponovo nađe mir, da živi tuđim životom, jer je ime Holidej bilo ne samo prozvano nego i izvikano. Šta sada da čini? Evo i čovek čijim životom želi da živi nosi svoj krst, i on je na neki način obeležen. Prvi susret sa čovekom koji je jednom video Šarona Lejna dokazao je to. Odmakao se od reke i ostao tu da promisli o svemu još jednom. Nije odmah krenuo u grad. Da li da odustane od ove avanture, vrati se po svoje odelo, svoj život i živi ga takvim kakav je. Kakav je to život bio? Život odbačenog, usamljenika koji krstari iz grada u grad širom zapada. Mračna slava Doka Holideja stigla je i u Boston. Građani su iznenađeni i s nevericom čitali u šta se pretvorio nekada njihov ugledni lekar. Oni su na žalost verovali svemu što je u novinama pisalo. Samo je jedan čovek u velikom gradu na obali Atlantika znao pravi razlog koji je Džordžijanaca oterao na daleki Zapad. Bio je to lekar

Feldridž, koji je otkrio da Holidej boluje od užasne bolesti. Feldridž je ćutao, bio je lekar i kao takav obavezan da ćuti. Prema tome, ostala je nerešiva zagonetka što je ovog zubara nagnalo da ode na Divlji zapad. Zbog čega je sve ostavio, uspeh, bogatstvo, mir, život i duboko poštovanje sugrađana. Sada tog poštovanja nije bilo, bili su prisutni samo odbojnost i užasavanje. Sasvim slučajno bio je doveden na početku svog putovanja zapadom u situaciju da se brani oružjem. Kupio je revolver i nekoliko metaka ispalio iz njega, a onda se našao licem u lice s izazivačem, na dvoboju. Nišanio je, povukao obarač i ubio svoga protivnika. I sam se čudio toj svojoj veštini. Tako je bivalo iz dana u dan, iz nedelje u nedelju, iz meseca u mesec. Nikada nije bio savladan, uvek je bio brži od svoga protivnika. Verovatno zbog toga što je bio krajnje hladnokrvan, što je prezirao smrt, čak je možda i izazivao. Međutim, on je bio taj koji je bivao izazivan, vređan, maltretiran. On se uvek branio, nikada nije napadao, pa ipak, glas revolveraša i kockara stigao je čak do Bostona. Šta da čini? Ipak, rđava slava Šarona Lejna nije stigla daleko, ne mnogo dalje od rodnoga grada. On, Holidej, za njega nikada nije čuo. Ne bi ni čuo da se nije slučajno upoznao s njim.

Dok Holidej međutim, gotovo nigde na Zapadu nije mogao da nađe mir. Ako njegov dolazak ne bi unapred već bio najavljen, i ako ga ne bi odmah prepoznali, ni tražili njegovo ime, bivalo je koliko toliko podnošljivo. Međutim, kada bi saznao neko kako se on zove, ta vest bi se kao vihor proširila i svi su se odjednom

menjali. Uzmicali su, sklanjali se, gledali ga ispod oka sa strahom i odbojnošću. Čuvari zakona su mu ili direktno uskraćivali boravak u njihovom gradu, ili se obazrivo raspitivali kada će napustiti grad. Kada bi ga izbacivali iz grada čuvari zakona bi imali jedno jedino objašnjenje, plaćeni su da održavaju red i mir u gradu, a tamo gde se Holidej pojavi, miriše barut, miriše zbog toga što drugi izaziva, drugi poteže, ali, on je uvek kriv. Ne, to nije bilo važno što je Holidejev obračun gotovo uvek bivao sa razbojnicima, lupežima, varalicama. On je pucao i to je bilo važno. Ko je izazvao, niko nije pitao. Već sledećeg dana nikoga više nije zanimalo što je oslobodio građane siledžija i razbojnika. Hvalu nikada nije čuo, niti reč zahvalnosti. Svi su bili srećni kada mu vide leđa. Kuda da krene kao Dok Holidej? Možda istim putem kuda je nameravao i Šaron Lejn, na sever. Ipak je lakše poći s nečim što se već ima u džepu, s nekim planom, ciljem. Dobio je na poklon od smrtnika tapiju na komad zemlje. Iskoristiće to, ali može to da iskoristi samo kao Šaron Lejn. Odlučio je da uprkos svemu, ipak tako bude.

Pred njim je ležao grad. Migo je usporio i išao lagan, ravnomerno, prema kućama. Ispred tremova su visili fenjeri, a iz jednog saluna je dopirao zvuk klavira. U ponekim radnjama još uvek je gorelo svetlo. Međutim, u staroj kući gde se nekada nalazila radionica šešira nije gorelo svetlo. Dok je zaključio da je Šaronova majka umrla, jer je opisana kuća bila utonula u dubok mrak. Videlo se da u njoj nema života. Zbog toga je u ovaj grad došao kao stranac i tako iz njega i otišao.

Nije se uopšte predstavljao ni kao Lejn ni kao Holidej. Posetio je te večeri sudiju i starog lekara. Oba čoveka su razgovarala s njim ne znajući s kim imaju posla. Čuvar groblja je video jahača u kožnom odelu ukrašenom resama. Zaustavio se kraj ograde mesnog groblja, sjahao i spustio buket cveća na grob nedavno umrle gospode Lejn. Lejnova kuća je bila prodana, a inventar je majka testamentom ostavila ženskom udruženju. Smrću starice, Holidej je bio oslobođen nemilog razgovora. Nemilog u svakom slučaju, bilo da se predstavio kao sin ili da je doneo rđavu vest. Da se predstavio kao sin, moglo se dogoditi da ga starica poslednjom snagom istera iz kuće. U rano jutro, odjahao je iz grada. Grabio je u pravcu Severa razmišljajući o Šaronu Lejnu. Razumeo je mladog čoveka. On zaista nije pripadao ovoj zemlji, ovom kraju. Ponovo se setio skeledžijine ocene: „danguba"! Kako je to lako reći. Čovek je skitnica, danguba, lupež, zato što svoju slobodu voli više nego išta na svetu. Sigurno je ipak da mnogi ljudi koji sede na tremu i gutaju prašinu i mnogi brbljivci duboko u sebi priželjkiju više slobode. Oni su prosto kukavice!

Opet neodlučnost, opet dilema! Da krene na Sever? Brežuljci, planine, doline, putovanje zahuktalim vozom. Nimalo prijatno za čoveka koji više voli sedlo svoga Miga. Ipak, išao je prema Severu, putovao i najzad stogao do Boumena. Negde uz put sreo je poštansku kočiju koja je zamakla iza prve krivine, dižući prašinu. Prešao je jezikom preko suvih usana. U džepu kožnog prsluka nalazila se stara tapija, komad hartije

požuteo, ali vredan. Nikada nisam bio u tom kraju, zaključio je Holidej. Dosta je bilo ovih gradova na Zapadu. Ni na severu ne može biti gore. Po onome što je Šaron Lejn pričao, otac mu je rekao da se radi o divnoj dolini sa velikim prostranim pašnjacima. Holidej je odlučio da ode i vidi da li je ko možda zaposeo njegovu zemlju. Ako nema nikoga, tamo će sagraditi kuću i živeti. Možda će jednoga dana imati prilike da nekom ranjeniku ukaže pomoć, možda će nekome spasti život ili izvaditi pokvaren zub. Onda će sve ići lako. Postaće Dok. Na Divljem zapadu diplome nisu značile mnogo. Važno je da je neko vešt u poslu, tako nikada neće morati da kaže da je nekada bio diplomirani lekar, nego prosto, da je neko vreme radio kao pomoćnik lekara i savladao vidarsku veštinu. No, šta ako tamo neko sedi, ako se smestio na tom komadu zemlje koje je sada njegova. Pa ništa, vredi videti! Jahao je dalje i došao do krivine visokog kamenitog zida koji se nalazio s njegove desne strane. Iza te krivine počinjala je prostrana zelena dolina. Trava je bila sveža. Ta dolina bila je od puta preko polovina presečena na dve polovine. Put je vijugao dalje do sledećeg zavoja lanaca brežuljaka između kojih je vijugala srebrnasta traka.

Reka Šauni, pomislio je. Nije rđava zemlja, ali se ne nalazi na pravoj strani. Šta je sa kočijom, zašto se tu zaustavila? Doista, kočija je stajala nasred puta. Pogledao je oštrije, a onda je obo konja. Kada je prišao dovoljno blizu, video je nekoliko jednostavnih drvenih koliba i ogroman balvan položen popreko, preko drumu.

– Balvan, međa na zemlji koja je sada moja – promrsio je Dok. Dalje je razmišljao. Od ovog lanca brežuljaka, pa do drugog lanca, deset milja dalje, zemlja pripada meni, meni, Šaronu Lejnu. I baš tu, na toj zemlji je neko podigao kolibe i postavio među na put. Vidi molim te! Dalje desno, nalazi se veliko krdo goveda. Ima bar tri hiljade. Šta će na toj zemlji balvan?

Jahao je dalje i približio se kočiji koja je još uvek stajala. Sada je video da jedan čovek levo od kočije stoji ruku prekrštenih na grudima, a s druge strane drugi desno prilazi kočiji i penje se na nju.

– Hej, Bad, evo dolazi jedan koji ima previše novca! – doviknuo je čovek s klupe svojim partnerima oko kola.

– Hajde već jednom ostavi devojkicu na miru i ovom uzmi dolare.

Momak koji je stajao kraj balvana na putu pošao je prema Šaronu, posmatrajući ga kao što se posmatra neko ko je upravo pao s meseca. Tako isto je i drugi momak s leve strane kočije piljio u Šarona, pa i treći.

– Halo Džuli – doviknuo je kroz otvorena vrata kočije – baš žalosno da nas ovaj mister uznemirava u razgovoru. Ti đavolski dobro izgledaš! Stari Flimor će dići veliku gužvu, kako je stari jarac mogao da ima tako divnu kćerku, velika je zagonetka? Hoćeš li da igraš sa mnom kada bude proslava?

– Mister Staner, ja sa vama nemam šta da razgovaram ni sada ni kasnije. Za mene ste vi jedan običan gonič krava na Timberovom ranču, ništa više. A sada se

gubite iz moje blizine! Moglo bi se inače dogoditi da se moj otac veoma naljuti.

– Jesi li čuo Bad – upitao je čovek kraj balvana, dežmekast momak. – Ona misli da je zato što je kćerka starog Big Flimora neka vrsta kraljice. Devojko, ti nisi ništa, a tvoj stari jarac se neće ljutiti, niti bilo šta preduzeti. Za to mu mislim nedostaju zubi, shvataš li. On je nekada bio kralj, ali, to više nije. Vraški si samouverena i razmetljiva, bebi!

– Džime, vi umete samo da pijete, tučete ljude i razmećete se – rekla je devojka iz kočije. – Timber Laston nema prava da ovde postavi među i naplaćuje putarinu.

– Ima – presekao ju je čovek koji je stajao levo od kočije. Njemu pripada ova zemlja i nijedan jahač, niti kočija ne smeju da stupe na njegove pašnjake. To je istina i za velikog Flimora. Ako to dosada nije bila istina, odsada jeste!

– Inače, ovde su stajale samo kolibe – rekla je devojka zajedljivo. – Kada moj otac bude čuo da ste postavili među, sakupiće svoje ljude i ukloniti je.

– Ne sa naše zemlje – odgovorio je čovek koji je stajao ispred kolibe. – Može da pokuša, ali će dobiti žestoke batine. On ima stare i slabe momke koji ne vrede mnogo. Je li platila, Bad?

– Neće da plati – rekao je Bad mrzovoljno. – Vraški je ponosna i uobražena. Neće da plati, Klife.

– Čarlse, ti možeš bez nje da putuješ u grad. Onaj ko neće da plati ide pešice.

– Nemojte ljudi tako oštro – upozorio je čovek koji je već zakoračio na stepenik kočije. – Laston baš nije tako moćan. Nemojte izvršavati svako naređenje koje iz-

daju on ili njegova tri sina. Ovaj drum je još pre dva dana bio slobodan. Nemojte tako divlje, ja ću platiti za nju.

– Do đavola, Čarlse – uzviknula je mlada devojka ljutito, gurnuvši vrata kočije i Bada Stanera u stranu. – Sada mi je dosta. Neću da platim, a nećeš ni ti platiti za mene. Ne pada mi ni na pamet da učestvujem u ovoj prljavoj igri na bilo koji način. Tebi ću reći nešto, Stan! – glas joj je bio oštar.

Šaron Lejn, odnosno Dok Holidej posmatrao je njenu kosu boje bakra koja je padala preko ramena.

– Reći ću ti nešto Stan. Neću da platim i ići ću pšenice, a onda ćemo videti šta će moj otac da učini. Možeš da pogađaš šta će Big učiniti. Ovo je, kažem vam, vaša podlost. Znali ste da sam bila u Lidu i da se moram ovuda vratiti. Zbog toga je taj prljavi Timber i postavio među. Računica je jasna. Tri putnika u jednoj kočiji! Za kočiju dva dolara, za svakog konja po jedan, za svakog putnika po jedan dolar. Ja to neću platiti, jeste li razumeli?

– Grom i pakao – mrmljao je Staner i ustao sa zemlje psujući. – Gazda je rekao, ko ne plati, mora da ide pešice, to je naređenje. Ja se tog naređenja moram držati. Možda bi se on u stvari radovao da zna da je kćerka Big Flimora išla pešice, sigurno. Tvoj prtljag može da putuje ali, ti ćeš sada hodati.

– Mister – umešao se Dok ljubazno – ja na vašem mestu ne bih ni za trenutak zaboravio da je ona dama. To ne treba ni jedan čovek da čini kada sretne ženu. Verujem da ćete je ipak pustiti da putuje kočijom, a da ne plati.

Dežmekast čovek se odvojio od kočije.

je, prošao pored upregnutih konja i prišao Šaronu. – Mister – rekao je mirno – ne-
mojte se mešati. Ništa ne znate o ovoj
zemlji, ni o tome šta se ovde dešavalo.
Njen otac je ovde kralj, zapravo bio je
kralj. On to hoće i dalje da bude, iako mu
grad više ne pripada, a ni zemlja. Devoj-
ka je vraški ponosna i uobražena. Njenom
ocu, koga zovu Big, zapravo nekada su ga
tako zvali, pa je ostalo samo ime, njemu
dakle ne može naškoditi da spozna koliko
moć sada poseduje. Zato je bolje da se ne
mešate. Svako je u svoje vreme u
određenom trenutku džentlmen, ali, ne
uvek.

– Možda – rekao je Dok kratko. – Možd-
a je, ja istina mislim da dama uvek os-
taje dama i da se to ne menja. Ne znam da
li je značajno da li se nalazi u pri-
jateljskom ili neprijateljskom
raspoloženju džentlmen koji stoji pred
njom, dužnost je ponašati se džentlmen-
ski. Ja na primer, neću da platim ni cent.

Sada su sva četiri čoveka oko balvana
koji je postavljen kao međa, iznenađeno
pogledala. Čak je i devojka zabacila
glavu. Pogled zelenih očiju bio je
zbunjen, a onda kao da se malo pribrala,
postao je oštar, gotovo odbojan.
Proučavala je ovog stranca, njegovo čud-
no odelo koje sada nosi samo još mali
broj ljudi. Nije nosio ni običnu košulju,
nego kožnu, to se retko vidalo na
stanovnicima ovoga kraja.

– Mister – rekla je Džuli Flimor oštro
– ja ne želim da se vi zbog mene mešate.
Vi zbog mene hoćete da se ponašate kao
vitez. Ne nosite revolver, a hoćete da se
pred kćerkom Big Flimora prikazete
većim nego što jeste.

Izraz Holidejevog lica nije se ni za
dlaku promenio. Video je da je ona
ponosna, samouverena i uobražena. Od
svega toga samo mu se jedno na ovoj
ženi dopalo. Ponos. Sve ostalo je mrzeo.
Zbog toga ju je odmerio malo podruglji-
vo i uzvratio mirno. – Vi govorite ludori-
je, gospodice. Zbog čega sve uobraža-
vate? Možda zbog toga što lepo i dobro
izgledate? Možda zbog toga što se
muškarci za vama okreću, ili možda što je
vaš otac ovde kralj. Ja mislim da vi u
tome što je on jednom uspeo da postigne
nemate nikakvog udela. Siguran sam da
sam u pravu. Zbog čega ste onda toliko
uobraženi? Ja, da znate, uvek govorim
samo u svoje ime, za sebe. Neću više ni-
jednu reč da progovorim vama u prilog ili
vama u odbranu. Zaista ste previše uo-
braženi. Ako kažem da nigde i nikada
neću nikome da plaćam prelazak preko
druma, onda je to zbog toga što ja to
neću. Ovo je put, a na putu me neko zaust-
avlja i traži od mene novac, s uperenim
revolverom u trbuh. To je vrsta razbo-
jništva. Pitam se samo koliko dugo će
me još zadržavati?

Poslednjih nekoliko reči Holidej je iz-
govorio otegnuto, gotovo sa dosadom u
glasu. Međutim, njemu uopšte nije bilo
dosadno. Usredsredio je svu pažnju na
ono što se dešava na drumu i istovre-
meno razmišljao kako bi se ponašao da je
on Šaron Leujn, čovek koji je došao ova-
mo na sever da ostvari svoj posed, ostane
na njemu tu pusti korenje. Istina, on nije
bio Šaron Lejn, ali je hteo da pokuša da
stvari život van ličnosti nadaleko slavnog
i ozloglašenog Doka Holideja. Kako bi
trebalo da se ponaša? Trebalo bi da bude

energičan, čovek koji ne dozvoljava da ga izrabljuju. Neće se pokoriti. U ovoj surovoj zemlji treba se odmah predstaviti odličnim, hrabrim i spretnim. Zbog toga se i ponašao u ovom prvom susretu sa ljudima u kraju u kojem će možda zauvek ostati, onako kako se kao Dok Holidej na proputovanjima, na stanici, jednoj od stanica u dugim lutanjima, nikada ne bi ponašao.

Četiri čoveka koja su zaustavila kočiju i Doka Holideja, pogledala su se značajno. Jedan od njih, koji je stajao na papučici kola, zabacio je šešir na potiljak.

– Slušajte mister i vi govorite prilično razmetljivo. Kažete da vas ovde zaustavljaju kao drumski razbojnici. Znači, mi smo takvi, je li? – Sva četvorica su prišla bliže prema Holideju i ljutito ga odmeravala. U pogledu im se videlo da spremaju neku nevolju.

– Niko ne navlači odeću za koju zna da mu ne pristaje – rekao je Holidej gotovo blago. – Na putevima, drumovima nema postavljanja brana ni prepreka, prijatelji. Uostalom, jeste li vi baš sigurni da je ovo vaša zemlja i vaš put?

– Nećeš nas rečima zbuniti – doviknuo je jedan od četvorice, Džim Frejzer. Ako ne platiš putarinu onda sjaši i idi pešice. Mi ćemo tvoga konja vezati za kočiju i poslati za tobom. Ili možda hoćeš da se tučeš?

– Da se tučem? – pitao je Dok iznenađeno. – S tobom ili sa svom četvoricom možda. Šta će biti ako izgubite?

– Pa, morao bi da se tučeš sa svima nama – odgovorio je Staner podrugljivo. – Ako uspeš da nas pretučeš, možeš da nastaviš put bez plaćanja.

Nešto se pokrenulo iza Holidejevih leđa. Kroz prozor kočije se prvo promolio dugačak nos, a odmah za nosom i sivi cilindar i konačno lice, glava koja je kao nasadena stajala na dugom vratu. Odmah zatim su se otvorila vrata kočije.

– Džentlmeni, moje je ime Melvil – predstavio se mršavi čovek u geroku i sa cilindrom na glavi. – Dolazim sa starog kontinenta, s one strane okeana i ovde sam na proputovanju. Hteo bih da vidim Indijance i tako, te stvari. Mnogo sam slušao o puškaranju i tučama. Ja se zovem ser Tomas Everi Melvil i iz Londona sam. Polažem svaku sumu kao opkladu da će ovaj mister sve pobediti u tuči, svu četvoricu! – Rekavši to, neobični čovek je pružio svoju mršavu ruku ukrašenu džinovskim prstenom i skinuo cilindar.

Četiri čoveka koji su postavili balvan na drum zgranula su se. Prvi se snašao Staner i objasnio ostalima. – Pre godinu dana je ovde došao jedan sličan tip, neki poludeli Englez. Mislim da se zvao Bejad. I on se kladio na sve, u svaku sumu. Konačno je izgubio sto dolara i otputovao dalje. U redu ser, ja prihvatam opkladu, polažem jedan dolar. Mi smo ti koji ćemo ovog tipa pretući.

– Ne, to nikako – rekao je smešni čovek isprisivši se, tako da je ličio na jarbol. – Ja na vaš jedan dolar stavljam deset dolara. Hoću da vidim pravu tuču. Počnite momci!

– Ovaj je potpuno poludeo – zaključio je Džim Frejzer uzdahnuvši. – Bad, poznaješ li ti ovde nekoga ko mene može da savlada?

– Nikoga – priznao je Staner.

– Menjam mišljenje, ser, stavljam dva dolara, koliko vi stavljate?

– Dvadeset – rekao je Englez mirno. – Svaku sumu stavljam ako bude dobrih batina, moćnih batina, divnih batina, sigurno!

– A šta mister, ako ja položim deset dolara – cenjkao se Frejzer.

– Odmah dajem sto – prihvatio je Englez. – Počnite konačno, momci! Hrabro, hoću prave vanredne batine. Davolska stvar naplaćivati putarinu. Hoću da vidim možete li?

– Pa ovaj – obratio je Frejzer Holideju – mister, sjaši. Ja ću te istog časa sabiti u zemlju i staviti čizme na tvoj neobični šešir. Jesi li razumeo?

– Svakako – odgovorio je Holidej blago. – Ako već gaziš šešir pazi mi na kosu, prijatelju. Evo, silazim! – Holidej je sjahao, vezao uzde pozadi za kočiju i prišao Staneru. Ovom se lice izdužilo kada je video da je stranac viši od njega, kao i od ostale trojice. Ni Frejzer nije više bio tako samouveren, ipak, smeškao se i govorio. – Odmah ćeš postati sasvim mali prijatelju.

– Možda – odgovorio je Džordžijanac mirno i izmače se tri koraka u stranu, zagazivši u poluosušenu travu. – Dolazite ovamo, ako je moguće, spređa.

Sva četvorica su pošla prema njemu. Dok je neočekivano skočio napred, ispružio ruke i grčevito zabio prste u ramena dežmekastog Džima Frejzera. Povukao ga je napred. Istovremeno je zamahnuo levom nogom, udario protivnika u stomak, a onda se sam bacio na tlo. Skupio je noge i naglo ih ispružio, tako da je Frejzer poleteo preko njega i s

treskom pao na zemlju, ostavivši da leži onesvešćen. Sve se odigralo munjevito, tako da trojica Džimovih prijatelja nisu mogli da shvate šta se zapravo zbiva. Zapravo, pre nego što su i shvatili, na zemlji su se našli Klif Šuners i Bad Staner, pogodoeni pesnicama u brade. I ova trojica su ležala bez svesti. Četvrti čovek, Majk Smit izbezumljeno je zaklonio lice šakama, kada je video da stranac skače prema njemu. To mu, međutim nije pomoglo, Holidej ga je pogodio u vrh brade i za trenutak, sve je bilo sređeno.

Dok je posmatrao Džuli Flimor koja je stajala naslonjena na kola i razrogačenim očima posmatrala šta se zbiva. Osmeh joj je bio zbunjen i neodređen.

Lagano se približio konju, vinuo se u sedlo i stavio cigaretu u zube. Odbio je nekoliko dimova u pravcu neba, a onda je skinuo šešir.

– Gospođice – rekao je blago. Strančev osmeh odjednom ju je učinio nesigurnom. – Da sam na vašem mestu seo bih u kola, nipošto ne bih išao pešice. Nikada ne treba biti i suviše ponosan i tvrdoglav. Vi ste naime na pogrešan način ponosni, možda je u tome problem. – Rekavši to, stavio je šešir na glavu, navukao ga na čelo i pre nego što je obo konja, bacio je još jedan pogled na Džima Frejzera. Ovaj je sedeo na zemlji, a desna ruka mu se polako spuštala prema koltu. Bio je još ošamućen, ali, u njegovim očima su se ogledali beskrajna ljutnja, i gnev. Izgleda da nije bio u stanju da rasuđuje razumno.

– Okani se toga! – rekao je Holidej, ne oštro.

– Ja ću te – uzviknuo je Frejzer ječeći

i brišući nadlanicom rasečenu usnu – ja ću te...

Desnom rukom je potegao kolt i Džuli Flimor je videla da zaista namerava da puca. Poludeli Englez se uvukao u kola i počeo nešto da dovikuje. U istom trenutku je Džuli Flimor videla kako strančeva desna ruka munjevito zalazi pod kaput, a odmah zatim se pojavljuje držeći prastari kolt sa dugom drškom. Takvo oružje već odavno nije bilo u upotrebi. No, pre nego što je mogla da razmišlja o ovom neobičnom revolveru, on je već bljuvao vatru. Sa zemlje se uzdigao oblak prašine nalik na vodoskok, a odmah zatim je Frejzer skočio na noge. Drmusao je divlje rukom, a onda je pritisnuo zglob, gledajući u travu gde mu se sada nalazi revolver.

– Samo mirno stoj, momče – rekao je Holidej hladno. – Sve mogu da podnesem, ali nikada ne mogu da podnesem tako nešto. Nemoj nikada pucati u čoveka koji upravo hoće da uzjaši konja i ne obraća pažnju na tebe. Nemoj više nikada pucati na mene, ili će u protivnom, tvoj gazda morati da naruči jednu prilično široku raku. Stoj mirno, jer sam dosada sve ovo shvatio kao šalu!

Džim Frejzer se trgao. S nevericom je pogledao u strančevu praznu ruku. Ništa se nije moglo videti, ni kolt, ni opasač, ni futrola, a ipak, video je u magnovenju dugu cev. Nije se prevario, siguran je. Stajao je mirno, pritiskajući zglob desne ruke koji ga je bolelo divlje.

– Ja sam samo pogodio tvoje oružje, prijatelju – objašnjavao je Holidej, a u glasu mu se više nije osećala hladnoća. Zvučao je čak ravnodušno. – Isto tako

sam mogao da pogodim tvoju glavu ili zglob ruke. To nisam hteo. Ti si obična budala, prijatelju!

– Prokletstvo, prokletstvo – gundao je Frejzer. – Mora da sam poludeo, Ti, prokleti lupežu sve si nas blefirao. Reci, priznaj da se nisi tukao sa nama da nisi porazio mene i ostale... – Do tada, nepobedivi Frejzer ogledao se na sve strane ne mogavši da shvati šta se dogodilo. Čas je gledao Stanera koji je ječeći dizao sa zemlje, čak Klifa Šunersa.

Staner je upitao. – Ko je ovde ispalio iz topa?

Klif Šuners je odmahivao glavom, kao da otesa vodu. Na ivici puta stajao je sada na nesigurnim nogama Majk Smit i grčevito se uhvatio za drvo koje su postavili preko puta. Svi su gledali stranca i pri tom, žestoko psovali.

– Dakle? – pitao je Holidej. – Mislim da je ova stvar završena. Poručite vašem gazdi, prijatelji, da ga srdačno pozdravljam. Ukoliko ovaj balvan s puta ne bude sklonjen uvek kada je prolazim, onda ću ga ja sam skloniti. Obevaćam vam da će tako biti, prijatelji i ne šalim se. Na ovoj zemlji neću trpeti nikakve prepreke ni naplaćivanje putarine. Ni danas, ni sutra. To je sve.

Mirno ih je posmatrao i ravnodušno pušio kao da se ništa nije zbilo. Priterao je svoga konja lakim hodom, a onda se odjednom okrenuo, tako da se konj propeo na zadnje noge.

– Momci, nešto sam zaboravio – rekao je odjednom odsečno. – Ko hoće ovde da proputuje, mora da plati, zar ne? U redu, platiću vam, ali na svoj način. – Istoga časa se u strančevoj ruci stvorio zlatnik.

Zamahnuo je rukom i novac je poleteo u vazduh. Iskrenuo se u letu blešteći. On-
da je još jednom odjeknuo pucanj kao iz
topa, a ždrebac se spustio na sve četiri
noge i nastavio hodom. Posle pucnja, kao
da je nešto nevidljivo udarilo zlatnik. Po-
leteo je još više i pao deset koraka dalje
na put. Kada je zlatnik dodirnuo drum,
uskovitlao se tračak prašine.

– Poklonite zlatnik vašem gazdi, neka
ga okači na zid – rekao je Holidej suvo i
nastavio put.

Ljudi su gledali za njim, a Englez ko-
načno ohrabren izašao je iz kola. Među-
tim, Bad Staner je pre njega podigao zlat-
nik i gledao u njega kao da pred sobom
vidi najveće čudo sveta. – Svevišniji –
jeknuo je. – Šta je ovo? Da li je onaj
čovek čovek ili dvonogi đavo koji se pre-
rušio u kožno odelo. Kažem vam,
probušio je zlatnik kroz samu sredinu. U
sred srede! Pogledajte!

Trojica njegovih prijatelja su posma-
trali zlatnik. Kroz sredinu metalnog nov-
ca kao da je brižljivo i uz velike pripreme
i merenja bila izbušena rupa. Ni jedan od
ove četvorice nije poznavao nikoga ko
tako dobro puca. Čak, mogli bi da kažu da
uopšte nisu videli kada je stranac izvadio
oružje, kada je pucao i gde je opet stavio
revolver.

– Kada gazda ovo bude čuo – rekao je
Klif Šuners zbunjeno, pokušaće da kupi
momka po bilo koju cenu. Smem se kla-
diti da će Meta, Marka i Manera poslati
da pregovaraju s njim. Samo se postavlja
pitanje hoće li stranac ostati u gradu? –
Potpuno su zaboravili kočiju u kojoj se
Džuli posle kratkog razmišljanja vratila u

grad. Piljili su u probušeni zlatnik i onda
kada je kočija već krenula.

– Prokletstvo! – viknuo je Džim Frej-
zer – otišla je! Mi smo je pustili da ode.
Ko sada da se vrati na ranč?

– Ja ću – predložio je Bat Staner. – Ja
ću gazdi ispričati šta se ovde zbilo. Tim-
ber neće mnogo razmišljati. Kažem vam,
ovo je tigar na dve noge, prijatelji!

Staner je stavio zlatnik u džep i otišao
po svoga konja koji je bio iza kolibe. Vi-
nuo se u sedlo i odjahao. Jahao je oštro na
desnu stranu tako da je konj s mukom us-
pevao da se penje uz nagib. Pola sata kas-
nije, stigao je na ranč i ispitivački pos-
matrao šta se zbiva kod korala. Odmah je
ustanovio da nema tri konja braće Laston.
Ni njihove opreme nije bilo. Staner je
odmah nastavio do verande na kojoj je
sedeo gazda sa dvojicom i igrao karte.
Rančerovi suigrači su bili bezizraznih li-
ca. Nosili su ista odela i obojica su bili
ridokosi. Podigli su pogled kada je Staner
zaustavio svoga konja ispred same ve-
rande. – Gazda – vikao je ispunjen zlom
slutnjom. – Gazda, gde su ti sinovi?

– Neka te đavo nosi što me uznemi-
ravaš u igri – brecnuo se rančer. – Gde bi
mogli da budu? Odjahali su u grad. Mark
želi da slavi rođendan, poveo je polovinu
momčadi. Prokletstvo, trebalo je to da
znaš. Šta se kog đavola dogodilo?

– Ništa – uzvratio je Bad Staner ne
obazirući se na gazdine reči i gnev. – Tre-
ba nešto da ti dam, a ti to treba da okačiš
na zid! Neki stranac je naišao u isto
vreme kada i kočija kod balvana koji smo
postavili kao branu!

– Prokletstvo, pa šta – vikao je stari. –
Da li je platila ili otišla?

– Ona nije platila niti je otišla pešice – odgovorio je Staner. – Stranac se umešao. Ni on nije hteo da plati. Džim ga je izazvao predloživši mu da pesnicama sebi prokrči put.

– To je dobro – rekao je rančer zadovoljno. – Svi će u gradu odmah uvideti da više nikoga neću da propustim. Koliko vam je dugo trebalo da mu razbijete nos? Dva minuta, tri ili možda čak četiri?

– Nije trebalo ni minut – odgovorio je Staner pipajući bolnu bradu. – Gazda, trajalo je zaista samo jedan minut, onda, nijedan od nas nije znao kada se taj minut okončao.

Starac je lagano ustao iz naslonjače i s treskom bacio karte na sto. Prvo je prebledeo, a onda pocrveneo. Počeo je da krklja od besa, stegao je pesnicu i svom žestinom je spustio na sto. – Nećeš valjda da kažeš da je taj stranac savladao Džima, a onda i tebe i Klifa i Majka. Mora da si poludeo. Sve ću vas izbaciti, to je ono pravo!

– Pre nego što to učiniš, daj mi ostatak plate. Tako je kao što sam kazao i nikako drugačije – tvrdio je Staner. – Mi uopšte i ne znamo kako se sve to odigralo. Bilo je munjevito. Džim je kasnije potegao oružje, ali je momak bio brži. Džim samo što je izvukao kolt iz futrole, a stranac mu ga je metkom izbio iz ruke, ne okrznuvši mu nijedan prst. Onda je, taj tip uzeo ovaj zlatnik, bacio ga u vazduh i probušio ga metkom u sredinu. Rekao je još, da branu, onaj balvan uvek skloniš kada on prolazi da ga on ne bi sklanjao na svoj način. Rekao je to, zaista!

– O, o – uzviknuo je Timber Laston. Kako se zove taj lupez i kuda je otišao?

– Otišao je u grad. Ako su slučajno tvoji sinovi u gradu, sigurno će doći do gužve. Znaš, taj stranac izgleda veoma čudno. Mora da je negde sa Srednjeg zapada, iz oblasti Roki planina, tako nešto. Odeven je u kožu...

Jedan od dvojice ridokosih je ustao sa stolice. Pre toga je značajno pogledao drugog. Odmah se moglo zaključiti da su braća. Stariji je odgurnuo stolicu tako da je zaškripala. – Daj mi da vidim taj zlatnik probušen u sredini! Bogami, to je vanredan strelac. Meni je revolver alat, ali, ovakvi strelci su zaista retkost.

– Na šta ciljaš Grinfilde? – pitao je rančer. – Imaš možda neki određeni predlog. Šta tvoj mlađi brat o tome misli?

– Čuli ste šta je Vard kazao. Ja se bavim istim poslom kao i moj brat. Stvarno mislim da su to izuzetne streljačke sposobnosti. Nekoliko puta u životu smo sreli ljude koji tako dobro pucaju – objavio je. Tada je Vard ponovo uzeo reč. – Takvog čoveka imati u svojoj momčadi velika je stvar. Ja bih na primer, gazda na tvom mestu pokušao da ga kupim. Takav strelac može da zameni pola momčadi. Istina, možda je veoma sujetan pa bismo mu nas dvojica ovde smetali. U svakom slučaju, sa takvim konkurentom ne bih želeo da imam ovde sukob. Moj brat i ja bismo dobrovoljno napustili ovaj ranč.

– Šta vi govorite, prokletstvo? Znači, i vi se nekoga bojite.

– Mi se nikoga ne bojimo – objašnjavao je Vard Grinfeld. – Mi samo jednostavno znamo da protiv takvog strelca ne možemo imati bilo kakve

šanse. Kao što znaš, nećemo se boriti nifer, a protiv takvog majstora morali bismo to da učinimo.

– Toliko gužve oko jednog probušenog zlatnika – negodovao je rančer.

– Ne znam da li je gužva nepotrebna ili ne, ali, na tvom mestu, ja bih svim silama pokušao da tog čoveka pridobijem. Vredi za dvadesetoricu, uveravam te. Uostalom, gazda, gledaj da ga se dokopaš i pridobiješ ga za sebe pre nego što Big Flimor...

– Pazi dobro šta govoriš – ljutio se stari rančer, a glas mu je postao neprijatan. – Za mene ne postoji nikakav Big Flimor. Jeste li shvatili? Ja sam na početku osećao koliko je on veliki i snažan. Bio je div, a ja sam bio početnik, iako smo ovamo stigli u isto vreme. On je onda delio, a ne ja. Uzeo je najbolje pašnjake, a ja sam dobio najgori deo. Morao sam da prihvatim ono što je davao, ja sam bio i suviše slab. On je imao goveda i ja sam imao goveda. Međutim, niko od nas nije imao dovoljno novca da kupi svu zemlju. Meni pripada jedan deo na levoj obali reke, a njemu na desnoj. Međutim, nijednom od nas ne pripada cela reka svom svojom dužinom. Morao sam da trpim sve, gotovo sam se ugušio. Flimor je sazio dvorac, ogromnu kuću sa staklenim tremom okruženim parkom. Mogao je da pravi svetkovine, poziva ljude, izigrava džentlmena. Ja sam bio siromašan pas i morao sam da živim onako kako je on naređivao.

Starac je bio crven kao rak u licu, od silnog uzbuđenja. Ruke su mu drhtale, a proseda brada koja mu je pokrivala polu lica poigravala mu je od gneva i mržnje koji su ga proždimali. Ta mržnja nagrizala

la je već godinama staroga. Tačnije rečeno, nagrizala ga već punih dvadeset i šest godina. Gotovo ga je uništila.

– U redu – rekao je Vard Grinfeld mrimo. – Znam tu priču napamet i znam sve šta bi mogao još da mi kažeš. Došao si nedelju dana posle njega ovamo. On je imao odličnu momčad, četrdeset mladih, snažnih kauboja, a ti samo petnaest. On je bio kralj. U redu. Sada šalješ svoje ljude u grad i tražiš kavgu. Imaš još šest revolveraša pored nas dvojice. On nema nijednog dobrog strelca. Stari kauboji se više ne računaju. Hoćeš da poravnaš neke svoje račune. No, bilo kako bilo, on je drugačiji nego ti, gazda.

– Drugačiji, kako? – vikao je stari rančer pomahnitao od gneva. – Misliš drugačiji, bolji, ljubazniji, srdačniji! Stari dobri ujak s one strane reke. Vi gledate stvari spolja. Trebalo bi da ih sagledate iznutra. Ja sam svoje sinove vaspitavao tako da ga mrze. Podnosiću njegovu veličinu samo još nekoliko dana.

– To je tvoja stvar – umešao se sada drugi brat, Salem. – Mi smo plaćeni, a ti izdaješ naređenja. To je sve. Savetujem ti samo da tog stranca, izvanrednog strelca, pridobiješ za sebe. Onda bi Flimor možda mogao da položi oružje.

– Koješta – negodovao je Laston. – Jedan čovek, ma kakav strelac bio, ne može to da učini. Taman da je u stanju da izbuši dve rupe u jednom zlatniku. Uostalom, pogledaću tog momka izbliza. Stanere, zašto stojiš tu kao prostirač, idi i naredi da mi upregnu kočiju. Prokletstvo, moji sinovi su povelili desetoricu ljudi. Svejedno, idem u grad makar sam morao da uprežem kola. Krenuću odmah!

*

Niko nije video jahača kako nailazi ulicom i zastaje pred konjušnicom. Oklevao je za trenutak, a onda je nastavio da jaši sve do Dačovog saluna. Tu je sjahao, lupio nekoliko puta snažno nogom da bi otresao odelo, a onda je krenuo stepenicama na trem.

Dok Holidej je ušao u salun i pogledao krčmara koji je upravo stajao za šankom i brisao čaše. Nije bilo mnogo gostiju, nekoliko kauboj, dva putnika, jedan trgovac stokom i nekoliko građana. Svi pogledi, bez izuzetka, bili su upravljeni na pridošlicu. Gledali su ga začuđeno, međutim, to njihovo čuđenje bilo je upućeno više odeći nego samom čoveku. – Halo! – pozdravio je Holidej poluglasno, na način kako uobičajeno stranac pozdravlja kada uđe u lokal. – Halo, krčmaru, gladan sam, mogu li dobiti nešto za jelo?

– Dobar biftek i još bolje krompire. Ima i jaja, stranče – rekao je ljubazno krčmar i odložio krpu kojom je brisao čaše. – Ostajete li duže ili jašite dalje? Dug put ste prevalili, zar ne?

– Da, priličan – uzvratilo je Holidej. – Ne znam da li ću ostati, ali jednu noć svakako...

– Imam odličnu sobu – uveravao ga je krčmar i upravio pogled na policu sa flašama. – Kod mene ima najbolje hrane u ovom gradu.

– Da, jedno piće pre toga! Mogu li da smestim svoga konja u štalu?

– Naravno! Kroz uličicu, a onda u dvorište – objašnjavao je krčmar i natočio. – Dolazite sa Srednjeg zapada, zar ne?

– Da – odgovorio je Holidej kratko. – Iz Kanzasa. – Uzeo je čašu i seo tako da kroz levi prozor može da motri na svog konja.

– Kočija stiže, ljudi! – doviknuo je jedan od gostiju. – Čudio bih se da ju je Timber pustio da prođe. Ono prokletu drvo, onaj balvan sam svojim očima video.

– Da – složio se jedan od kauboj. – Lastonovi sinovi su malo pre zbijali šale sa Palmerom. Međutim, šerif ništa nije utvrdio. Koliko sam uspeo da primetim, sasvim mirno je izašao iz radnje. Hajde da pogledamo da li je onaj prokleti Timber naterao devojkicu da ide pešice.

– Vego, ovde neću da čujem priče ni o Timberu ni o Big Flimoru u svom salunu – rekao je Viler i obrisao šank. – Ovde je svaki čovek dobrodošao. Ne bih želeo da imam nevolja.

– Pa, ovde nema nikoga ko pripada bilo čijem taboru – podsetio je kauboj. – Svi ćemo mi učutati ako se bilo ko pojavi sa strane. Dač, ne treba da imaš nevolje, ali, priznaj da si i ti radoznao. Šta misliš?

– Ona je došla pešice – mrmljao je krčmar i prišao vratima. – Koliko ja poznajem devojkicu, ta nije platila.

Gosti su izašli na trem. Holidej je mogao kroz prozor da vidi šta se zbiva na ulici. Primetio je veću grupu radoznalaca kako prelaze na pločnik i gledaju u pravcu juga. Verovatno je odatle nailazila kočija. No, iz tog pravca je verovatno još neko nailazio, jer je čuo kako kauboj viče s vrata.

– Barde, eno dolazi Big Klint Flimor sa trojicom svojih jahača. A evo i s druge strane iz pravca konjušnice, dolaze tri brata Laston sa šestoricom žestokih mo-

maka i još četvoricom kauboja. Pazi, biće gužve! – Kada je pomenuta reč gužva, dvojica putnika skočiše na noge. To je isto učinio i trgovac stokom. Na sporednim vratima kroz koja je dopirao miris pečenja, pojavila se krupna žena. Bila je tako visoka i debela da je Dok Holidej zbunjeno odmeri. Bila je viša od njega, a sigurno tri puta teža. Nije mogla dovoljno brzo da stigne do vrata, jer se s mukom provlačila između stolova. Uz put je odmerila Holideja i ljubazno se osmehnula. Kada je razvukla usta, oči su joj se gotovo izgubile. Žureći prema vratima, energično je žvakala. Verovatno je pojela bar dva bifteka dok je pripremala hranu za goste.

– Dodite ovamo, mister – kazala je piskutavim glasom koji nipošto nije odgovarao njenom snažnom telu. – Odmah ćete dobiti svoj biftek, ali, prvo morate ovo pogledati. Moj muž, vlasnik ovog lokala, Dač Viler je naravno napolju. Možda će divlji Lastonovi momci početi da pucaju, ali, ja ću vas zaštititi, ne brinite.

– U to sam siguran – promrmljao je Holidej i prišao vratima. Naslonio se na okvir. Video je jahače kako izlaze iz konjušnice i približavaju se salunu. Prvo je primetio dvojicu kako nešto govore veoma mladom čoveku. Mahali su rukama da bi ga ubedili, a onda mladić zaustavi konja. I on je nešto rekao što se naravno nije moglo čuti. Izgleda da su se sporazumeli, jer onda dvojica počеше zlu rado da se smeju.

– Eno ga dolazi kralj, braćo! – uzviknuo je Maner Laston podrugljivo. – Bacite se u prašinu i puzite pred njim.

Uto se i kočija zaustavila. Dok se polako okrenuo. Oči su mu se pretvorile u prorez. Proučavao je čoveka koji je jahao dugonogog ridana i sedeo uspravljen kao stub. Video je da je to čovek sede kose, gustih čekinjastih obrva i očiju metalno-sive boje. Sedokosi jahač nosio je kolt u opasaču, sive pantalone, smeđe čizme, košulju boje peska i prsluk od plave kože. Oko vrata je nosio maramu od plave tkanine, a šešir je držao u ruci.

Holidej je razmišljao. Dakle, star, ponosit, čvrst i pošten. To je sigurno Big Flimor, jedan od dvojice koji se nalaze na zemlji koja meni sada pripada. Izgleda da nije loš čovek, ali star je, a tamo su tri sina onog drugog rančera. Sve sam ih video odjednom. Ovde samo nedostaje drugi rančer, otac ove trojice, Timber Laston. Ako je i on takav kakvi su mu sinovi, onda će s njim biti teško razgovarati. No, videćemo.

Big Flimor je zaustavio konja naglim trzajem uzda, upravo kraj konja ispred kočije. Mark ga je sledio i postavio se desno, a Met levo. Iza njih se zaustavilo deset jahača od kojih su petorica bili iskusni revolveraši. Maner Laston nije ništa govorio, samo se zlu rado i podrugljivo smeškao. Mark Laston je nekoliko puta neupadljivo klimnuo glavom kao da sam sebi nešto govori. Samo je Met sedeo mirno podbočivši se na vrh sedla. Sa kočijaškog sedišta sišao je stari Čarls i rekao glasno. – Jedan sat odmora. Silazite, ljudi!

Tada se javio Maner Laston. – Veoma sam radoznao, da neko možda ovde nije uzalud stigao. Neki ljudi moraju sačekati.

Big Klif Flimor za trenutak podiže

glavu i prostreli Manera pogledom. Istoga časa sa lica najstarijeg Lastonovog sina nestade osmeh. Holideju nije promaklo da mu oči opasno sevaju. Ovaj čovek je spreman na sve, ako je suditi po pogledu. Dok je posmatrao lica braće Laston na Markovom i Manerovom je primetio zbunjenost i iznenađenje. Samo je Met ostao nepomičan, nije ni trepnuo. Ako se Dok nije prevario, čak je primetio oko mladićevih usana nešto kao zadovoljan osmeh.

Iz kočije je izašla zabačene glave Džuli Flimor. Maner se jedva pribrao od iznenađenja vičući. – Prokletstvo, prokletstvo! Kako je do ovoga došlo braćo, ona je trebalo da...

Džuli Flimor se lagano okrenula i prezrivo odmerila Manera. Obrve su joj bile jedva primetno podignute dok je govorila. – Niko od Flimora neće biti zastavljen balvanom, Manere Lastone: Za to vi niste dovoljno moćni ni veliki. Znam da je trebalo da idem pešice. Tako ste to smislili. Niste imali sreće, no, nije poslednji put.

Dok je video kako se Flimor jedva primetno trgao i spustiò ruku kćerki na rame. Iz kočije su izašli ostali putnici, a stari vozač je poterao kočiju što je mogao brže u dvorište stanice.

– Kakva je to priča, kćeri? – pitao je Big Flimor tiho. – O kakvom drvetu, kakvom balvanu govoriš? Zar to postoji u ovom kraju?

– Oni su u prvoj polovini svojih pašnjaka zatvorili put položivši balvan – objasnila je Džuli mirno. – Oče, ja se ne bih uzrujavala. To svi Lanstonovi zajedno ne zaslužuju.

Lice starog rančera se smračilo. Krenuo je napred i oštro odmerio Manera Lastona. – Ona to kaže, dakle, istina je – uzviknuo je. – Vi zatvarate put koji je uvek bio otvoren. Ne postoji bolji put kojim se u ovaj grad može doći, prema tome, balvan treba skloniti.

– Hteli su da mi uzmu novac, a ja nisam htela da platim – objašnjavala je dalje Džuli. Četvorica Timberovih momaka zapali su u nevolje sa nekim strancem i on ih je sve bacio na zemlju. Oče, nemoj zaboraviti da je u pitanju Lastonova zemlja! – Džuli Flimor je pogledala oko sebe. Međutim, nije mogla da vidi Holideja koji je bio potpuno zaklonjen debelom vlasnicom saluna.

– Ona govori istinu – zaključio je Mark Laston. – Flimore, jednoga dana moraš shvatiti da možemo da činimo što nam je volja. Brana stoji na našim pašnjacima i stajaće tamo ako treba i deset godina. To je naš odgovor.

Big Flimor je pocrveneo, a tri njegova jahača se jedva primetno pokrenuše. Nisu rekli ništa, ali su se postavili tako da svakog trenutka mogu da skoče na trem ako bude potrebno.

– Vi niste dovoljno odrasli – vikao je rančer. – Govorite sa svojim ocem. Neka skloni balvan, inače ću ja zatvoriti reku. Ja sam taj čije se imanje nalazi na izvoristu i oduzeću vam vodu. Ovde ne sme da bude zatvorenog puta. Tako smo se dogovorili pre više od dvadeset godina. Svi putevi moraju da ostanu otvoreni, izuzev za goveda. Taj dogovor još uvek važi.

– O tome niko ništa ne zna – odgovorio je Maner oštro. – Takav dogovor ne postoji, Flimore. To si ti smislio, ali, to-

ga nema. Balvan će ostati. Svaki put kada budeš dolazio u Lid platićeš putarinu, ili možeš da se okreneš i vratiš.

– Dakle, ja izmišljam, šta? – uzviknuo je Big Flimor glasom koji je drhtao od gneva. – Po vašem mišljenju, Flimor laže. Ja ću vam reći ko ovde laže. To ste vi, lažovi, a sve ovo je izmislio vaš otac, kao što je uvek lagao i spletkario. Ja ću, ukoliko se taj balvan ne skloni u roku od dvadeset i četiri sata, doći sa svojim ljudima i skloniti ga sam. Obećavam vam to. Nemojte me nikada više nazvati lažovom ili ću podivljati. Ako je neophodno, mogu i da pucam. Za to nismo ni ja ni moji ljudi prestari.

– Ta stara budala vreda našeg oca! – uzviknuo je Maner van sebe od besa. – Ja ću tebi nešto reći stara, tvrdoglava budalo. Ti si lažov, ti si prokleti lažljivi lupež.

– Oče – uzviknula je Džuli uplašeno. – Oče, on hoće samo da te izazove.

Stari Flimor, koji je sigurno bio za glavu viši od Lastona Manera učini nagli pokret koji se od njega, s obzirom na godine nije mogao očekivati. Odjednom je pobesneo i sav gnev je provalio iz njega. U dva koraka se stvorio kraj Manerovog konja i to tako blizu da se životinja uplašeno propela. – Nećeš ti mene tek tako nazvati lažovom – vikao je Flimor zadighano i uzbuđeno, stežući obema rukama Manerovu butinu. – Nikada ti nećeš više mene... Evo ti, budalo! – Naglo se povukao nazad, a Maner koji nije računao s ovom poplavom besa starog čoveka, polete izbačen iz sedla.

– Oče! – uzviknula je uplašeno Džuli van sebe od straha. – Oče, nemaš nikakvu šansu, nemaš...

– Za ovaj šljam sam još uvek dovoljno snažan – odgovorio je starac ljutito, prilazeći sada Maneru koji se dizao sa zemlje. – S jednim Lastonom ću već izaći na kraj, pa da mi je sto godina. Čuvaj se dobro, žutokljunče!

Dok je video Manera kako izbezumljen od gneva jurnu napred i zamahnu pesnicama. Spremao se da iz sve snage udari Flimora obema rukama u stomak. No, pokazalo se da je stari čovek iskusan, hitar i vešt borac. Munjevito se bacio u stranu. Maner je, povučen zamahom sopstvenog udarca, lupio u prazno, a onda je stari čovek nasnuo. Bio je to udarac podstaknut besom, ogorčenjem, a i promišljen istovremeno. Bio je dovoljno jak da Manera okrene oko sopstvene ose. Kada je hteo da vrati udarac, Maner je dobio još jedan i to usred brade. Pao je kao posečen. – Tako ste dakle moćni – vikao je stari čovek besno, kad je video kako srednji brat okreće svoga konja. – Silazi, lupežu, naučiću ja vas koga da nazivate lažovom.

Tri Flimorova čoveka su munjevito sjahala. Skočili su iz sedla pravo na trem i hteli da potrče, ali ih je Glen Vilton zadržao.

– Ni koraka, inače ću pobesneti! Da se niste makli!

Tri verna kaubojica staroga Flimora su videla dvanaestak revolverskih cevi uperenih u njih.

– Izvlačite oružje i bacite ga! – naredio je Vilton i otkočio oružje. – Hajde, napolje sa pucaljicama. Ovde se neće pucati!

Srednji brat Laston se ustremio na starog čoveka, ali je Big Flimor uspeo da

izmakne. Mark je hteo da ga zgazi konjem. Pošto je izbegao napad, Flimor je prišao s leve strane Marku Lastonu, grčevito se uhvatio za njegovog konja, a drugom rukom za Markove pantalone. Mark je urlao od gneva i udario pesnicom farmera u glavu. Pošto mu je za takav udarac bilo potrebno da se nagne preko sedla, izgubio je ravnotežu pa je onako pijan pao na zemlju. U stvari, zamalo pao, ali ga je Flimor pridržao, a onda još jače povukao. Mark Laston je sedeo u prašini. Međutim, stari rančer nije mogao da spreči da nepovređeni mladić ustane iz prašine.

– Sada si moj! – vikao je Mark i zamahivao. – Nećeš ti više ni jednog Lastona bacati u prašinu, stara budalo!

Stari čovek nije mogao da se odbrani od ovog napada, nije uspeo da se izmakne, pa ga je tako Markova pesnica pogodila u glavu.

– Prestanite – vikala je Džuli Flimor pokušavajući svojim glasom da nadjača urlike. Flimorova tri jahača na nišanu revolveraša Timbera Lastona kipteli su od nemoćnog besa. Udarali su čizmama, kretali se oko konja, ali, ništa nisu mogli da preduzmu.

Mark Laston je video svoga brata Met a kako podbada konja. Met je izleteo iz sedla, prošao pored Manera i nasnuo pravo na Flinta Flimora koji je s mukom ustajao iz prašine.

– Prokleti stari momak – vikao je Maner gnevno. – Ima udarac kao bivo. Ja ću ga... – Hteo je da se ustremi takođe na rančera i već ga je uhvatio za levu ruku. Međutim, najmlađi brat, za koga se za trenutak moglo verovati da hoće i sam da

tuče starog rančera, pokušao je da spreči najstarijeg brata. – Okani se toga, prokletstvo! – uhvatio je pri tom drugu ruku Biga Flimora. – Vidiš da je gotov. Vidiš i sam. Nemoj da ga udaraš, samo ga čvrsto drži! – Međutim, mladićeve reči nisu imale nikakvog efekta, jer je Maner bio previše gnevan i pun otrova da bi uspeo da se obuzda. Zamahnuo je i stari čovek se prevrnuo na zemlju. Pao je licem pljoštice u prašinu. Sada je počeo Met Laston da urla. Video je podmukli udarac kojim je njegov najstariji brat dokusurio starca i odmah je pustio ruku starog rančera. Kada je Maner još jednom hteo da zamahne, mladić ga je uhvatio.

– Jesi li poludeo, sada je dosta! Prokletstvo, prestani već jednom, zar ne vidiš da starac leži u prašini. Ovde više neće biti udaranja. Prestani, Manere!

– Sabiću ga u zemlju – govorio je Maner zadihano. – Što se mešaš, budalo. Pusti me, kada ti govorim!

U tom trenutku Mark Laston je ovu igru prekinuo na svoj način. Izdao je naređenje i dvojica njegovih momaka, Džin Pejn i Red Vadford dograbiše munjevito Džuli Flimor koja je stajala između Manerovog konja i kola. Devojka se branila besno, kao mačka, videći kako joj Mark Laston prilazi. Mladić se obazirao na sve strane da bi video da li ga braća posmatraju.

– Sada pazite – rekao je divlji Mark pun zloradosti – držite starog dobro, da i on može da vidi. Halo slatka, ovo sam oduvek želeo. Držite starog dobro!

Džuli ga je posmatrala uplašeno.

– Darling – rekao je Mark podrugljivo. – Koliko si još ponosna? Hoću da vidim,

pazi! – Munjevito je ispružio ruku, povukao Džulinu glavu i naglo je poljubio. Odmah je zauriao od bola i povukao se korak nazad. Sa njegove gornje usne kapala je krv, a oči su mu se zamutile. – Ta mačka – rekao je ječeći i nadlanicom brisao usnu. – Prokleta mačka, još i grize. Čekaj, naučiću te.

Između Meta i Marka Lastona stajao je Big Flimor i posmatrao kćerku. Počeo je da se otima tako da su ga Met i Maner jedva savladali.

– To ćeš mi platiti, šljamu – vikao je starac. To ćeš mi platiti, čoveče. Džuli, pazi, pazi dete, udariće te. Samo ako to učiniš Lastone, bićeš mrtav, pre nego što tri puta svane dan. Prokletstvo, kakvi ste to divlji vuci! Nijednom od mojih ljudi... – Video je svoja tri čoveka kako leže na zemlji i podsmešljivo zlurada lica deseterice jahača. Osim toga, video je još da Mark Laston hoće da nasrne na njegovu kćerku. – Odbranite je – vikao je stari čovek ječeći – zar nema nikoga? Lupeži!

*

Na tremu je stajao Dok Holidej i video izobličena lica ljudi oko sebe. Video je još više. Pored užasne zbunjenosti i gneva, video je na licima i strah. Sada je konačno odlučeno ko ima moć u ovom kraju. Ljudi Flinta Flimora, nekada zvanog Big, ležali su u prašini. Njegovu kćerku je uvredio Mark Laston, a stari rančer nije mogao ništa da učini, jer su ga čvrsto držala dva brata Laston. Grad je video kako je jedan snažan, moćan čovek poražen. Taj poraz je bio gorak, gori nego pod normalnim okolnostima. Pred celim gradom, neko je bačen u prašinu, neko ko je dotada bio najstariji u kraju. Stari

Flimor je gotov, a sa njegovom kćerkom Mark Laston može da čini šta mu je volja.

– Nemoj da se umešaš, Dač – rekla je debela gospoda Viler svom mužu šapatom.

– Znaš li za šta je ona sada još dobra, veliki kralju! – vikao je Maner pun gneva. – Znaš li za šta još može da posluži, hoćeš li da ti kažem? Dovoljno je dobra da... Lastonovi jahači su stajali pored pločnika i posmatrali Marka i devojk, koja je puna straha sklopila oči kada joj je Laston prilazio. Desno su bila tri jahača, a jedan levo, dok je Pejn stajao pola koraka od njih. Vadfurd je držao devojk. Iza četvorice jahača se nalazio pločnik.

Dok Holidej je dakle stajao iza devojčinih leđa i četvorica jahača. Odvojio se od zida na koji je dotada bio naslonjen iza krčmareve žene. Učinio je jedan korak i došao do ivice pločnika, onda je proleteo pored dvojice jahača koji su stajali levo i izbio na ulicu, učinio je još jedan korak i našao se tačno iza Marka Lastona. Ruka mu je munjevito kliznula ispod kaputa, tako da niko nije video kada je izvukao revolver.

– Tako si gorda. Dakle – rekao je Mark podrugljivo – ja ću te naučiti...

Iznenada je osetio ruku na svom potiljku koja ga je dokopala i povukla. Onda ga je nešto tresnulo po potiljku, a dva njegova čoveka su kriknula. Mark Laston je klonuo na kolena uz dubok uzdah. Ruka koja je držala njegov vrat još uvek je bila tu. Odjednom ga je munjevito povukla gore. Dok Holidej se okrenuo na potpetici. Njegov revolver je bio upečen tačno u potiljak Marka Lastona. Glen Vilton je potegao oružje. Video je samo

deo kožnog strančevog kaputa i malo tamne kose. Kada je dopola otkočio oružje, odjednom, iz pravca odakle je stranac stajao, blesnu. Vilton je samo video vatru iz cevi, a onda je pao iz sedla. Džordžijanac se okrenuo tako da su mu Maner i Mark Laston bili s desne strane, a ostali levo ispred njega.

– Podignite ruke do oblaka i da niste makli – vikao je čovek u kožnom odelu. – Prvi koji bude učinio ma i najmanji pokret, videće Marka kako putuje u pakao! – Kolt u strančevoj ruci ponovo bljunu vatru. Šešir Čarlstona Hejna u širokom luku je odleteo na trem i tamo ostao da leži, izbušen. Hejn je užasnut podigao ruke. Njegov primer sledili su i ostali.

Hladnim pokretom, ćutke, Old Timber Laston, koga niko nije primetio kada je stigao, posmatrao je ljude oko sebe. Video je kako Big Flimor hoće da potegne oružje i istovremeno je primetio da čovek koji drži njegovog sina Marka, lagano uzmiče nazad, vodeći svoga zarobljenika. Revolver je naime ostao još uvek uperen u Markov potiljak, i nijedan od jahača sa Lastonovog imanja nije se usudio ni prstom da mrdne.

Holidej je uzmicao tako do polovine ulice, držeći Marka. Zastao je kada je sve bilo ispred njega. Kola, dva brata Grinfild, a i stari Timber.

– Mister Flimore – doviknuo je Dok i pogledao kratko Džuli. – Ne verujem da ćete pucati. To bi bilo samoubistvo, kako cenim. I ja bih onda morao da pucam ovom Lastonu u potiljak. Ja ću to učiniti, dajem vam reč. Bez pucnjave, inače će neko umreti. Možda čak i vi. Ledi,

sklonite se, može neki metak da vas za-kači. Ovde ima samo budala!

– To je taj stranac – rekao je revolveraš, Old Timberu. – Gazda, on mi zaista izgleda kao čovek koji će učiniti ono što kaže. Oprezno, učiniće! Ne verujem da bi izrekao bilo kakvu praznu pretnju.

Stari Timber je posmatrao Doka Holideja, pogledom punim uvažavanja, bez besa, bez gneva. Cenio je ovog stranca, to se videlo. Uspravio se u kolima u upitao. – Šta se ovde zbiva? Met, šta je ovo? Otvori usta, sinko.

– On, Flimor je rekao da smo lažovi. Maner mu je vratio istom merom, a onda je stari podivljao – objašnjavao je najmlađi sin polagano. – Maner nije imao nikakvu šansu protiv njega i sleteo je s konja. Mark se umešao. Momci su držali Džuli, a on je hteo da je poljubi. Ujela ga je, Mark se ustremio na nju, da je nauči pameti, a onda se ovaj stranac umešao. To je sve.

– To nije sve – jeknuo je Flimor držeći još uvek revolver u ruci. – Ti si stavio brvno preko drumu. Nas dvojica smo se dogovorili da će put uvek biti slobodan. Kada sam to rekao tvojim sinovima, nazvali su me lažovom. Tvrdili su da sam to izmislio. Od kada to stavljaš branu na put i naplaćuješ prolaz, Timbere?

Timber Laston je lagano podigao ruku kao da je tim pokretom hteo da umiri pobesnelog Flimora. Niko nije mogao da pogodi, da odgonetne šta stari Laston misli. Lice mu je bilo mirno i glatko kao da njegovog srednjeg sina stranac ne drži revolverom u šahu.

– Oni o tome nisu imali pojma, nijedan od trojice mojih sinova – rekao je Old

Timber, a svi posmatrači su bili iznenađeni. – Taj dogovor smo jednom načinili, ali, bio je i suviše rđav za mene, Klinte. Ja sam postavio deblo, da niko ne može da gazi preko moje trave. Već godinama je gaze. Moje krdo je svakim danom sve veće i potrebna mi je svaka travka. Uostalom, svako zna to ako nije glup. Zbog toga sam zatvorio put, naš raniji dogovor je postao besmislen. U redu, nazvali su te lažovom, jer nisu znali za dogovor i oni će ti se izviniti. Manere, izvini se!

Najstariji sin je zbunjeno gledao oca. – Ja treba, prokletstvo... Ja to neću učiniti.

Onda su svi videli, a i Dok Holidej takođe, kako se lice starog Timbera izmenilo. Odjednom je postao gnevan i počeo da viče.

– Učinićeš to, prokletstvo! Idi tamo budalo i izvini se! Izvini se odmah, ili možeš da ideš tamo gde biber raste. Zar je došlo dotle da ne slušate moja naređenja? Izvini se i ti, takođe, Met. Hajde, brzo.

Met je odmah shvatio šta njegov otac želi. Znao je isto tako da Big Flimor može da bude nezgodan. U jednom trenutku lice mu se izdužilo, ali, na njemu nije bilo iznenađenja.

Maner je međutim gledao svoga oca i video u njegovom pogledu samo gnev. Nije ga shvatio, ali je naučio da sluša. Lagano je pošao, i, oklevajući pružio ruku. Za njim je išao Met. Zatim je Maner rekao žustro. – Flimore, ja se izvinjavam.

– U ovoj zemlji nikada nije bilo ni na jednom putu brane ni pregrade – rekao je Big Flimor odlučno. – Nikada niko nije polagao balvan, ni naplaćivao putarinu. Ja jednostavno neću to da trpim. Kažem ti da ne prihvatam izvinjenje. Ne možeš

se ti izvinjavati za dela koja su počinili tvoji odrasli sinovi. Ono što su oni učinili ne trpi izvinjenje.

Na to se Mark Laston pokrenuo. Dok Holidej ga je držao za ruku, ali, mladić je učinio nagao pokret i Dok ga je pustio. Mark je krenuo još tri koraka napred. Svi su mogli da vide da se naslonio na konja i da s mukom diše. Onda se lagano okrenuo i ruka mu pade na dršku kolta.

– Mark – uzviknuo je Old Timber oštro. – Ako potegneš, više ti niko ne može pomoći.

Mark Laston se trgao i s mukom okrenuo. Čuo je glas svoga oca a onda ga je video. Stari Timber je stajao uspravljen u kočiji i gledao sina pravo u oči.

– Šta to činiš, šta to činiš – mucao je Mark.

– Ja sam stigao u poslednji čas – vikao je starac gnevno. – Hodi ovamo sine, hodi sasvim blizu, još bliže. Dobro.

Mark je išao posrćući sve dok nije stigao do kola. Uhvatio se za kočiju i uspravio.

– Ti si jednu damu pokušao na silu da poljubiš? – pitao je stari žustro. – Ti, moj sin. Ti si se poneo kao lupež, kao tvor, kao da nisi Laston. Ti, prokleta budalo, s tobom imam samo nevolje, uostalom kao i sa tvojom braćom.

Mark je zbunjeno video kako otac poteže kolt munjevito i kako ga spušta. Dva udarca drškom kolta za jedan dan, bilo je previše za Marka Lastona. Kola su mu utonula u maglu. Konji su počeli da mu poigravaju pred očima, a onda je sve ostalo u oblacima. Bez glasa se sručio na zemlju. Sada se Timber Laston okrenuo prema strancu u kožnom odelu.

– Vi ste onaj momak koji je danas sti-

gao. Čuo sam od svog čoveka dosta o vama. Mister, ja sam star čovek i nisam imao dovoljno radosti u životu. Ono što sam morao da učinim, učinio sam. Hteo bih još pred svim ovim ljudima da vam se izvinim. Bilo je dobro što ste se umešali. I ja ništa drugo ne bih učinio. – Ispružio je ruku i oborio glavu. Star čovek koji je govoto zgažen životom. Tako je izgledao, baš tako. Dobro je da u tom momentu niko nije mogao a mu vidi oči, jer su to bile oči lukavog, podmuklog čoveka.

– U redu je, mister Lastone – rekao je Dok Holidej. – Od vašeg sina Marka nije bilo baš pristojno da na silu poljubi damu, ali on bazdi na viški još sa milje rastojanja. U redu, nemate zbog čega da se izvinjavate, znam kako vam je sve ovo neprijatno.

– Vi znate možda – uzvratio je starac muklo – ali, Big Flimor neće da zna. Vidi stvari samo sa svoje tačke gledišta. Nije lako jednom čoveku da odgoji tri sina bez majke. Prilično su divlji i neobuzdani. Možda sam bio suviše popustljiv prema njima. Što se tiče Lastonovih, svaki čovek sa mog imanja i moji sinovi će se ubuduće prema vama ponašati sa dužnim poštovanjem. Neka vam se Mark izvini. Ukoliko duže ostanete ovde, navratite do mog ranča. Nije to neko veliko imanje, ali, hrani ljude. Radovao bih se doista da nas posetite!

– Videćete me – obećao je Dok blago. Niko nije primetio da je Holideju čitava ova priča starog Lastona bila krajnje neprijatna i nesimpatična. – Navratiću do vas, Lastone, u redu!

Dok Holidej je pogledao prema Džuli Flimor koja mu se približavala. Stajao je

na pločniku i okrenuo se kada je stala pred njega.

– Mister – rekla je tiho pružajući mu ruku. – mister...

– Zovem se Šaron Lejn – rekao je Holidej odlučno.

– Mister Lejn, ja sam htela, htela sam...

– U redu je – rekao je Holidej nemarno.

– Gospodice, ja znam šta ste hteli da kažete. Vi ste samo i suviše ponosni da to kažete do kraja. – Prihvatio je njenu ruku i uzvratio osmehom. Onda je čuo kako Big Flimor govori.

– Mister Lejn, ona je zaista i suviše ponosna, jer sam ja to hteo. Hvala vam na svemu, jer, sigurno bi se i gore dogodilo.

– Može biti – zaključio je Holidej. – Niko ne može da zna. Vi mi ne dugujete nikakvu zahvalnost. To bi učinio svaki čovek koji to jeste. Da, ona je prilično ponosna, već sam to rekao. Prihvatate li jedan savet, mister Flimore?

– Kakav savet?

– Mister, ja se ne bih radi jednog balvana borio – rekao je Dok. – Ne bih pro-suo ni kap krvi ako bi to moglo da se izbegne. Jednog čoveka uspeo sam da ranim u mišicu, ne povredivši mu kost. Međutim, ranio sam ga i veoma mi je žao. To je bila opomena. Nemojte se boriti, ne isplati se!

– Zbog čega? – pitao je Big Flimor žustro. – Za sve postoji razlog, pa tako i za vaše reči. Zašto ne bi trebalo da se borim?

– To nije vaša zemlja – odgovorio je Holidej blago. – Možda ne pripada nikom od vas ovde. Ja to ne bih činio.

– Ova tri brata su sami otrov – rekao je Flimor. – Oni su napastvovali moju kćerku, mister. Ja sam znam šta treba da

učinim. Mnogo vam hvala na savetu. Razmisliću o tome.

– I ja bih to učinio na vašem mestu – zaključio je Holidej. Sagnuo se, podigao šešir i stavio ga na glavu. Još jednom se okrenuo, a onda pošao uz stepenice prema salunu. Čuo je iza leđa glas rančera Flimora. – Mister Lejn, samo trenutak!

Dok je zastao i okrenuo se. Posmatrao je starog osmehujući se. – Jeste, navratću i do vas – rekao je mirno. – To ste hteli da mi ponudite, zar ne?

– Do đavola, vi umete čak i misli da čitate – zaključio je stari rančer iznenađeno. – Baš to sam hteo.

– Znao sam – odvratio je Holidej zagonetno se smeškajući. – Videćete me. Ostajem ovde nekoliko dana. – Klimnuo je glavom i prošao kroz krila pomičnih vrata u salun. Ponovo je seo na svoje mesto.

Posle ručka je otišao u dvorište i iz štale izveo konja. Napojio ga je i nahranio, napunio mu valov svežom travom. Pošto je to obavio, popeo se u svoju sobu. Kada se našao iza zatvorenih vrata, seo je na ivicu kreveta i izvukao revolver iz futrole. Posmatrao je dugu cev, a onda je napunio ispaljene metke. Nije bio dobre volje, pa mu ni cigareta nije prijala. Smanjio je svetlost lampe i prišao prozoru. Na severoistoku, kako je zapamtio, nalazila se reka. To je Šavni reka i do nje nema punih dvadeset milja. Iznenada je podigao glavu i oslušnuo. Čuo je korake. Dolazili su iz donjih hodnika, a onda se čulo na stepenicama. Pred njegovim vratima kao da su zamukli. Onda su se ponovo čuli dalje, opet nazad, a onda se zaustavili pred njegovom sobom.

Holidejeva ruka zađe ispod kaputa i sekundu kasnije, revolverna cev bila je upravljena na vrata. Čulo se kucanje, jedanput tiho, a drugi put odlučnije.

– Slobodno – uzviknuo je Holidej. Revolver mu je bio upravljen tačno na kvaku koja se spuštala. Revolver mu lagano kliznu. Ustao je na noge, a oružje vratio pod kaput.

– Razmišljala sam – rekla je Džuli Flimor žustro. – Bila sam zaista i suviše gorda i htela bih...

– Džuli i ja bih bio i suviše ponosan da učinim ovo – rekao joj je Dok i prišao. – Da li vas je neko video? Ako jeste, biće prepričavanja po gradu.

– Niko me nije video osim gospođe Viler. Ona mi je pokazala put – objasnila je Džuli sva crvena u licu.

– Evo stolice, madam – rekao je Dok. – Jeste li bili na ranču?

– Nisam odlazila tamo. Otac je sa Karterom i onom dvojicom ridokosih otišao do majura.

Holidej je nabrao obrve i seo na stolicu preko puta devojke. Odvrnuo je lampu, tako da je sada soba bila osvetljena. Posmatrao je Džuli Flimor. Ispitivački je proučavao njene izvijene obrve i odlučna usta. Video je neobičan zelen odsjaj njenih očiju i uzbuđenje koje nije mogla da prikrije.

– Hajde, govorite, zna li vaš otac da ste se vratili? Pored sjaja lampe njena plamenocrvena kosa letela je na sve strane. U pogledu joj se čitala uznemirenost i briga kada je čula nečije korake u hodniku. Ti koraci su krenuli levo, jedna vrata su se otvorila i zatvorila i ponovo je bila tišina.

– Mister Šarone – počela je tražeći reći – moj otac nema pojma o mojoj poseti. Ne bi je nikada ni odobrio. Svejedno. Vi ste borac, ja to znam. Uz put su ljudi o vama razgovarali, a ja sam slušala. Otac je krenuo da sredi račune sa braćom Laston. Šta će biti, mogu da pretpostavim. Moj otac je tvrd kao čelik u takvim stvarima. Verujte nije mi lako, ali, ja bih veoma želela da vi jašite za naš ranč! – Zarila je zube u donju usnu i disala teško. Pogled joj je bio uznemiren, a rukama je nervozno uvtala kraj marame.

Dok Holidej ju je mirno pogledao. – Gospodo – rekao je sumorno. – Vi ste ponosni i možda je upravo to što mi se na ženi dopada. Svakako, vama je bilo teško da me potražite. No, ima i drugih karata u toj igri, stvari koje vi ne znate. Ja ne mogu da se borim za vašeg oca, niti za vaš ranč. Ja bih to možda učinio jer mi se Laston ne dopada, mislim stari Laston, a dva starija brata još manje, no, ja ne mogu. Vaš ranč leži na Blek Bjutu, zar ne?

– Šarone, vi ste me dva puta upozorili da ne učinim dve stvari koje se mogu rđavo završiti. Vi ste to učinili, jer, jer...

– Ne volim grubo ponašanje prema dami – odgovorio je Dok odlučno. – Vi ste ponosni i vi ste lepi, ali, ovo poslednje uopšte nije razlog.

– Svaki čovek ima svoju cenu – mrmrljala je devojkica. – Šarone, recite vašu cenu i biće vam plaćena. Imam novca, zaista dovoljno novca. Za vas sigurno ne postoji razlog, za vas kao stranca, da se ne borite na našoj strani.

– Taj razlog znam samo ja, gospodo – objašnjavao je Dok. – Ja jednostavno ne mogu da se borim ni za vas ni za Lastona.

To je sve što vam u ovom trenutku mogu reći.

– Ali, ali, otac će izgubiti. On više nije tako čvrst kao što je bio. Naši ljudi su ostarili i ne mogu više hrabro da se bore. Šarone, naše imanje „Tafel“ ranč će nestati ako se otac bude borio sam, a on će se boriti. Ne možete valjda posmatrati kako ubijaju jednog starog, časnog čoveka. Šarone, vi ste hrabar čovek i to ne možete dozvoliti.

Dok je ustao lagano sa stolice i pogledao devojkicu otvoreno od glave do pete. Onda je umorno odmahnuo glavom i sle-gao ramenima.

– Ne mogu – rekao je još jednom. – Razmišljao sam o Lastonu, razmišljao sam o njegovim rečima i postupcima njegovih sinova. On je vuk to znam, ja se ne varam, ali, neću da učestvujem u tome. Ja sam... meni je veoma žao što vam dajem takav odgovor koji je krajnje nepovoljan za vaš ponos, ja jednostavno ne mogu!

Naglo je ustala i prebledela kao smrt. Disala je još uzbuđenije i s mukom pokrenula suze. – Ako ja – šaputala je, oči su joj se napunile suzama – Šarone Lejne, šta ako bih ja bila cena? – Drhtala je celim telom i oborila glavu.

Holidej je dobro znao koliko ju je to muka stajalo da tako nešto prevale preko usana. Ova devojkica je ponosna i sigurno ne bi nudila nikome sebe kao robu za revolvere.

– Možda ćete biti povređeni – odgovorio je. – Možda nećete ništa osim gneva osećati prema meni, možda ćete me prezirati, ali, ja nikada po tu cenu ne bih stao na stranu jednog tabora, ne bih se borio, gospodo. Pustite da sada kažem do

kraja. To nije poslednje što ćete od mene čuti Džuli draga, ponosita Džuli, molim vas, saslušajte me. Ja vas time ne sramotim, niti unižavam. Naprotiv. Vi ste vraški lepa, fina devojka i ja bih vas mogao voleti, no, ja imam svoje razloge. Ti razlozi su dovoljno jaki kao i svaki na ovom svetu. Vi mi se veoma dopadate i ja bih se mogao vrlo brzo zaljubiti u vas, ali to ne odgovara ni vama ni meni. Ta ljubav bi se isto tako brzo slomila, znam. Zbog toga kažem ne, i to sada zauvek! – Spustio je ruku na njeno uzdrhtalo rame, ali ga je ona odbacila naglim impulsivnim trzajem. Uspravila se i progutala pljuvačku. – Nikada nisam videla čoveka koji bi mi se više dopao – rekla je iskreno. – Mislila sam da vas na dvostruki način mogu dobiti, Šarone Lejne. Vi sigurno imate nekakav čudan, smešan razlog, ali, sigurno ne i dobar i jak. Vi prosto nećete, ali, isto tako znam da niste bez razloga stigli u ovaj kraj. Ovde nema divljih gradova ni velikih vitezova u borbi revolverima. Ovo što ovde vlada i postoji to je mržnja. Ja sam vam se obesila o vrat kao igračka u salunu, a vi me nećete. Šarone Lejne ja bih vas morala mrzeti, ali, ja to ne mogu. Moja zahvalnost se ne može izraziti rečima. Šarone, zašto ste tako tvrdi?

Stajala je ispred njega dok su joj se nozdrve širile i podrhtavale. Otvoreno ga je gledala pravo u oči. Holideju se učinilo da je ova žena nekako drugačija od onih koje je dosada sretao na svom životnom putu.

Gorko se osmehnuo. – Ja bih jurio za vama da nisam Šaron Lejn. Znam šta će se dogoditi ako se budem zaljubio u vas.

Idite molim vas sada, nestanite mi s puta. Moram prvo da vidim tu zemlju, ovaj kraj, pa da stvorim sliku. Idite brzo, molim vas. Vidim vaše oči. Vaš pogled je dovoljno rečit. Idite pre nego što se dogodi.

– Šta? – pitala je drhteći i prišla još bliže. – Šarone, šta to može da se dogodi? Šta je to čega se plašite?

Posmatrao je njene blistave zelene oči i rumene usne. Okrenuo se gotovo celim telom prema prozoru i rekao preko ramena.

– Plašim se samoga sebe. Dragi ste mi, dopadate mi se, pa se tako obuzdavam. Idite, molim vas.

– Šarone – ponovila je tiho – moram da vas vidim, ne mogu ni da vas proklinjem što nam nećete pomoći. Oni će oca i njegovu momčad ubrzo slomiti i uništiti. Uzeće naše pašnjake, možda od nas više niko neće biti ovde, neće imati dom. Vi biste sve to mogli da izmenite, ja to znam, Šarone. Veoma je zlo voleti jednog čoveka i želeti da ga poseduješ. – Iznenada mu se obisnula o vrat, a suze su joj se slivale niz obraze. Držala ga je čvrsto i osećala kako se koči. Stoji kao proštac. Iznenada, kao da je Holidejevo telo protresla drhtavica. Osetio je njene usne i za delić sekunde uzvratio poljubac. Držali su se čvrsto. Odjednom se naglo otrgla od njega i istrčala iz sobe. Za njom je ostao još dah njenog poljupca i gotovo jedva primetan lak miris lavandule koji se širio iz njene kose. Napolju su odjekivali ubrzani koraci, vrata su se u prizemlju s treskom zatvorila, a odmah zatim se čulo rzanje konja.

Dok Holidej je stajao usred sobe i

stezao pesnice. – Veliki bože, ovo sam gotovo i naslutio. Nije trebalo to da učinim, nije trebalo!

*

Kroz noć je grabio konj na čijem vratu je bila naslonjena uplakana devojkica i grčevito se držala za grivu.

– Ja sam luda – vikala je Džuli Flimor i gledala u travu pod konjskim kopitama. – Ponela sam se kao luda, ali, ja ga volim! Inače sam toliko hladna, sračunata, ali, baš njega sam zavolela. Ne znam zašto to dolazi tako brzo, zašto sam mu se bacila u naručje? Sasvim je svejedno da li će nam pomoći, sasvim mi je svejedno, sve me se ne tiče, osim njega. Kakva sam samo ja to luda?!

Njen konj je grabio prema ranču i uskoro je ugledala šumarak. Na toj strani se nalazila šuma koja se dole pretvarala u šumarak. Takva je bila tu i pre trideset godina. Od tog šumarka, od obronka koji vodi u dolinu, nisu bili daleko velika drvena kuća, dve kaubojske kuće i veliki zid oko imanja, okrečen belim, tako da je svetleo u noći. Dvorište je bilo osvetljeno lampama. Džuli je videla jahače, mnogo jahača. Videla je oca na stepenicama trema. Njen konj je usporio i nastavio hodom. Posmatrala je odsutno ljude i konja. Osedlali su životinje i stajali, tvrdih, budnih očiju, u polukrugu oko njenog oca.

Big Klint Flimor je podigao obrve kada mu je kćerka naišla. Sjahalala je i prišla mu, a stari čovek ju je pogledao ispod oka. Posmatrao je njeno lice. Nešto se izmenilo, postalo je drugačije, to je bilo očigledno. Video je nešto novo na tom licu. Stari čovek se zabrinuto pitao šta bi

to moglo da bude, ali, nije umeo sebi da odgovori.

– Gde si bila? – pitao je kratko. – Trebalo je odavno da budeš na ranču, dete!

– Vratila sam se još jednom u grad – odgovorila je tiho. – Da li sam ti nedostajala?

– Ne – rekao je mirno. Ostani ovde, i tebe se ovo tiče. Imam još samo nekoliko jahača kod krda, premalo. Sve se ovo i tebe tiče, dete. Šta je to s tobom? Slušaš li me uopšte?

Devojkica je posmatrala ljude u dvorištu. Pogled joj je lutao dalje i najedanput joj se učini da pred sobom vidi jedno uzano i tvrdo lice, na kojem ponekad može da zaigra osmeh. Činilo joj se da to lice za trenutak vidi sasvim jasno, nasmešila se i kao da se taj zamagljeni lik nasmešio. Lik iz njene mašte.

– Kćeri, govorim s tobom – upozorio ju je otac.

– Šta je – upitala je tiho još uve se osmehujući. – Da, tačno, i mene se tiče. Govori samo dalje.

Mrzovoljno je odmahnuo glavom i pogledao Normana Garisa, svoga nadzornika. Ovaj je imao godina skoro kao i njegov gazda. Ni ostali ljudi nisu bili mnogo mlađi. Na „Tafel“ ranču nije bilo ni šest jahača ispod trideset godina. Svi su ostali sa Flimorom, verni, odlučni i dostojni poštovanja. Posmatrao je svoje ljude i znao je da će možda ovaj okršaj koji predstoji morati da plati i životima. Znao je da su gnevni, jer su mnogo štošta morali da trpe, da progutaju. Ovo danas, bila je poslednja kap za prelivanje.

– Normane – rekao je rančer odlučno – povedi Džokera, Varena i Juka. Odjašite

u planine i ne pojavljujte se. Posmatrajte tu branu koju su postavili na put. Poznajem dobro Timbera Lastona. Sigurno će tamo poslati svoje sinove i još nekoliko divljih momaka. Mislim da ću ja na silu pokušati da sklonim to drvo. Neka budala to i misli. Doista i nije loš onaj savet koji mi je dao stranac, Lejn. Siguran sam da je mislio da treba činiti ono što ću ja upravo sada da učinim. Taj mladi čovek je lukav, lukaviji od mene, kao da čita misli. – Nastavio je da mrmlja sebi u bradu i tek onda je počeo da govori glasno i obraća se ostalima, kada se Garis glasno nakašljao, da bi privukao gazdinu pažnju.

– Da momče, ostaćeš u Lastonovim planinama i motriti na balvan. Nemoj da žuriš, Normane, imaj strpljenja. Jedan od Lastonovih će odjahati tamo, to znam sigurno kao što stojim ovde, a ostala dvojica će pratiti svoga brata. Oni ne mogu da izdrže dva dana bez viskija, ti momci. Odjahaće kod Vičara u Desart i tamo se napiti. Tamo su sigurni. U grad ih stari neće pustiti, a kada odu na onu stranu, naši su. Imaćemo ih svu trojicu, a onda... – ućutao je i posmatrao svoju kćerku. Stari rančer je zario nokte u ogradu verande i nastavio.

– On misli da ja nisam dovoljno jak. U otvorenoj borbi sigurno bismo izgubili, ali, ja neću napasti. Ja ću ih uhvatiti u Desartu, tamo ni na čijoj zemlji. Morali smo da se borimo s Indijancima i raznim razbojnicima. Dobijali smo zato što smo se borili na njihov način. I ovoga puta činiću baš tako. Prinudiću ih da oni mene napadnu. Oni će to učiniti, a onda će se štošta pokrenuti. Normane, poslaćeš jednog čoveka kao glasnika, čim braća

Laston zajedno budu odjahali. Drži se dalje od njih i samo ih posmatraj. Ne smeju da te vide, je l' jasno?

– Za to nisam previše star – odgovorio je nadzornik hladno. – Sećam se dobro podmuklosti i prljavština koje su Lastonovi počinili. Ja ću ih naći, gazda.

– I šta će biti kada ih uhvatiš? – upitala je Džuli uplašeno. – Oče, šta hoćeš da počneš s tom trojicom. Jedan od njih nije hteo da se umeša, Mat Laston. Hoćeš li i njega...

– Za taj šljam postoji jedan jedini lek – rekao je Big Flimor hladno. – To su tri brata u pitanju a ne dva. Platiće onako kako ja budem hteo.

– A onda će se Timber Laston ustremiti – rekla je gorko. – Nemaš nikakvih šansi ako on počne bitku. Gotovo je.

– Jedan od nas dvojice je suvišan na ovoj zemlji – rekao je Big gnevno. – Neću da savijam kičmu pred takvim ljudima. Neću da ustuknem ni za santimetar. Normane, ti znaš šta ti valja činiti.

– U redu je gazda, ja lagano starim, a možda i nisam dovoljno dobar nadzornik. Potrebni su nam novi jahači, a možda i novi nadzornik.

– Mi smo svi stari, ali, ne previše stari. To su neki zaboravili – rekao je Flimor oštro. – Vreme je da se podsete da smo još uvek upotrebljivi. Odjažite sada!

Posle toga je rančer grupisao svoje jahače tako što je neke poslao na reku, neke u planine, a neke na pašnjake. Uskoro su svi otišli na odredišna mesta.

Stari rančer je ostao raskoračen i uspravan na verandi i posmatrao prašinu koja se podigla ispod kopita jahača. Tek

kada su zamakli, okrenuo se i isturio bradu.

– Počeo sam – rekao je svojoj kćerki i okačio fenjer na trem. – Neću prestati sve dok ne budem mrtav ili Laston ne bude u prašini. To je obećanje. A sada mi možeš reći šta ti se u gradu dogodilo, kćeri. Ko ga si srela?

– Srela sam čoveka – rekla je tiho – srela sam jednog čoveka koji neće da jaši za nas. Najgore u celoj stvari je to što mi je svejedno da li hoće da pomogne ili hoće da se drži po strani. Srela sam pravog čoveka.

– Tako, tako – mrmljao je stari rančer. – Ti si dakle pokušala da zavrbuješ nekog za mene, hoću da kažem, njegov revolver. Onda si dobila korpu od njega i šta još?

– Ništa – odgovorila je tiho. – Šaron Lejn ima nekakav razlog da to ne čini, da ne prihvati moju ponudu. Rekao je da treba da odem i ja sam otišla, to je sve.

– Govoriš kao tvoja majka – mrmljao je Big Flimor. – To je, baš to, govorila o meni. Ti si se zaljubila, zar ne? Baš u takvog jednog čoveka koji mnogo podseća po svemu na revolveraša.

– Pa šta ako je takav? – pitala je. – Dovoljno sam odrasla da znam šta činim, oče.

– Moja kćerka i jedan revolveraš – promrsio je Flint Flimor nezadovoljno. – Traži sebi stočara, rančera, a ne strelca, dete. Taj čovek te neće oženiti, uveravam te.

– Nemoj mi naređivati, oče – rekla je odlučno i ušla u kuću. – Samo mi nemoj naređivati, inače ćeš zažaliti.

Posle toga je čuo kako Džuli žurno od-

lazi hodnikom i kako se vrata sa treskom zatvaraju. Naslonio se na ogradu verande.

– Taj momak je tvrdi nego što sam ja ikada bio – prošaputao je Flimor samom sebi u bradu. – Neće valjda! Neka sve nosi đavo! Moja kćerka i revolveraš, to ne može biti, nikada!

*

Na ranču su se gasila svetla, a kroz noć su grabili jahači.

Norman Garis je jahao sa svojim ljudima i pregazio reku. Iz daleka je video vatru na zapadu, na mestu gde su se nalazile Lastonova goveda. Bila je to logorska vatra koju su kauboji zapalili.

– Zaustavljajte se – rekao je kroz zube. – Ispred nas neko jaši. Brzo iz sedla. Varene, Džokere, dole, to mora da je neko od Lastonovih jahača. Brzo iza žbunja.

Čim su pregazili reku zamakli su iza žbunja, videli su jahača kako je nestao u dolini.

– Prokletstvo! – rekao je Norman Garis držeći svom konju nozdrve. Taj ide pravo prema nama, a trava je vlažna. Ako nas ovde vidi? Do sto đavola, nalazimo se na Lastonovoj zemlji!

Topot kopita se približavao sve bliže. Četiri čoveka su se sagnula. Džoker Fleš je lagano izvukao kolt.

– Ja ću ga zaskočiti rekao je kroz zube. – Ne sme da nas vidi, inače ćemo sebi na vrat navući stražu koja se nalazi kod krda. On ne sme da puca. Dole. Evo ga, nailazi.

– Konj – rekao je Varen Kambel žustro. – Pogledaj samo konja. Prokletstvo od konja.

Videli su vitkonogog konja, a u

sledećem trenutku jahača u sedlu nije bilo. Životinja se približavala mestu gde su skrenuli i onda je za trenutak zastala. Konj je podigao glavu, ponovo je spustio i pošao dalje.

– Gde je momak koji je sedeo na konju? – prošaputao je Garis iznenađeno. – Gde se krije? Da li je sjahao, ili prokletstvo... Pojma nemam. Da nije neko od Lastonovih momaka pustio konja i približava nam se, šunja s leđa. Pazite, možda puži kroz travu i prilazi nam od pravca reke.

Jun Randis se naglo okrenuo s revolverom u ruci. Sva trojica su gledali sada na suprotnu stranu, samo je Norman Garis i dalje posmatrao konja koji se lagano približavao žbunju iza kojeg su oni bili prikriveni. Konj je došao sasvim blizu žbunja i počeo da brsti lišće.

Garis je video glavu konja i video kako ide prema njemu.

– Prokleti kozorog – rekao je. – Šta tražiš ovde? Gde je tvoj jahač? – Tek tada je spustio pogled do bedra konja i razrogačio oči. Na bedru je, kao Indijanac visio čovek i hladno ga posmatrao.

Garis je video revolver i prekinuo je u pola reči.

Tada se Varen okrenuo. – Šta je s tobom, Normane? Zašto si se uspravio? Jesi li poludeo. Ovde nema nikoga.

– Laston ili Flimor – odjednom se začuo nečiji glas. – Dakle, govorite, Laston ili Flimor?

– Flimor – promucalo je Garis nesi-gurno. – Ko si ti kog đavola, čoveče?

– Poseta – rekao je Holidej i uspravio se u sedlu. – Ja radije jašim noću. Onda mogu bolje da vidim šta se u senci zbiva.

Ne znam da li vam je poznato moje ime. Zovem se Šaron Lejn. Sklanjajte pučaljke, prijatelji!

Sedeo je uspravan u sedlu, a Garis ga je zbunjeno posmatrao. Ostala tri kaubojas su se lagano približila i ostala mirno da stoje.

– Znači, vaš gazda počinje igru – zaključio je Holidej. – Ovde ste na Lastonovom imanju, zar ne? Primetio sam vas kada ste grabili niz proplanak do reke. Ja bih vam savetovao da se držite doline. Tamo napred jaši nekolicina Lastonovih momaka. Oni se drže obale i gazova. Ja bih skrenuo levo od njih, tada vas neće videti. Šta smerate?

– Ja sam Garis, Bigov nadzornik – odgovorio je Norman. – Čoveče, kako to jaši, kao Indijanac? Jeste, mi smo malo krenuli u obilazak i šetnju po Lastonovim planinama.

– Budite oprezni – upozorio ih je Holidej. – Na vašem mestu ne bih gazio Šavni reku.

– Šavni reka? – upitao je Juk Randis. – Ja sam mislio da je to ime odavno mrtvo. Ranije, nekada se doista tako zvala. U vreme kada smo mi došli ovamo, i Big Flimor izgradio svoj ranč. To ime je tada bilo tu, ali, niko ne zna odakle potiče i ko ga je dao.

– Čovek koji je krstio reku odavno je mrtav – odgovorio je Dok. – Dao je reci svoje ime, a onda je umro. Ne zadržavajte se i budite oprezni.

Stranac je odjahao dalje, kauboji su nekoliko trenutaka gledali za njim zamišljeno, a onda su krenuli upravo putem koji im je Holidej pomenuo. Stigli su u planine i do onog mesta sa kojeg su mogli

da vide balvan preko drumu, naravno danju.

– Odvedite konje među stenje – naredio je Garis. – Odavde ih možemo posmatrati, a da nas ne primete. Možda bi trebalo da Big sazna da Laston pojačava straže i motri. Kao stari lisac nešto sluti.

Garis je krenuo oprezno nekoliko koraka dalje ukoso i video svetle tačke. To su bili osvetljeni prozori. Tamo se nalazila koliba, nedaleko od prepreke na putu. Lastonovi ljudi! Tamo je Maner sa još šestoricom. U to vreme, najstariji Laston i njegovi ljudi spavali su ništa ne sluteći.

Počeo je da duva vetar i da neprijatno zavija. Noć je bila duga, a Flimorovi ljudi su čekali do zore.

*

Negde u šumi iznad „Tafel“ ranča, Dok Holidej je izašao iz zaklona i izvadio kartu koju je dobio od Šarona Lejna. Bio je to stari komad pergamenta na kojem je neko perom nacrtao reku i nekoliko tačaka. Tu je bila ucrtana i jedna koliba.

– Koliba mora da je negde ovde – promrsio je Holidej. – Juče sam našao stene i premerio odstojanje, prešavši ga na konju. Ovde negde mora da je koliba. Stajala je ovde, pa moram da nađem njene ostatke. Krčmar će se čuditi kada bude našao moju postelju praznu. No, ostavio sam mu cedulju. Svejedno, naći ću tu kolibu. – Vratio je kartu u džep, a onda je posmatrao šumski predeo. Seo je na leđa konja i jahao kroz žbunje prolazeći između drveća. Sve vreme je motrio i na tlo. Ponovo je okrenuo konja i još jednom ispitao proplanak na kome je proveo noć. Pogled mu je lagano klizio preko visoke

trave, a onda se zaustavio na jednom mestu na levoj strani proplanka.

– To je – rekao je ponovo i sjahao. – Ovde je morala biti koliba, pre nego što su je Indijanci spalili. – Kundakom puške razmakao je žbunje i video ostatak jednog balvana. Ispitujući dalje, našao je dva stuba koja su morala biti postavljena na uglovima kolibe.

– Čudno – rekao je tiho. – Nema ni četiri milje od Flimorovog ranča. Oni izgleda ne poznaju ovaj kraj i nikada nisu videli ostatke ove kolibe. U redu, idem da potražim izvor, možda će Big Flimor sprovesti svoju pretnju i zatvoriti reku. No, prvo će morati mene da pita.

Dok Holidej se gorko osmehnuo. Dogadaji su dobili obrt kakav on nije želeo. U prvom trenutku se ljudima ovog kraja predstavio svesno i namerno kao odlučan i nepokolebljiv. Međutim, već sutradan umešao se u borbu i držao veliki broj ljudi revolverom u šahu. Uhvatio je mnoge poglede uvažavanja i divljenja, ali i zaziranja. Neće potrajati dugo, a već će o njemu kružiti priče da je revolveraš. No, u ovo se upustio i pokušaće da istraje. Ponovo je seo na leđa svoga Miga i nastavio da jaši ivicom šume. Još jednom je bacio pogled na kartu i po njoj pokušao da oceni koliko je rastojanje do Belog jezera, a onda je krenuo u pravcu severa.

– Tamo gore je još gušća šuma i tamo mora da je to jezero – mrmljao je sebi u bradu. – Ono pripada sada mojoj zemlji. Idem da pogledam kako izgleda.

Teren je postajao sve strmiji, tako da se Migo s mukom penjao uz strminu. Holidej je čuo šum vodopada koji je bio ucrtan u karti Lejnovog oca. Zaustavio se

za trenutak i video kako se voda obrušava niz stene, a onda se dole penuša.

– To je ono – rekao je. – Ova zemlja je pravi raj. Leži daleko od velikih gradova. Boriću se za tu zemlju, boriću se za nju jer ona sada pripada meni.

Jahao je lagano dalje i stigao u duboku, usečenu dolinu kroz koju je krivudala reka Šavni. Pogledom je tražio bilo čije tragove, ali ih nije našao. Znači, ljudi s imanja Big Flimora još nisu bili ovde. Uprkos tome, oprezno je jahao pored stena koje su se nalazile na desnoj strani i ponekad bile tako okomite da je izgledalo da će se svakog trenutka sunovratiti u dubinu. Ugledao je i sledeći vodopad, a onda, između drveća zasvetlucala je srebrnasta površina jezera. Iznenaden, zastao je jer je video na samoj obali jezera kolibu. U stvari, to je bila prilično masivna kuća sa dva prozora. Pogled mu je podozrivo klizio preko zgrade. Video je zidani dimnjak, ali iz njega nije izbijao dim. Ispred same kolibe nalazila se niska šupa pokrivena šindrom i otvorena na jednoj strani.

– Ko li je ovde saziđao kuću? – mrmaljao je Holidej sumnjičavo. – Vraški izgleda, kao da... Uostalom, pogledaću!

Poterao je ždrepcu napred prema kući. Na balvanu iznad vrata bilo je urezano „Klint Flimor“. Holidej je sjahao, vezao konja i s revolverom u ruci približio se vratima. Brava je zaškripala. Vrata su odmah popustila i našao se u unutrašnjosti kolibe. Imala je samo dve prostorije, jednostavno podeljena drvenim zidom. Sve je bilo pokriveno prašinom debelom kao prst. Na jednom od zidova bila je zakućana kuka, a na njoj je visio konopac. U

dnu, s desne strane nalazio se jednostavan kameni štednjak. Cela površina kolibe, jedva ako je iznosila osam metara i kao da niko u nju nije navraćao najmanje dve godine.

– Nije loše – osmehnuo se Dok. – Ovde ću za nevolju stanovati. Leva obala preko je ravna i to je zgodno za pašnjak za moga konja, a osim toga, u jezeru ima riba. Tu je i šuma.

Seo je na prag kolibe i izvukao beležnicu Šaronovog oca iz džepa. Posle kraćeg prelistavanja našao je traženu stranicu. Ispitivački je razgledao okomiti zid na drugoj obali, visok četrdeset stopa. Voda je penušajući se survavala niz stenu sve do površine jezera. Sunce je obasjavalo okolno stenje i Holidej je mogao da vidi tamne pukotine u kamenjaru. Pogled mu se prikovao za pukotinu u sredini, otvor u zidu koji je ličio na krušku. Klimnuo je glavom. Lagano je ustao, uzeo laso sa sedla i približio se onom delu obale jezera gde je počinjao kameni zid. Nad njim se dizao kameni usek crvenkastosive boje. Neka mesta su na kamenu neobično svetlucala.

Uzeo je kraj lasa u levu ruku i snažno desnom bacio zamku. Omča se zakačila na jedan kameni šiljak. Dok je proverio da li čvrsto leži i pokušao da svojim telom opteretiti drugi kraj. Kada je utvrdio da je konopac dovoljno siguran, podbočio se obema nogama o kameni zid i počeo da se penje. Penjao se tako sve do pukotine u obliku kruške, koja se, kako je utvrdio kada je došao blizu, širila u neku vrstu pećine. Tamo se pažljivo još jednom obazreo na sve strane.

– Ja u to uopšte nisam poverovao čita-

jući prvi put beležnicu – govorio je sebi u bradu – ali, to jeste zlato. Ove tamne tačke jedna za drugom, to mora da je deo glavne žile. – Prišao je zidu, sagnuo se i ispitao tlo. Posle kratkog vremena, našao je pijuk kome je drška bila potpuno istrulila.

Ubrzo se drška raspala, tako da se u Dokovim rukama našao samo komad zardalog gvožđa, metalni deo pijuka. Hladno i zamišljeno je posmatrao žilu i uspeo da zardalim metalnim delom otkine komad stene. Za trenutak je izgubio ravnotežu i gotovo se sunovratio. Pošto se u poslednjem trenutku uhvatio čvrsto i osećao sigurnim, posmatrao je komad stene i u njemu zlatan grumen, veličine lešnika. Neodlučno ga je odmeravao na dlanu, a onda spustio pored pijuka na kameno tlo.

Zlatna žila, zaključio je. Možda su Crvenokosi ovde vadili zlato. No, ništa ne mogu da znam. Najzad, u beležnici je ovo poslednja strana. Hartija dalje ćuti. Šeron Lejn je pričao, pričao onoliko koliko je i sam mogao da pročita. Sada sam ja ovde. Cenim da ima dovoljno zlata, dovoljno za jednog čoveka da svoj život uredi onako kako mu se dopada. Ne verujem da ima ni svih sto hiljada dolara vrednosti. Verovatno su Dakota Indijanci iz ove žile vadili svoj žuti metal.

No, koliko je ova žila bogata, to niko nije mogao da zna, pa ni Holidej. Prava vrednost neke žile može da se sazna samo onda ako se do kraja kopa i koristi. Mnogi tragači za zlatom su verovatno tražili ovu žilu, no, Šarenov otac ju je našao. To je uostalom jedan deo njegovog nasleđstva koji je ostavio sinu, a ovaj Holideju.

Šaron nije mnogo verovao u to zlato. Znao je da mu je otac nemirnog duha, avanturista.

*

Norman Garis je kroz dvogled posmatrao kolibe, a onda je gotovo zaustavio dah.

– Varene – uzviknuo je – eno, dolaze Mark i Met Laston. Eno ga i Nortgejt, a i još dva revolveraša su s njima. Idu sa ranča. Hodi ovamo. Na žalost ne mogu mnogo da vidim preko ove ivice.

Varen Kambel se došunjao, psujući žegu. Onda se malo uspravio i bacio pogled dole. – Daj mi to staklo – rekao je. – Sigurno idu kod Manera, evo, čini mi se da on sedla konja. Do đavola, Maner ide prema svojoj braći zajedno sa Džimom Pejnom. Čekaj, i Red Vadford je s njima. Oni idu u pravcu jezera Kedar. Kuda li su samo naumili?

– Samo mirno – upozorio je Norman Garis. – Daj ovamo dvogled. Da, jašu prema Kedar jezeru. Imaš pravo. Hajdemo odavde, partneru. Varene, ti odjaši na ranč, a ja ću povesti Juka i Džokera da sledim njihove tragove. Nemoj da te uhvate Varene. Nas ti momci neće videti. Hajdemo nazad do konja. Ja ću jahati kroz onaj deo imanja gde su brežuljci. Tako me neće videti. Hajdemo brzo, prijatelji, brzo! – Pohitali su u zaklon iza lanca brežuljaka. Garis se ponovo zaustavio da dvogledom osmotri jahače. Prolazili su nedaleko od njega, pa je sačekao.

– Doista jašu na jezero Kedar – rekao je Džoker. – Šta li hoće tamo? Tamo nema ničeg, Normane.

– Neka idu – umirivao ga je Garis. – Videćemo. Javićemo gazdi. Ako se budu

našli na našem imanju dobro je, ako ne, nije ni važno. Možemo ih srediti i na njoj zemlji.

Poterao je konja prema tragovima. Sledili su ih.

Juk Randis je oprezno gledao oko sebe. Jašu u pravoj liniji, tako neće stići do Kedar jezera. Jašu sigurno pored njega. Kuda li samo idu?

Trajalo je gotovo pola sata, a onda je Garis primetio da su Lastonovi ostavili jezero na levoj strani i nastavili prema severozapadu.

– Ostani ovde Džokere – rekao je nadzornik zamišljeno. – Nađi gazdu, momci izgleda idu dalje, a tamo ima samo jedno mesto do kojeg hoće da stignu. Braća Laston idu na izvoriste reke. Hoće do Belog jezera.

– U redu – odgovorio je Džoker. – Poslaću gazdu ovamo. Jesi li siguran da idu na Belo jezero?

– A gde bi inače? – rekao je Garis. – To očigledno nije šetnja, momci nešto smeraju.

*

– Zaustavite konje – rekao je Maner oštro. – Ovo je životinja onog tipa čije smo tragove otkrili. Eno konja ispod šupe, ali, gde je taj momak?

Maner je poterao svoju sivu kobilu desno iza žbunja i podozrivo motrio kolibu iz šupe.

– Rekao sam već da nam Big neće zatvoriti vodu – oglasio se Met Laston zamišljeno. – Hajde, jašimo oko kolibe i zaklonimo se iza drveća. Možda je momak unutra.

– Pogledaj malo bolje, Mark – savetovao je Džin Pejn smešeći se. – Zar ne

vidiš da su vrata zabravljena. Momak mora da je negde na jezeru. Hajdemo, pogledajmo ko je to?

Jahali su oprezno natrag, skrenuli levo i ostavili konje u zaklon iza drveća.

Maner je sjahao i izvukao revolver. Sačekao je da ga drugi stignu, a onda se uvučene glave u ramena, šunjao prema kolibi. Lagano se kretao između drveća, a onda je došao na ivicu šumarka ispred kog se nalazio čist prostor. Odatle je mogao da vidi veliki deo obale jezera, ali nije video nikoga.

– Prokletstvo, šta ako su Flimori najмили jednog revolveraša. Zar ne vidiš da na konju nema nikakvog tovara niti stvari. Možda taj momak po nalogu Klinta Flimora traži pogodno mesto gde će posle onaj stari jarac zatvoriti vodu.

– Ne vidim ja nikakvog čoveka – mrmljao je Red Vadfod. – Možda nas je primetio pa se sklonio. Dalje ljudi, prema kolibi. Hajde slobodno, momak nije unutra.

Red je odgurnuo Manera u stranu i prišunjao se pored njega sve do kolibe. Zastao je kod zadnjeg zida, a onda je kroz pukotinu između balvana provirio unutra. Ostali su mu prišli pa su čuli kako govori.

– Bio je unutra i išao je do pregradnog zida. Pogledaj u ugao, Džine, možda ćeš primetiti tragove.

Džin se sagnuo i pogledao u ugao. Ugledao je konja i trgao se. Maner je pogledao iznenađeno svoga čoveka.

– Šta ti je? Zašto piljiš tako glupo, čoveče?

– Pa, zar ne vidite da je to ždrebac Šarona Lejna – rekao je Pejn. – On jaše ždrepcu. Pogledaj sedlo, čoveče! Teksaško sedlo kakvo niko ovde nema. Taj

konj je stajao i pred Dačovim salunom juče. Ne varam se, to je Lejnov ždrebac.

Mark Laston se ujede za donju usnu i pogleda brata. I ovome su oči sevale od mržnje.

– Taj pas – rekao je. – Puška mi nije ovde, prokletstvo. Sada je moj i ja ću ga... – Okrenuo se da potrči nazad do konja, kada ga neko odlučno povuče za rame.

– Old Timber je nešto naredio – rekao je Maner. – Rekao nam je šta treba da učinimo i ti treba da se držiš, Mark. I ti i svi u ovoj prilici. Nema samostalnih odluka, to je Old Timber zabranio.

Mark se oslobodio stiska, odmerio je svog starijeg brata i kao divlja zver iskezio zube.

– Otkada mi ti izdaješ naređenja, Manere? Ne umeš da misliš, do đavola. Ova prilika je tako izuzetna da je valja iskoristiti. Bolju nećemo naći. Ta budala je ovde sasvim sama i ne vidi nas. Uzeću pušku i platiću mu za sve. Mene niko neće udarati revolverom, a da to ne plati. Zviždim ja na očevo naređenje. On će smatrati da sam učinio dobro.

– Treba da slušaš, to je sve – umešao se najmlađi Met. – Nema pucanja u leđa, kažem ti, brate! Ja ću onda pucati, ali, nemoj da pitaš gde.

Maner je odjednom primeto kako njegov brat Mark pilji u kameni zid kod vodopada. Lice mu je bilo nalik ludakovom. Naglo se okrenuo. Džin Pejn zviznu kroz zube.

– Hej, pa on se penje tamo uz kameni zid – rekao je Mark. – On se penje! Grom i pakao, šta radi tamo?

– Ja kao da sam poludeo – jeknuo je

Pejn. – Nešto je tražio. Otkuda on uopšte zna za ovo mesto? Kako je stigao ovamo?

– Pogledajte samo kako se penje. Zapravo ne, sada silazi. Tamo gore mora da je neka pećina. Šta li taj lupež traži tamo? No, sredićemo to. Uzima laso i hoće dole. Kuda sad? Hajde da se podelimo.

Maner je užarenog pogleda posmatrao Doka Holideja koji je upravo bacao laso i lagano se spuštao. Maner je zbunjeno pogledao svoga brata.

– To nikako ne može da bude slučajno, Manere. Tamo gore mora da nešto postoji. Džine, hajde brzo iza šupe. Red će iza kuće. Met ti možeš da ostaneš ovde, a ja ću se postaviti s druge strane šupe. Hajdemo, podelimo se. Pozvaćemo ga i naplašćemo ako se bude mašio za sedlo. Hajde, još jednom u kolibu, a onda da se niko nije maknuo. Moraće da izađe. Hajde, krenite. – Munuo je svog starijeg brata. Za to vreme Met je mrzovoljno gledao šta se zbiva. Stajao je istina mirno tamo gde su mu odredili mesto.

– Nećeš s njim lako izaći na kraj. Osim toga, tako ćeš ga upozoriti. Uчиниš li to, biće svašta. Doživćeš ono što ne želiš. Ja bih voleo da znam šta se zbiva gore. Šta to on traži gore? Uostalom save-tujem ti da se ne mešaš, otac će te oterati ako to učiniš.

U tom trenutku Dok Holidej se, ništa ne sluteći približavao kolibi, a onda je skrenuo prema svom ždrepcu, pljesnuo ga po vratu i ispružio levu ruku prema vrhu sedla.

Ponovo je podigao ruku kada je Valford viknuo glasno.

– Šarone Lejne, da se nisi maknuo!

– Držim te na nišanu – dodao je Pejn.

Mark Laston je izašao iza ugla kolibe i uperio kolt u Holidejeva leđa.

Maner je za to vreme izbio s leve strane i uperio revolver u Holidejevu glavu.

– Da se nisi maknuo! – doviknuo je Mark otrovnim glasom i krenuo unazad. – Ni pokreta.. Moj će revolver opaliti. Pokriven si i opkoljen sa svih strana, Lejne!

Dok Holidej se jedva primetno trgao. Za trenutak je ostao da stoji nepomično, jer mu je Vadfordski poziv dovoljno značio. Taj čovek koji je piskavim glasom upozorio, očigledno je bio nervozan, pa bi pri najmanjem pokretu sigurno pucao. Osim toga, čuo je i ostale i shvatio da se nalazi u klopci. Njegova šansa bila je tamo kod sedla, gde se nalazila puška, ali, sada ništa nije mogao da učini. Jedino da digne ruke u vazduh.

– Hajde, izvuci kolt i baci ga! Baci ga na levu stranu, prijatelju.

Dok Holidej još ništa nije rekao, lagano je izvukao kolt, držao ga je sa dva prsta, a onda ga je u kratkom luku bacio levo. Tamo je stajao Džin Pejn, koji se nije usudio da makne, iako su stranca opkolila petorica. Zbog toga ga je revolver pogodio u koleno. Ljutito je uzviknuo.

– Za ovo ćeš dobiti nekoliko čvoruga, pasji sine. – Džin Pejn to nije rekao tek onako. Doista se spremao da se osveti za pogodak u koleno.

Met je tada rekao. – Lejne, šta tražiš ovde? Moj brat bi hteo da te pita, a ti treba da odgovoriš. Jesli li razumeo?

– Jednoga dana ćeš o tome više razmišljati, prijatelju – odgovorio je Holidej prividno mirno. – Ja nisam imao nameru da u ovoj zemlji, u ovom kraju,

bilo kome iznajmljujem svoj revolver ili se borim za njega, ni za jednu stranu. No, ti ćeš to svojom ludošću izmeniti. Možda će te zbog toga otac prebiti. U to gotovo i ne sumnjam. Lastonovi, vi činite grešku. Razmislite tri puta, a onda još posle toga pet puta razmišljajte.

– Zadrži te savete za sebe – odgovorio je Maner ledeno. – Ti nisi ništa drugo do budala. Šta imaš ovde da tražiš? Odgovori skitnice! Otvaraj usta ili ćemo te raskinuti na parčiće. Govori!

Urlao je sve glasnije videći kako Mark izvlači lagano revolver, okreće ga u ruci i hvata dršku. Urlao je da se ne bi čuo nikakav šum. Uto je Mark pošao napred i podigao ruku.

– Hoćeš li da ti kažem šta ovde tražiš? Ti jašiš za Biga Flimora, propalice. Već si nam pokazao za koga radiš. Nemoj još da nas lažeš, ti... – Ućutao je, jer je Mark spustio kolt i smeja se podrugljivo. Umešao se u razgovor.

– Evo ti, varalice, ali, nemoj misliti da smo kvit, još dugo nećemo biti, vraški dugo. Treba da osetiš na svojoj koži momče. Brzo Džine jedan kaiš pa mu veži ruke na leđa. Vežite mu i noge, a onda ga ubacite u kolibu. Vucite ga. Nećete ga valjda nositi. Sklanjajte ga oдавde!

– Mark – rekao je Met Laston mirno. – Odmah da ti kažem da se ja s tim ne slažem. To neće ni otac učiniti, ljutiće se ako pretučeš Lejna i ako ga za nekoliko narednih nedelja onesposobiš. Nemoj se igrati tim revolverom, može da opali, a onda će to učiniti i moj. Nemoj da budeš svirep, razmisli o svemu. Osećaš se izgleda preterano moćnim, hej!

Mark se okrenuo kipteći od gneva.

Podigao je revolver tako da je gotovo izgledao da će napasti najmlađeg brata. Sada su se dva Lastona gledala preko revolvera. Svaki od njih držao je oružje. Met Laston je bio hladan i budan, oprezan, a Mark zajedljiv i gnevan.

– Opet počinje? – upitao je Red Valford mrzovoljno. – Vas dvojica budala, sve mi se čini da će ovo imati loš kraj. – Uhvatio je Doka Holideja ispod desne mišice, a Džin Pejn ispod levé. Vukli su ga do kolibe i tamo bacali na pod. Pri tom se digao oblak prašine.

– Hajde da pogledamo šta nosi sa sobom – rekao je Mark smejući se. – Možda je uzeo nešto odozgo. Ovde je nož, a ovde njegov džepni sat. Do đavola, baš mi se dopada.

Podigao je poklopac i prineo sat uhu.

– Ovaj sat je star bar pedeset godina. Takav mi baš nedostaje.

– Čuj – opomenuo ga je Džin Pejn – šta hoćeš da postaneš, čovek ili prljavi lopov. Daj sat ovamo. Nisam ti pomogao zato da bi krao.

Mark je video mrzovoljno lice svoga brata Manera i odbojnost u Metovim očima.

– Pa, šta je sada? – pitao je uzbuđeno. – Hej, Manere, pogledaj ovo. Ovaj momak vuče sa sobom jednu staru knjigu i jednu kartu. Đavo da ga nosi, na toj karti su ucrtani reka, vodopad i jezero, a ovde je krst na kamenom zidu kraj vodopada. Ova karta stara je bar tri decenije. Ovde piše ime. Hej, Manere, ne mogu da odgonetnem. Pročitaj!

Najstariji brat se nagnuo nad kartu, a Pejn i Valford su proturili glave preko Markovog ramena.

– To znači – rekao je Maner – to znači Džordan Lejn i godina. Ima od tada trideset godina. Prokletstvo, to mora da je otac ili stric ovog momka. A ova koliba stoji na Blek Bjutu. Koliko ja znam tamo je nema, tamo nema kolibe. Otvori knjigu, Mark. Stoj, šta je to ispalo?

Sagnuo se kada je iz novčanika ispaao komad papira na kome je bio pričvršćen drugi komad, ali, znatno drugačiji od onog prvog. To je bio novi komad papira sa debelim pečatom.

– Ovo bih hteo da pogledam – rekao je Maner. – Ovo su sama vraška iznenađenja koja nam ovaj momak donosi. Međutim, prokletstvo, Met, Met... Do đavola, moramo ga ubiti.

– Šta ti je čoveče – jeknu Mark. – Daj to ovamo. Šta je to tako važno? Pakao, pa to je gotovo neverovatno. Čoveče, ne može biti. Met, pogledaj ovo, hajde dođite svi brzo. Ovo je jednostavno nemoguće. Nije istina!

Met se okrenuo i lagano prišao. Uzeo je oba komada papira, a onda mu je zastao dah. Pogled mu je klizio preko ispisanih redova, a zatim, kada je sve pročitao, učinio je to još jednom. Mirno je savio oba papira i stavio ih ponovo u novčanik.

– Pa, šta kažeš na ovo? – urlao je Maner crven u licu. – Šta sada, šta će biti sada? Reci nešto, govori, tako ne može! Old Timber mora da zna. Šta da učinimo?

– Kakva šala – zaključio je Met Laston i počeo grohotom da se smeje, tako da su ga svi užasnuto posmatrali. Smejao se gotovo se zagrcnuo, udarajući se rukama po bedrima.

– Jesi li poludeo? – siktao je Mark i dr-

mao ga za ramena. – Čega u svemu ima smešnog?

Mladić je lagano prestao da se smeje i ubrzano dišući spustio se na klupu. Brisao je oči i naslonio se na zid.

– Mi se svađamo – rekao je tiho – mi se svađamo zbog nečega što nam uopšte ne pripada. Pa, to je ludo, to je jednostavno ludo. Mi izmišljamo bezbroj načina da bismo pobedili. Otac je uništio svoj život, potrošio ga na to da bude što veći i moćniji, a onda se ispostavlja da hoćemo da se poubijamo zbog nečega što ne pripada nikome od nas. Meni dođe da umrem od smeha, a otac će počupati kose!

– Misliš? – pitao je Mark i odjednom se satanski osmehnulo. – Ti doista misliš da otac...

Onda je i Mark počeo da se smeje, ali, to je bio ciničan, podmukao smeh.

Maner ga je posmatrao, a Džin Pejn se brcnuo.

– Do đavola s tim vašim ludostima. Šta se ovde u stvari zbiva! Šta piše u tim papirima? Hej, zašto se ponašate kao ludaci?

– To se tebe uopšte ne tiče – odgovorio je Mark i u magnovenju postao miran i hladan. – To te se uopšte ne tiče, shvataš li? Ti izvršavaš naređenja i to je sve. Uspravite tog momka, uspravite ga.

– Šta sada hoćeš s njim da činiš? – pitao je Met. – Sve radiš naopako. Mani se besmslica.

– Sada zaveži brate! – brcnuo se Maner. – Pusti Marka da čini ono što je naučio i ja se s tim slažem. Mark, šta misliš?

– Ja ću ga svući do košulje – rekao je Mark Laston. – Znaš šta mislim brate? Ne znaš. E, onda ti moram reći. No, pošto

znaš šta stoji na tom papiru, brzo ćeš shvatiti. Mi ćemo ga ovde srediti, omekšati, a onda odvesti ocu. Onda će on sve, sve prepisati. Shvataš li? Moraće. Posle toga ćemo imati prava na našu stranu, ne samo na to. Bićemo oni kojima sve pripada. Samo mi. Ona stara budala Flimor, moraće da savije kičmu. Moraće da ode, jer nama sve pripada. Shvataš li?

– Ti hoćeš da ga prinudiš da potpiše da je sve ono naše? – upitao je Met žustro. – A šta će se onda dogoditi s njim?

Mark Laston se podrugljivo osmehnulo. Značajno je pogledao starijeg brata, a ovaj je klimnuo glavom.

– Dogovoreno je i odlučeno – objašnjavao je dalje Mark. – U ovoj zemlji svakoga dana poneki čovek nestane. Sasvim jednostavno. Krajnje jednostavno.

– Do đavola – pljunuo je Met ljutito. – Ti si...

– Nemoj se truditi – rekao je sada Holidej. – Mete, ti sedi u vučjoj jami, iako su vudi tvoja braća. Ne možeš napolje odavde. Nemoj se truditi, postići ćeš samo suprotno. Pusti ih da čine ono što su naumili, Mete.

– Ja s tim nemam ništa – rekao je najmlađi brat i okrenuo se. – Slažem se s tobom, Šarone Lejne, u pravu si, nema se kud.

Prišao je bratu Marku i pogledao ga prodorno. U pogledu najmlađeg Lastona bilo je samo prezrenja. – Odjahaću do oca i pokazaću mu – rekao je kratko. – Ništa neće biti ako se bude ponašao tako ludo kao vi. Idem, jer ne mogu da posmatram ovu prljavštinu koju smerate. Samo nastavite, nadam se da jednoga dana nećete zažaliti.

– Mladiću, ostavljaj te papire ovde! – doviknuo mu je Maner gnevno. – Ne pripadaju tebi, prokletstvo! Daj ih ovamo, čuješ li? – Pošao je teškim koracima prema bratu i uz put rekao Marku.

– Moraćemo da ga pretučemo, tu prokletu budalu. Ostavljaj to. Ah...

Upravo se nalazio ispred Doka Holideja koji je shvatio u kakvoj se opasnosti nalazi Met Laston, i odmah je stupio u dejstvo. Znao je da će mu silom oduzeti dokumente. Naglo je ispružio noge, a onda se otkotrljao napred i gurnuo Marka Lastona svom snagom. Mark je kleknuo, izgubio ravnotežu i poleteo na zid. Tačno je naleteo na starijeg brata, gurnuo ga svojim telom tako da je udario glavom o kuku na zidu.

Taj trenutak je iskoristio Met i šmugnuo kroz vrata.

*

Kada se dokopao otvorenog prostora, Met Laston je u dva koraka oprčao kolibu i zamakao za ugao. Čuo je bratovljev krik i težak pad. Grabio je prema šumi. Iznenada je ugledao jednu ruku i revolver. Ukočio se od straha. Odjednom je video ljude, mnogo ljudi, najmanje dvadeset. Stajali su kao u magli, ali su bili tu. Jedan od njih je udario mladića drškom revólvera po glavi. Met je video samo kako kroz maglu seva neka vatra, a onda sve nestaje.

– U redu – došapnuo je Norman Garis – ovo je bio prvi Laston. Imamo ga. – Lagano se okrenuo i gotovo spustio mladića u Kambelovo naručje.

Iza njega je stajao Big Klint Flimor i preteći se smeškao.

– Oni tamo će ga pretući na smrt –

rekao je Norman tiho, kada je koliba odjeknula od užasnog urlanja. – Morali bismo...

– Hajdemo – rekao je Big Flimor. – Hajdemo sada!

Dvadeset ljudi se podeliše u dve grupe. Big Klint Flimor je okrenuo vodu na svoju vodenicu. Sada je došao sa više ljudi i svaki od njih je držao revolver u ruci.

Stari čovek je skočio i u jednom koraku se našao usred kolibe. Podigao je revolver i opalio. Odjednom se čula lomljiva stakla na prozorima.

– Podignite ruke – vikao je Klint Flimor. – Gore ruke!

Džin Pejn se okrenuo s namerom da se izmakne van domašaja Flimorovog revólvera. Video je slomljeni prozor, ali, ne i uperene revolverске cevi. Zapravo, video ih je kasno, kada je već izvukao oružje iz futrole.

Džoker ga je spazio kako poteže i pritisnuo je obarač. Pucanj je odjeknuo i Pejn pokleknuo. Pao je i prevrnuo se, a kolt mu je odleteo i dokotrljao se do Manera Lastona.

– Vadforde, pazi šta činiš – doviknuo je Norman Garis. – Bićeš sit ako ne budeš ostao da stojiš mirno!

Red Vadford je piljio u Pejna koji je pokušavao da se pridigne na ruke, ali su one gubile snagu. Vadford je postao bleđ kao kreč gledajući u prašinu na podu, koja se lagano bojila.

– Gotovo je – rekao je Džin Pejn, a glas mu je postajao sve tiši. – Gotovo je. Nikada nije bilo dobro. Te proklete budale! – Rekavši to, zario je lice u pod i tako ostao.

– Vi ste ga ustrelili, vi ste ga ustrelili –

rekao je Vadford podigavši ruke. – Vi ste ga jednostavno...

– Eno, tamo leži njegov revolver, a tamo leži i on – odgovorio je Big Flimor ledeno. – Vi ste na mojoj zemlji i hteli ste da pucate. Šta vam je kriv Lejn? Odmah ga pustite. Lastone, pusti mu kosu ili ćeš se tako provesti da ćeš poželeti da si mrtav. Ustaj kada govorim. – Mark Laston je piljio razrogačenim očima i otvorenih usta. Oči su počele opasno da mu sevaju, ali je ipak morao da pusti Holidejevu glavu.

Džordžijanac je klonuo na pod, a Mark je stajao kraj njega dok su mu kolena drhtala.

Maner Laston je stajao podignutih ruku. Lice mu je bilo prljavo i sivo, a pogled uperen u pod.

Norman Garis je naredio.

– Okrenite se svi, okrenite lica prema zidu. Tamo stojte mirno i ne mrdajte. Sada ste se sami pokopali, budale! Hajdemo, napred!

– Šta hoćete? – vikao je Mark kreštavim glasom idući prema zidu. Činilo mu se da su pukotine između balvana sve veće. – Šta hoćete od nas? Ništa nismo učinili. Moj kolt!

– Nije ti potreban – rekao je jedan od Flimorovih kauboja oštro i pritisnuo ga revolverom u leđa. – Seti se Dač Vilerovog saluna, seti se toga kako si sa šesnaest ljudi nasrnuo na nas petoricu. Kao divlje zveri ste nas tukli, sve dotle dok više nismo bili u stanju da se popnemo na konje. Sada si ti na redu, mladi vuče. Posle ovoga nećeš moći ni da ideš, ni da stojiš, ni da puziš! – Rekao je to tako hladno i odlučno da Mark uplašeno

okrete glavu. Još je uspeo samo da vidi kako mu vezuju noge. Klonuo je na pod.

– Oslobodite ga – rekao je Dok Holidej. – Big, oslobodite ga, on drugačije ne ume, on jedino ume da se bori podmuklo. Odvežite ga i dajte ga meni samo na jedan minut. Gazio me je čizmama, dajte ga meni. Moram malo da ga propustim kroz svoje ruke.

Big Flimor je pogledao Holideja, a onda je klimnuo glavom. Jedan kauboj je poslušno skinuo remen sa Markovih nogu.

Džordžijanac je naglo povukao Marka i zagledao mu se u oči. – Rekao sam ti, vuče – počeo je odsečno – rekao sam ti šta da činiš. Pazi sada, prijatelju! Nikada nemoj više posle ovoga da gaziš čoveka čizmom. Evo ti! – Vešto je uhvatio srednjeg brata za jaknu i pantalone i gotovo ga kao igračku izbacio kroz vrata u travu. Mark je pao i zaurao. Brzo je stao na noge i hteo da umakne, kada ga se Džordžijanac ponovo dokopao govoreći.

– Pošto si izleteo napolje, moraš ponovo da se vratiš, lupežu. – Tako je Laston ponovo leteo, ovoga puta u suprotnom smeru. Prošao je kroz vrata, a ljudi koji su stajali pored njih, uplašeno su uzmakli. Udario je u zid i jaučući kliznuo dole.

– Ja te nisam ubio – rekao je Holidej.

– Ali je zato trebalo ja tebe da ubijem, šteta što nisam. U stvari, hteo sam samo da ti zadam strah, ništa više.

– Ako mi se još jednom obratiš bez pitanja, izbacicu te još nekoliko puta, a poslednji put pravo pred noge tvome ocu – rekao je Džordžijanac odlučno. – Dakle, zaveži!

Flimor je zatim prišao Marku i rekao.

– A sada ćeš od mene dobiti batine, jer si silom poljubio moju kćerku.

Stari rančer je svoju pretnju sproveo u delo i to tako temeljno da je Mark ječeći čučao i jadicovao. Podmuklost mu skoro neće pasti na pamet.

Spolja su došla dva kauboja sa Flimorovog ranča gurajući ispred sebe Meta Lastona. Mladić se zanosio s mukom se pridržavajući za zid. Kada je ugledao Doka, mašio se za džep. Rekao je dvojici kauboja: – Čekajte – i izvadio papire.

– Lejne, evo, ovde je sve. Uzmite ovo nazad. Možda se malo pocepalo. U redu i ja sam Laston. Činite mirno dalje sve što ste naumili, nema značaja. Spreman sam da platim sve. – Vratio je Džordžijancu papire i čekao batine.

Mark ga je posmatrao podbulim očima.

– Ti, budalo. Kakva si prokleta budala! Sada je gotovo. – Mark je piljio u Lejna, a onda se okrenuo i pogledao ispunjen mržnjom Biga Flimora.

– Big, ti tučeš pogrešno. Uzmi Lejna i istuci ga. On ima papire. Njemu pripada sva ova zemlja. Sva na kojoj žive Lastonovi i Flimorovi. Uzmi mu papire. Njegov otac je ovu zemlju kupio pre trideset godina. Ceo kraj. Ta zemlja sada pripada ovom Šaronu Lejnu. Ne budi budala. On nas sve može oterati do đavola ako hoće.

Big Flimor se trgao i podigao ruku. Ljudi koji su upravo hteli da uzmu rešenje pogledaše svoga gazdu koji je podigao obrve.

– Lejne, kakva je to priča? – upitao je Holildeja posmatrajući ga netremice. –

Šta priča ova budala? Kakve su to priče? Zar opet laže?

– Ja ne lažem – ječao je Mark Laston. – On je zbog toga i došao ovamo. Došao je jer mu sve pripada. Ne lažem, nateraj ga da ti pokaže papire. Bio je u Linkolnu i tamo potvrdio novim dokumentom da je vlasnik starih papira. Njemu pripada čak i grad i svaka stopa zemlje ovde na jezeru, sve.

– Znao sam, slutio sam – promrsio je Norman Garis. – Znao sam da ima nekakav razlog. Ni jedan čovek se inače bez razloga ne bi obreo u ovom od boga zaboravljenom kraju. Gazda...

Big Flimor je prebledelo i posmatrao odsutno Doka Holideja.

– To ne može biti Lejne, to je ludilo. Ja sam kupio jedan deo svoje zemlje, deo od dvedeset milja oko svoga ranča, koji se proteže do reke. Kako sam u ono vreme mogao da kupim to parče zemlje, ako je pripadalo nekom drugom?

– Zemljišna knjiga u kojoj je to bilo upisano, bila je izgubljena – odgovorio je mirno Holidej. – Međutim, nađena je beleška koja je kasnije pomogla da se utvrdi čiji je koji komad zemlje. Moj otac je bio prvi čovek u ovom kraju. U ono vreme, ovde je bilo samo vojno utvrđenje i jedan drugi belac. Moj otac je bio prvi. Nazvao je reku tako kako se zove i sagrađio kolibu ispod Blek Bjuta. Našao sam njene ostatke. Vi i Laston ste kupili zemlju koja odavno pripada drugom, to jest, sada meni.

– Dokumenat, moram da ga vidim!

Džordžijanac je lagano pružio papir, a Big Flimor ga je dugo posmatrao.

Ruka starog čoveka počela je da drhti

kada je pružao dokument nazad vlasniku. Pogledao je kroz prozor u pravcu jezera.

– Lejne, zbog čega ste došli ovamo? Sigurno ste imali razlog. Šta hoćete? Vašu zemlju ili možda hoćete novac. Vaša cena je možda dve stotine dolara za kvadratni metar. Možda bi i to moglo da bude, ali, nipošto ne po nekoj neprihvatljivoj ceni. Šta hoćete, čoveče?

Savladao je prvo iznenađenje i njegov oštar, bistar um otkrio opasnost koja je sada postala mnogo veća od svih Lastonovih zajedno. Lice mu je bilo tvrdo, a pogled uperen na Holideja oštar.

– Meni novac nije potreban. Big, vi ste star čovek, ali, znam šta mislite. Vi mislite da sam ja revolveraš koji želi samo novac. Ako to mislite, onda ste budala. Ja hoću jezero i šumu do kraja poslednje doline, tačno do ispod vodopada. Iza toga je vaš deo, a Lastonov deo ide kroz klanac do Vajt Bjuta. Ivica planine je moja granica, to je sve što želim!

Big Klint Flimor je piljio i dalje u mladog čoveka, a onda se uhvatio za vrat. Na čelu mu je izbila debela žila. Njegovi ljudi i nadzornik Norman Garis, svi su ga netremice posmatrali.

– Vi, vi ste lukaviji nego što sam mislio. Vi hoćete vodu, jezero. Vi hoćete da nam zatvorite vodu kadgod vam se to prohte, a ostalo neka ostane naša zemlja, je li? Recite samo lukavi momčice, tako ste smislili da me omekšate. Dobro govorite! Hoćete da nas imate sve u rukama, u prvom redu mene. Uostalom, šta me se tiče Laston, neka ide do đavola, meni je potrebna voda. On ako ništa drugo, ima potok Keder, a ja? Ja sam ostavljen vama

na milost i nemilost. Radije bih se ustreljio!

– Mislim da ste previše uzbuđeni – zaključio je Holidej mirno. – Zašto mislite da bih ja pokrивao svoje karte? Ja sam jednostavno mogao da uzmem sve ono što meni pripada, da sam hteo. To ćete kad tad uvideti, jer niste glupi. Ja vam dajem vodu. Neću nikad zatvarati vodu kao da ovde i ne živim, a Laston će je isto dobijati, to je obećanje, Big.

– Obećanje – ponovio je starac cedeći kroz zube. – Ovde nema obećanja, svako koristi svoju prednost. Nećete mene likvidirati, mene ne!

– Big – upozorio je Norman Garis tiho. – Big, ja ga ne bih nazivao lažovom. Ja mislim da ste tačno rekli Lejne, vi ćete se sigurno držati svoje reči.

– Ja nikada nikome nisam ništa obećavao – rekao je Holidej mirno – a da to za mene ne bude zakon. Garis, došao sam u ovu zemlju ne želeći drugo do mir, a tvoj gazda mi govori doduše obilazno, da me smatra lažovom i varalicom. Pristajem da napravim ugovor, ako je to potrebno. Taj ugovor će važiti za sva vremena i za svakoga, kao što je uvek bilo. To je moja poslednja reč. Nikome neću uzimati ni pašnjake ni vodu, mene interesuju samo jezero i šuma oko njega do kraja prve doline, kao što sam kazao.

Big Flimor je udahnuo vazduh punim plućima i isprsi se.

– Ja svoje ugovore pravim drugačije – rekao je odlučno. – Moji ugovori se sastoje samo od jednog rukovanja, to je za mene uvek bilo dovoljno. Ako hoćete da gajite goveda, možete ih terati preko mog dola i to je obećanje. Vi i vaši ljudi ko-

je ćete sigurno imati mogu da jašu preko moje zemlje kuda hoće. Samo, moramo da razgovaramo o putu kojim će prolaziti stoka. Je li to reč?

– U redu, tako jeste i tako će ostati, evo moje ruke!

Pružio je ruku Big Flimoru i stari kralj razvuče usta u širok osmeh kada je osetio stisak. Pogledali su se srdačno i osmehnuli.

– Manere – obratio se sada najstarijem Lastonu koji ih je posmatrao otvorenih usta. – Vi ćete vašem ocu isporučiti pozdrav. Neka skloni ono drvo ili ću ja odjahati na istok za manje od dvadeset i četiri sata. Onda ću se vratiti ponovo, ali ću dovesti jahače, članove guvernerove garde, policajce, pa će ili platiti ili morati da se iseli sa moje zemlje, to je reč. Brana na putu mora da bude uklonjena.

Mark Laston ga je posmatrao ispod oka, a onda rekao podrugljivo.

– Nas nećeš blefirati, mister. Ono što od naših pašnjaka hoćeš, od toga nema ništa. Nemoj lupati glavu time. Uzmi svoj deo i ostani miran. Nemoj se mešati, kažemo ti. Ono što mi činimo, tebe se ne tiče, zapamti to, mister.

– U redu – rekao je Big Flimor. – Ja mislim Lejne da je sada bolje da idete. Ovo što se ovde dogodilo je stvar mračna kao i ova koliba. Ja jednostavno moram to da učinim.

– Za to će te naš gazda proterati na mesec – rekao je Vadford ječeći. – Još ćeš se čuditi Flimore šta će ti se dogoditi.

– Možda to i nije tako lukavo – rekao je Džordžijanac uputivši se prema vratima. – Ta vrsta vukova se ne proždire međusobno, drže se zajedno. Što biva go-

re, to je mržnja jahača izraženija. Big, da sam na vašem mestu ne bih tukao Meta, jer on to ne zaslužuje. On je jedini pristojan Laston koga poznajem. – Pogledao je starog rančera, a onda je izašao. Pred vatima je ležalo njegovo oružje. Podigao ga i malo zastao. Kada je bio kod konja, do ušiju mu je doprlo oštro naređenje Biga Flimora i krik Manera Lastona. Čuo je previše, bilo mu je teško. Možda je to u krajnjoj liniji pravično kao kazna za ovu raniju tuču, ali, o tome neće da misli, nije njegova stvar. Odjahao je, a larma iza njega je postajala sve udaljenija. Stigao je do šume, a odatle nastavio da jaši uz reku.

Ako sam dobro ocenio Old Timber Lastona, onda će kako mislim eksplodirati, razmišljao je. Nikada neće progutati to da su mu sinovi pretučeni. Za njega nema značaja ko je počeo i koliko su oni koji su počeli bili surovi, to mu je svejedno. Ta budala će nahuškati sve svoje ljude, a onda će neko izgubiti život, možda on, a možda Big. U redu, odjahaću ja do njega!

Holidej je skrenuo desno, a onda se ponovo okrenuo. Pustio je svoga ždrepcu da jaši niz obronak, a zatim ga zaustavio. Sjahao je i seo u senku drveta, pušio i razmišljao, a vreme je prolazilo. Pogled mu je bio uperen u šumu. Iznenada je primetio kako se grane pokreću. Nailazio je jedan konj na kojem je bio vezan čovek, a odmah zatim drugi, takođe na isti način noseći jahača. Svi su bili vezani za leđa svojih konja.

Oklevajući, Holidej je ugasio cigaretu i pošao im u susret. Video je Vadforda i Manera Lastona, iza njega bio je Mark Laston, zatim Pejn, a na kraju Met Laston. Ležali su preko konja i samo je Met

lako podigao glavu kada je čuo topot iz drugog pravca, a onda ju je ponovo obo-rio.

– Momče, to je bilo žestoko – promr-ljao je Holidej. – Ostali su žešće sređeni, trebaće im vremena da ponovo stanu na noge. Jesi li žedan?

– Žedan? – upitao je Met polusvestan.
– Ne znam šta je to žeđ. Jeste li to vi, Lejne?

– Da – odgovorio je Džordžijanac. – Imaš li pojma kako će sada biti? Hajde pij – prineo je mladićevim usnama čuturu. Mladić je popio nekoliko gutljaja i rekao s mukom.

– Daj i ostalima, Šarone, daj i ostalima da piju, to su moja braća. Ja sam dobio zajedno s njima. Te proklete budale, bu-dale!

Dok je odjahao do ostalih. Video je Marka i podigao mu glavu. – Pij, ovo je voda, hajde, pij!

Pretučeni čovek ga je gledao kroz po-luspuštene kapke, a onda je otpljunuo.

– Idi u pakao! Neću tvoju vodu. Gubi se! Ti si kriv što nas je, uhvatio. Ti si nas u ovo uvalio. Ti prokleti...

Dok Holidej razvuče usne i ode do Manera. Njega nije mogao da osvesti, a ni ostale. Holidej pljesnu Manerovog konja i životinja krenu. Svi u nastavili put. Pra-tio ih je pogledom, a onda je okrenuo konja. Posmatrao je brežuljak, a zatim, kao da je odjednom promenio odluku. Obo je konja i za jedan sat se ponovo našao na jezeru.

Tražio je kako da se najlakše popne iz-nad vodopada i uskoro je našao rešenje. Njegov konj je ostao za njim, posmatra-jući ga.

– Evo – rekao je iznenađeno našavši se s ove strane, čak mogu da hodam a ne da se penjem pomoću lasa kao prvi put. Ako neko zarije pijuk u ovu pukotinu, odvalio bi veliki komad stene.

Pukotina na zidu kroz koju je prodirala svetlost, bila je s jedne i druge strane okružena bezbrojnim drugim manjim pukotinama punim mahovine. Holidej je izvukao nož iz pojasa i počeo da čisti prvu pukotinu od one glavne. Udario je nožem, kundakom puške i bio je izne-nađen kada je video da se klati. Polako su počeli da se odvaljuju prvo manji koma-di i sunovraćuju.

Poskočio je unazad, a onda dobro os-motrio rupu kroz koju bi se čovek mogao provući. Bacio je za trenutak pogled dole. Video je da se zlatna žila veoma upadljivo svetluca i okrenuo se ponovo prema drugoj pukotini. Tražio je pogledom sve dok nije otkrio malu, plitku pukotinu ko-ja se širila sve do glavnog otvora. Odlično, jedini način mi je da ovo zatvorim, ali, prvo treba da uđem tamo. Koliko li je duboko?

Nije bilo više od četiri metra do trla. Vezao se lasom i spustio u dubinu. Usko-ro se našao na dnu pećine i ispitivački posmatrao zlatne žile. Pogled mu se zadržao na gvozdenom zardalom ekseru. Veliki komad stene odvaljen odozgo poslužio mu je da zatvori glavni otvor, a onda je odjurio do šume tražeći veliku granu. Odsekao ju je, zatim zario u zemlju pored velikog kamena i naslonio na otvor pećine.

Treba biti predostrožan, razmišljao je, ni u koga nemam poverenja, najmanje u Lastonove. Oni će ispričati ocu da su me

videli kako silazim sa kamenog zida, a onda će doći neki momci da vide šta ovde ima. No, prijatelji, bićete ovoga puta namagarčeni. Pećina je bila zatvorena, a drvo kao da je nicalo iz kamena. To je potpuno izmenilo vidik i lako je moglo da zavede Lastonove da stranca nisu videli baš tu, nego na nekom drugom mestu. Obišao je okolo i oprezno se spustio s druge strane u pećinu. Tu je zavrnuo rukave i počeo da zamahuje pijukom. Sitna kamena prašina napunila mu je pluća. Dva puta je samo izvadio sat iz džepa i pogledao ga, a onda nastavljao da udara kao pomahnitao.

Sunce je gotovo već zašlo iza Vajt Bjuta kada je uzeo pokrivač i sve upakovao.

Sada ovde nema više ničega, bar ničega što se može otkriti pogledom. Možda neka majušna žilica, ali, to nikoga ne bi zanimalo. U redu, moram da požurim.

Obilaznim putem, stopu po stopu, silazio je odmarajući se povremeno. Najzad je stigao do svoga konja i sve mu natovario na leđa, pa čak i pijuk. Vodio je lagano životinju za uzde sve dok nisu bili s druge strane kamenitih gromada. Tu je potražio pukotinu u steni. Kada je našao prikladnu, sve je stavio unutra, a onda je pokrio krupnim kamenjem.

Nešto kasnije, ponovo se vinuo u sedlo, obazreo se da vidi da li je ostavio tragove, a onda je klimnuo glavom zadovoljno i nastavio put.

Jahao je nazad mirno, jer su svi tragovi bili obrisani. Kada se mrak već spustio, stigao je do šumarka. Na obali potočića potražio je zgodno mesto da veže konja, a onda se ispružio na zemlju. Stavio je

sedlo pod glavu, a šeširom je pokrio lice. Konj iza njega je brstio lišće.

*

Old Timber Laston je čuo povike jednog od svojih jahača. Odmah zatim, video je unezverenog kuvara kako trči i razrogačenim očima posmatra konje koje su njegovi ljudi vodili. Uzeo je prsluk, obukao ga i izašao u dvorište u kojem su sada svi jahači koji su se tu zatekli, bili okupljeni.

Vard i Salem Grinfield su izašli takođe iza kuće i postavili se levo i desno od svoga gazde.

Met Laston je hodao teturajući se kao pijan, između dvojice jahača, i verovatno bi pao da ga nisu pridržavali.

Zastao je i staklastim pogledom posmatrao oca.

– Šta je s ostalima? – pitao je Timber Laston. – Šta je sa Džinom Pejnom? Hajde, govori, sine!

– Pejn je mrtav, gazda – odgovorio je neko drugi umesto mladića. – Vadford, Maner i Mark su gotovi, tako su žestoko pretučeni da moraju da leže.

– To i sam vidim – promrsio je Timber Laston. – Mete, kako je do toga došlo? Stoj, molim te, nemoj pasti. Jedan Laston ne sme da padne izuzev na samrti. Dakle, kako je do toga došlo?

Met s mukom podiže ruku i počeo da govori. Morao je često da prekida da bi uhvatio vazduh.

Jahači su užasnuti pogledali jedan drugog, a na čelu Timbera Lastona pojavile su se sitne graške znoja. Grčevito se držao za ogradu.

– Dalje, sine samo dalje! – govorio je kada je Met zamalo pao. – Sada plaćate

za svoje ludosti. I ti si bio tamo. Zbog čega nisi sprečio Manera i Marka da to počine?

– Oni su bili, oni su bili jednostavno kao poludeli – odgovorio je mladić ječeći. – Kada su prepoznali Lejnovog konja, s njima se više nije moglo razgovarati, niti ih dozvati pameti. – Mladić je dalje pričao, a stari čovek je upravio pogled prema planinama. Međutim, pažljivo je slušao. Čuo je i za Lajnovne papire i klimnuo glavom.

– Dovoljno je – rekao je konačno. – Taj čovek će držati reč. Obećanje. Varde, sklanjaj onaj balvan, hajde brzo. Saleme, ti ostani ovde. – Pogledao je kuvara i dao mu znak. – Ugrej vodu gotovo da bude vrela, sav viski koji imamo treba da služi za trljanje povreda.

– Ali, ali gazda, to neće izdržati – uplašeno je uzviknuo kuvar. – Oni će...

– Izdržaće – promrsio je stari. – Ostali na posao. Saleme, ti ćeš odmah u grad da nešto doneseš. Hajde. – Pošto je sve to kazao, starac se vratio u kuću.

Met je pogledao kuvara uplašeno. Spopao ga je užasan strah.

– Molim te samo blago, Vit – prošaputao je mladić pošavši za kuvarom. – Samo blago, inače ćeš nas sve poubijati.

Kuvar je klimnuo glavom i uputio se u kuhinju.

– Možda vas ja neću ubiti, niti viski s vodom, možda će vas ubiti nešto drugo. Možda će baš tako biti!

*

Salem Grinfield, Lastonov revolveraš pogledao je iza sebe kada je čuo ubrzani topot kopita. Povukao je uzde tako naglo da mu se konj propao. Međutim, sedeo je

čvrsto na ledima, tako da je uspeo da ga umiri.

– Dakle – rekao je Vard Gfinfield koji je upravo jurio za bratom. – Kaži mi, Saleme, šta to treba da doneseš iz grada? Možda dinamit?

– Upravo to – odgovorio je Salem. – Otkuda ti, ja sam mislio da ideš da sklanjajš drvo.

– Obavio sam što je trebalo, pa sam se vratio na ranč, ali me je gazda poslao za tobom. Kaže, treba da idemo zajedno. Mislim da ćemo malo skrenuti sa tog puta. Šta ti misliš?

– Upravo sam to hteo tebi da predložim – složio se Salem smejući se.

– Varde, a šta ako je on tamo?

– Povešćemo Nortgejta i Hejna – objasnio je stariji brat. – Ne verujem da će dvojica naše sabraće biti toliko ljudi da se odreknu dobrog plena. Šta misliš, šta je tamo unutra? Taj Lejn se nije tek tako pentrao uz stenu.

– Otkuda znam. No, bolje da pogledamo. Možda je u pitanju nešto sasvim bez veze, nešto beznačajno. Jeste da bi bilo to čudno, ali, važno je da ne gubimo mnogo vremena. Znaš, Nortgejt ume da se pentra kao mačka. Bio bi nam koristan. Dakle, krenimo na zapadni pašnjak! – Terali su konje kao pomamni i uz put sreli Hejna koji je zajedno sa Nortejtom bio kod krda koje je paslo nedaleko od Dač potoka.

– Hajde Hejne, idi po Nortgejta. Imamo nešto u planu – doviknuo je Salem. – Ja ću reći ostalim kaubojima da vas gazda zove. Hajde, kreni.

– Šta je u pitanju? – pitao je revolveraš

Hejn. – Šta ću sa vama ja ako se ne isplati?

Vard Grinfild je ispričao ukratko o čemu se radi i Hejn je odjurio kao ispaljen iz topa. Ubrzo se vratio sa Nortgejtom koji je pažljivo saslušao priču, a onda namestio revolver bolje u opasač.

– Pogledaćemo. Možda je Lejn ostavio nešto značajno za sobom. Krenimo.

Grabili su jedan uz drugog kroz noć i za pola sata su stigli na jezero Vajt.

Hejn je pažljivo pogledom kružio po okolini i obrisima kolibe koja se nazirala u mraku. Posle je pogledao šupe.

– Ništa – rekao je šapatom kada su mu se ostali približili. – No, možda je u onoj pećini!

Ostavili su konje iza kolibe i sa revolverima u rukama, krenuli u pravcu stene. Pod njihovim nogama se s vremena na vreme otkotrljao po koji kamen, ali, kada su stigli do kamenog zida nisu uspeali da otkriju ni Lejnov trag, ni trag njegovog konja.

Hejn je uzeo laso i bacio ga na kameni vrh koji je mogao da se nazre u mraku. Počeo je da se penje. Ne izmenivši ni jednu reč, Nortgejt je pošao za njim. Ostala dvojica su gledali za njima neko vreme i videli kako nestaju u pukotini, a onda izbijaju gore.

– Zlato – vikao je Hejn. – Tu je bilo zlato. Jedna žila. Mora da ju je izvadio. Čekajte, silazim. – Zlato – stalno je ponavljao Hejn – on ga je odneo. Šta ćemo sada?

Verd Grinfild je pogledao značajno svoga brata, a ovaj je nabrao obrve.

– Tragaćemo ne za zlatom nego za

njim. On će nam već ispričati gde je sakrio ono što je ovde iskopao!

Revolveraš se nasmejao i pomagao Nortgejtu da side.

Svi su sada posmatrali upitno Nortgejta. Ovaj ništa nije rekao, samo je kao senka šmugnuo do sledećeg kamenog ispučenja, a onda je nestao. Levo od njega se otkotrljao kamen, a onda se čulo nešto slično pljesku.

Hejn se trgao, izvadio revolver iz futrole i priljubio se uz kamen. Ponovo se čulo kotrljanje kamenja, ovog puta dalje desno.

– Nije valjda – jeknuo je Vard Grinfild užasnut i osetio kako ga obliva znoj od straha. – Nije valjda ovde...

Munjevito se okrenuo i video kako nešto kao senka zamiče za stenu. Pucao je bez oklevanja i istovremeno vikao.

– Ovde je, namagarčio nas je taj momak. Ovde se skriva. – Odjek pucnja čuo se nadaleko. Jezero kao da je tutnjalo. Nortgejt potrča i zamače za prvu kamenu izbočinu levo. Pošto je video kako neka senka krivuda od stene do stene, počeo je da puca. Iza njega puče kamena gromada i veliki kamen ga pogodi u nogu, tako da je odskočio.

– Emeri – vikao je Hejn. – Emeri! – Niko se nije javljao. Čulo se samo lako talasanje vode na jezeru. Vetar je donosio taj uznemirujući zvuk.

Salem i Vard Grinfild su puzili lagano na desnu stranu.

Hejn je video kako zamiču i krenuo u potragu za Nortgejtom. Puzao je tako neko vreme, a onda se umirio i osluškivao. Međutim, ništa se nije čulo. Oprezno je nastavio dalje, a onda je opet neki ka-

men sleteo niz stenu, tako da je Hejn uplašeno zaustavio dah. Kada se malo pribrao, nastavio je da puži dalje lagano, pedalj po pedalj, držeći bez prestanka kolt u desnoj ruci.

Pred njim je nešto palo na tlo. Ponovo se umirio i ukočio, a onda je isti taj zvuk čuo na drugoj strani. Odjednom se na ivici šume pokrenuo žbun.

Hejn je podigao revolver i nanišanio. Ostao je tako da stoji, ali se više ništa nije moglo videti ni čuti.

Odjednom se isti onaj čudan zvuk ponovio. Hejn je osetio kako mu se kosa diže na glavi i odjednom je ugledali nečije noge iza kamenog bloka.

– Zamalo – rekao je šapatom i stao u zaklon kraj Emerija Nortgejta. – Zamalo da pucam, Emeri, Emeri?

Čuo je pljesak po treći put i stavio ruku na usta. Lagano se uspravio i provirio iza stene dozivajući.

– Saleme, oprez, naizlazi s leve strane pravo prema vama.

Njegov poziv stene su vraćale višestruko, tako da se nikako nije moglo odrediti odakle opomena dolazi. Međutim, odgovora i nije bilo.

Odjednom, Hejn je stavio ruku na Nortgejtova usta, jer je ovaj došao svesti i hteo da krikne. Emeri Nortgejt je razrogačio oči od straha. Mrmljao je nešto, tako da je Hejn osetio njegov dah na ruci. Nortgejt je očigledno drhtao celim telom.

– To sam ja, budalo – šapnuo je Hejn. – Otvaraj oči dobro, ja sam!

– Moja noga – jeknuo je Nortgejt. – Mislim da mogu još samo da puzim. Gde

mi je kolt? – Rekavši to, počeo je da opipava tlo ispred sebe.

Hejn je zamakao iza ugla, jer je video da tamo nešto svetluca. Video je dršku kolta iza stene i počeo da se primiče. Onda je ispružio ruku i u sledećem trenutku razrogačio oči kao uplašeno mladunče majmuna. Grozan krik prolomio se kroz noć. Dve ruke su dokopale Hejna i naglim trzajem ga povukle iza stene.

To je uplašio Nortgejta koji je video Hejnu samo noge kako se odvajaju od tla i zamiču. Uprkos bolovima uspeo je nekako da se ispravi. Hramajući, grabio je napred, ne obazirući se na Hejnov pozive u pomoć.

– U pomoć, u pomoć, uhvatio me je! – Hejn je vrištao od bola, ali, pritisak je bio tako jak da je morao da spusti oružje. Već u sledećem trenutku bio je slobodan i poskočio. Grabio je kao izbezumljen prema kolibi.

– Hajdemo – rekao je Salem Grinfild dok mu je glas drhtao. Uplašeno se obazirao na sve strane. – Brzo napred! – Taj momak mora da ima oči kao mačka. Brzo odavde, brzo!

Čuli su Hejna koji je još uvek urlao, a odmah zatim topot kopita. U jednom skoku, Salem je zamakao za ugao kolibe i vinuo se u sedlo. Obo je konja divlje, tako da se životinja propela. Odmah za njim na leđima svoga konja našao se i Vard.

Braća su bežala kao da ih đavoli gone. Iza njih je opalio dva puta, a onda još tri puta. Trka je nastavljena između drveća kroz šumu.

Dok Holidej se naslonio na zid kolibe i smeškao se zadovoljno. Svi su se

razbežali kao divlji. Uzeo je revolver i napunio ga.

U mraku i najveći lupeži postaju kukavice, zaključio je zadovoljno. Znači, tako su smislili. Potražiće me i naći. Ovo jezero mi samo donosi nevolje i gužvu, najbolje da se vratim u grad. Kada su begunci odmakli tako da se topot konja nije mogao čuti, Džordžijanac se vinuo u sedlo. Odjahao je, doduše, ne takvim tempom kao četvorica revolveraša.

Stigao je negde u praskozorje u grad u kome se videla samo negde poneka svetiljka.

Poveo je konja u Dač Vilerovu štalu. Pošto je smestio životinju, sporedna vrata kuće su se otvorila i vlasnik kuće je radoznalo pogledao napolje.

– Ko je to? – upitao je u mraku. – Jeste li to vi, Šarone?

– Jesam – odgovorio je Dok i skinuo sedlo sa konja. – Dač, jeste li videli Lastonove jahače?

– Samo dvojicu Grinfilda – odgovorio je Dač kratko. – Došli su u grad, odjahali do radnje i vratili se posle kratkog vremena nazad.

– Ja nisam ovde ako me traže. Nemojte me buditi, prilično sam umoran. Ako vidite nekolicinu Lastonovih momaka, onda možete kucati na moja vrata. Za sve ostale, nisam tu!

Pošao je uz stepenice, pošto je uzeo ključ od svoje sobe. Ušao je u mračnu prostoriju, a onda je zastao za delić sekunde kao ukopan i spustio sedlo sasvim lagano. Ruke mu zamače za kaput.

– Gledate pravo u cev mog revolvera, mister, ko ste vi?

– Lejne, Džuli je bila kod mene. Znam da vam pripada sva ta zemlja. Hoćete li se boriti? Treba da razmišljate samo minut, pa ćete znati zbog čega to pitam. Laston će vas poslati do đavola kada se bude dokopao moći. Da li vam je možda jasno šta će učiniti?

– Znam – rekao je Holidej mirno. Sedlo mu je ležalo na zemlji. – Nemojte paliti, šerife. Ja uopšte nisam ovde. Šta hoćete od mene?

Čuvar zakona uhvati vazduh punim plućima a onda reče otegnuto.

– Sutra su izbori za šerifa. Laston je istakao Bridža kao kandidata. Bridž neće postati šerif, ja to znam. A ako to ne bude bilo, biću mrtav za pola sata. Bili su to Lastonovi. Siguran sam da neće dobiti, zato što je Bridž njihov kandidat.

– I šta ja u svemu tome treba da učinim, šerife? – pitao je Džordžijanac gorko. – Vi očigledno nećete da umrete. Ne želite. Potreban vam je neko ko će stajati uz vas. Ja sam vam potreban. Zaboravili ste samo jednu malenkost, šerife. Ja sam čovek koji je konačno došao da potraži mir, da se smesti na zemlji koja mu pripada. Ništa drugo ne želim nego da mirno nastavim svoj životni put. Svakako mi nije stalo do toga da mi razni tipovi prepreče put s pozivom: „Šarone Lejne, ja sam ovde, poteži! Hoću da vidim ko je brži!” Shvatate li čoveče?

Šerif je ćutao. Holidej je pošao prema prozoru i pogledao napolje. Čuvar zakona dugo nije rekao ništa, a Holidej je posmatrao ulicu utonulu u mrak.

– Znači, ova moja poseta učinjena je uzalud – rekao je Haninkson sa gorčinom u glasu. – Ja sam se raspitao o vama.

Nemojte se tome čuditi, Lejne. Saznao sam da ste vodili nemiran život, ali, da se nikada niste suprotstavili zakonu. Čak više od toga, uvek ste u svakoj gužvi priticali čuvarima zakona u pomoć. To ne biste mogli da zaboravite. Verovao sam da ćete mi pomoći, mister Lejne. No, uviđam da ste vi sebičnjak. Postali ste čak i kukavica. Uskoro ćete me videti kako ležim u prašini i postideti se. Tako je, Lejne, izvinite što vas je jedan stari šerif zamolio za pomoć i uslugu.

Pošao je prema vratima, lagano ih otvorio i isto tako zatvorio za sobom. Čuli su se koraci hodnikom i završili na stepenicama.

Odjednom je zastao i vratio se nazad. Holidejeva vrata su se ponovo otvorila.

– Ostaviću vam nešto ovde. Bacite to kroz prozor, ali, pri tom mislite na žene i decu ovoga kraja. To je sve!

Dok je prišao prozoru i video jednog već ostarelog, sedog i lako pogrbljenog čoveka kako ide ulicom i stavlja kolt u opasač.

Stari šerif se nije nijednom okrenuo. Tek kada je došao do polovine ulice dostojanstveno se ispravio, prezirući opasnost koja mu je pretila. Išao je tako središnjom grada u kome je čuvao zakon.

– Prokletstvo! – To je bilo sve što je Holidej rekao. Legao je u postelju onako odeven i zagledan u gole zidove, paleći cigaretu za cigaretom. Jedino je žar osvetljavao sobu u kratkim rastojanjima. Bio je u velikoj nedoumici šta da učini. Nikada do sada nije želeo da direktno sarađuje sa čuvarima zakona i ako se sam nikada nije oglašio o zakon. Opaska koju je Haninkson rekao, obaveštenje koje

je dobio o Šaronu Lejnu da nikada nije došao u sukob sa zakonom, isto tako je važilo i za Holideja. Šta da čini? Uvek se trudio da bude van gužve, da se drži po strani i da se ne meša. Istina, to mu baš nije uspevalo. Ako namerava ovde da ostane na divnom jezeru kraj vodopada, onda je svakako potrebno da se ponaša kao ispravan građanin. U ruci je držao limenu zvezdu i stezao pesnicu sve dok mu se igla nije lako zabola u dlan.

*

Ništa se nije dogodilo, baš ništa. Svi su čuli da je Big Flimor žestoko pretukao Lastonove sinove. Nisu videli, međutim, nijednog jahača ni sa bilo čijeg ranča u gradu.

Lester Bridž, kandidat Lastonovih, paradirao je ulicom noseći blistavobelu košulju i crnu mašnu. Odelo mu je bilo od crne tkanine, a cipele blistavo izglancane. Na žalost, ubrzo ih je pokrila prašina. Zbog toga je svratio u salun i tražio krpu. Obrisao je prašinu i častio krčmara pićem. Častio je i sve prisutne goste. Nije mu promaklo da su svi prihvatili, niko nije odbio čašicu, niko!

Sat na crkvenom tornju pokazivao je podne kada su stigli. Sa desne strane Lastonovi, sa leve Flimorovi.

Old Timber Laston pozdravio je ljude. Žmirkao je i gladio prozedu bradu. Za njim su jahali njegova tri sina.

Niko nije znao šta ih je to stajalo, sa koliko su napora prevalili ovoliki put. Niko nije znao ni koliko često im je lice bilo pokriveno oblozima od viskija. Bili su gotovo potpuno opijeni samo od udisanja. Međutim, izgledali su sasvim muževno. Samo, poneka modrica, otekli-

na, ožiljak na rasečenoj usni. Sve u svemu ipak ništa srašno. Jahali su držeći se uspravno. Kada je sat otkucao, Dač je izašao na trem svog saluna. Iza njega se pojavio kovač, drugi vlasnik saluna sarač, zatim Džems Vebster i Palmer. To je bio izborni komitet. Dač je uzeo gvozdenu šipku i udario sa njom gvozdeni trougao koji je visio kraj stepenica. Uzviknuo je glasno.

– Dame i gospodo, izbori mogu da počnu!

Oprezno je ispod oka pogledao ljude koji su se okupili na pločniku. Niko nije krenuo, niko se nije pomakao s mesta. Dač je osetio kako mu hladan znoj rosi čelo. Vebster je lako prebledelo.

Primetili su da svi ljudi gledaju u Lastona i Flimora. Svi bez izuzetka. Niko ne želi da bude prvi prilikom izbora.

Odjednom se čuo prodorni glas Old Timbera. Odjeknuo je ulicom.

– Big Flimore! Ti si najstariji čovek u ovom kraju, neka tvoji ljudi prvo glasaju. Ja tako hoću!

– U redu, ako hoćeš – odgovorio je Flimor i lako podigao ruku.

Kada je sišao s konja svi njegovi jahači su već bili na zemlji, i postavili se. Napred stari Garis Norman odmah iza gazde, onda Varen, Džoker, Randi i na kraju najmlađi čovek s imanja. Svi su nosili koltove. Sa njima je bila i Džuli. Pošla je uz dva stepenika i okrenula se. Nije videla nikoga, zapravo, Šarona Lejna nije bilo. No, on je nju video. Sedeo je u Palmerovoj radnji, a da ga niko nije video kada je ulazio u nju. Čak ni Palmer. Holidej je sedeo držeći revolver pred sobom.

Na grudima je imao samo dugmad kaputa, ali, zvezde nije bilo. Sedeo je i video je kako ulazi u salun. Video je i nemirne konje, video je kauboje kako izlaze. Svi stanovnici grada i malih rančeva čekali su da prvo glasaju veliki.

Serif, Dan Haninkson stajao je i ukočeno posmatrao prašinu ispred svojih čizama.

Ljudi Big Flimora su došli, izašli su iz saluna mirno i sigurno prišli konjima. Osam ljudi je odjahalo, samo osam, pošli su da smene čuvare krda.

Sada je glasao Laston i on je gurnuo svoje sinove ispred sebe, svu trojicu. Nisu išli nesigurno. Istina, ukočeno, ali se nisu teturali.

Unutra u salun, onda napolje!

Deset jahača sa Laston ranča nestadoše kod svojih konja, otišli su i oni da smene svoje drugove. Ostali su i dalje čekali.

– Ja bih nešto predložio – rekao je Big Flimor glasno. – Desna strana Vebsterovog saluna neka bude tvoja, a leva moja, Timbere. Jel pravo?

Nije izrečena ni jedna reč o Pejnu, ni jedna reč o batinama, ništa.

– Meni je pravo – odgovorio je Old Timber. – Idite u salun i budite miroljubivi. Neću nikakvu gužvu u gradu!

– To isto važi i za vas – rekao je Big svojim ljudima i krenuo. Postavio se kraj stepenica i video Lastonove ljude kako prolaze. Onda su došli njegovi ljudi, a zatim i Old Timber.

Ostali građani koji su se zatekli na ulici, brzo su birali svog kandidata. Biral su čak i previše brzo, grozničavo.

Na drugoj strani ulice okupila se jedna grupa ljudi. Niko nije napustio svoje

mesto, niko nije otišao. Grad je čekao, čekao je ostatak jahača s oba ranča.

Vreme je teklo i stalno bi neko nov naišao. To su uglavnom bili oni koji su prevalili duži put, ili oni kojima su se kola uz put pokvarila. Poslednji čovek je došao sa svojim bratom tri minuta pred kraj izbora.

– Objavljujem – vikao je Dač Viler sa trema, – objavljujem da sem mister Džeklina Endrua, Nortona Ivensa i Kartentera Nortona, niko nije izostao s izbora. Dame i gospodo, takvu situaciju još nikada nismo imali. Narediću da počne brojanje glasova. Ovoga puta nećemo davati delimične rezultate, nego tek krajnje!

Skinuo je cilindar, okrenuo se i vratio u salun.

Iza prodavnice mršavog Palmera, Dok Holidej je krenuo putem koji vodi od zapada prema istoku. Išao je lagano i osmatrao kuće. Onda se odjednom uvukao u kapiju jedne kuće i ostao tu dva minuta osluškujući. Nastavio je onda obilazak idući uvek iza kuće, sve dok nije stigao do dvorišta Dač Vilerovog saluna. Pokušao je da otvori sporedna vrata, a onda je pokucao na kuhinjska.

– Mister Šaron Lejn! – uzviknula je debela krčmarica. – Oh, mister Lejne. Sedim ovde, a nisam u stanju ništa da učinim. Ruke mi drhte, a kolena su mi kao od pamuka. Izvinite, ali, nisam ni pokušala da ustanem.

– Ja bih hteo neko vreme da ostanem ovde, ako je dopušteno? – rekao je Holidej. – Dač sigurno povremeno ulazi i izlazi, noseći piće brojačima glasova, zar ne?

– Svakako, navraća ovamo i uzima nešto. Vidite, mister Lejne, ja sam već postavila flaše i čaše ispred sebe, samo da ne bih morala da hodam. Užasno, ko će dobiti?

– To je još otvoreno pitanje – odgovorio je Holidej i seo u ugao koji je bio okrenut prema salunu. – Možda će dobiti Bridž, gospodo.

– A šta će onda biti sa Danom, tim dragim starim čovekom? On mi je istina tri puta zatvorio salun zbog gužve i tuče, ali, uvek je bio ljubazan prema meni. Ja onog Bridža ne marim.

– Svašta se dešava, gospodo, prilikom izbora se ne može ništa učiniti – govorio je Holidej mirno. – Molim vas i meni jednu čašu!

– U poslednja dva dana ste pili samo kafu, mister – rekla je žena plačnim glasom. – U mojoj kući još niko nije umro od gladi. Molim vas, nemojte me odbiti, nego uzmite komad dimljene šunke, bar to. Ovde ima još pečenja, daću vam rado i ako sam ga odvojila za Dača. Mister Lejne, uzmite nešto, vi treba da jedete.

– Sa punim stomakom se teško umire, gospodo – šalio se Holidej, no, ona to nije shvatila kao šalu nego kao istinu.

– Vi ćete – uzviknula je zbunjeno – pa, to ne može biti...

– Razmisliću još – promrmljao je Holidej. – Videću. Konačno, ne može se ništa unapred znati.

Krčmarica ga je nagovarala da nešto pojede, međutim, Holidej je samo popio kafu i dva viskija. Čulo se neko lupanje na vratima, a onda je ušao Dač. Nije odmah primetio da nekoga ima u kuhinji.

Za trenutak se trgao, a onda s vrata mirno, gotovo ravnodušno rekao.

– Jedna tura za brojače glasova! – Zatim se nagnuo prema Holideju i šaputao mu nešto na uvo, nešto što njegova žena nije mogla da razume.

– Doista? – pitao je Holidej i gotovo prebledelo. – Dač, da nije zablude. Koliko još ima posla?

– Za otprilike pola sata bih mogao da objavim rezultate – došapnuo je Dač i uzeo poslužavnik. Žena mu je otvorila vrata, a on se žurno vratio u salun.

– Šta je mister, šta vam je to šaputao? – pitala je gospođa Viler radoznalo. – Ima li to neke veze s izborima?

– Gospodo, dozvolite vašem mužu da bar jednom ima neku malu tajnu – promrmljao je Holidej. – Vi ste jedna dobra i ljubazna žena i treba da mu pokažete to.

Kada je to izgovorio, Dok Holidej je napustio kuću kroz dvorište, krčmarica ga je gledala kroz prozor.

– Celog života mi to niko nije rekao – mrmljala je jecajući. – Nazivali su me debeljucom, slonicom ili tako nekako. Celog života mi niko nije rekao da sam dobra žena. Znam da mister Lejn to nije rekao iz računa.

Dok Holidej je išao lagano i oprezno opet istim putem iza kuća. Gotovo se šunjao znajući da su neki ljudi ipak ostali u kućama. Idući tako, stigao je do pred grad, a onda se vratio. Ovoga puta je išao drugom stranom. Ispred njega je bila ograda, na njoj vratnice, a odmah uz njih visok krov šupe.

Vratanca su bila zatvorena iznutra. Dok Holidej je izvukao nož iz pojasa i slegao ramenima.

Provaliću unutra. Nisam tako zamišljao, ali, kada sam već krenuo da se mešam u ovo, što se mora, mora se. Otvorio je vratanca, a onda pogledao na sve strane. Lagano je krenuo dalje, ušao u šupu i primetio na zemlji kapak koji je otvorio. Na isti način je otvorio i šupu i ušao u nju. Zapahnuo ga je miris starih stvari, prašine i žitarica. Izbio je u jedan hodnik. Zahvaljujući tom hodniku uspeo je da stigne do glavne zgrade i uđe u nju. Pokušao je da otvori nekoliko vrata, ali, bez uspeha. Tek su poslednja popustila. Nastavio je da obilazi kuću pogledajući s vremena na vreme kroz prozor u dvorištu.

Dugo je posmatrao sobu čiji je nameštaj rečito govorio o stanaru.

Da, pomislio je gorko i zavukao ruku u džep gde se nalazila zvezda. Taj pasji sin će doći znam, a ja ću ga divno dočekati, ako treba i metkom!

Smestio se u praznu sobu. Tu je na stolu ležala biblija. Sofa je bila ukrašena raznobojnim jastucima.

Holidej je prišao prozoru i oprezno ga odškrinuo, a onda je dobro osmotrio ogradu s leve i desne strane. Video je da se uz nju nalazi nekoliko žbunova. Iza njih je bilo drveće, a zatim se teren pretvorio u udoljicu.

Upravo je ponovo bio u hodniku, kada je čuo glasne povike. Larma je počela na ulici i pretvorila se gotovo u lavinu.

Dok Holidej je čuo ispod sebe neke korake. Neko je išao mirno, vukao noge, a onda otvorio vrata kuće. Čuo se bat čizama, a onda je zaškripala neka stoli-

ca. Čovek koji je ušao u kuću zapalio je lampu. Sada je bilo nešto svetlije.

Gore je Holidej morao da bude krajnje oprezan. Puzao je do prozora. U tom trenutku su galama i urlanje zamukli kao presečeni. Bilo je mirno, čak opasno mirno.

Džordžijanac je oprezno promolio glavu kroz prozor i posmatrao ulicu. Video je Dača Vilera, Džemsa Vebstera i Palmera. Ta tri čoveka su išla ulicom u jednom redu, a iz Vebsterovog saluna u tom trenutku su izašli ljudi s oba ranča.

U gradu je bilo tiho, niko nije govorio, nije se čuo nikakav povik.

Ljudi su lagano uzimali prema Vilerovom salunu i ostali tu da čekaju. Piljili su u Old Timber Lastona koji je maramicom brisao čelo, a onda je stavio šešir na glavu. Taj šešir je stavio specijalno za ovu priliku.

Momčad Timbera Lastona je zaposela levu stranu ulice, jer su tamo stajali njihovi konji.

Big Klint Flimorovi ljudi stajali su sa desne strane na pločniku.

Između jedne i druge grupe bio je prostor od petnaestak koraka.

– Prokletstvo! – procedio je Big Flimor korz zube. – Sada se znači tako dogodilo. Moraću da se borim. U ovoj zemlji ja određujem. Ljudi, pazite dobro, dobro pazite! Videli ste kako Dač, Webster i Palmer idu prema jednoj kući skidajući šešire.

Holidej ih nije video. Video je druga dva čoveka čija su lica bila pokrivena crnim maramama. U udoljici su ostavili konje.

Maskirani ljudi su posmatrali kuću,

provirili preko ograde, a onda im u sledećem trenutku, šeširi nestadoše s vidika.

Odmah zatim ponovo su se pojavili, ali, sada s puškama u ruci. Jedan je već nišanio, a drugi se spremao da to učini.

Dok Holidej je uzeo lagano kolt i upeorio ga na prvog čoveka iza ograde koji je već podigao pušku. Sumrak je učinio da se prsti strelaca nekako čudno belasaju. Onda je Holidej video kako se jedan od prstiju grči. U tom trenutku Holidej tresnu prozor. Staklo se raspršta na sve strane, dole je odjeknuo pucanj i jedan čovek je kriknuo padajući tupo na zemlju.

– Podigni ih! – doviknuo je Holidej, ali nije uspeo ništa više da kaže, jer je drugi čovek već pucao. Metak je okrznuo Holidejevu kosu i zario se u zid sobe. Džordžijanac ja zamahnuo još jednom i čovek se previ preko sedla. U poslednjem trenutku uspeo je da se zadrži na uzengiji i vrati s namerom da potera konja.

– Stoj – vikao je Holidej – stoj! – Ne to. – Pucao je i video kako čovek lagano klizi s konja. Pao je između žbunja i vikao kao izbezumljen.

Jedan komad drveta zakačio je Holidejev vrat, tako da je krv počela da mu curi.

To je iskoristio čovek sa crnom maramom na licu i pokušao da potera konja. Prevalio je samo tri koraka, a onda je Holidej odlučno povukao obarač. Video je vatru koja seva iz cevi i čoveka kako diže ruke prema nebu i pada. Tačno ispred njega se ništa nije pokrenulo, a onda su se vrata naglo otvorila. Holidej je u tri koraka bio na stepenicama i krenuo dole. Na podu šerifske kancelarije ležao je Dan Haninkson, a Dač Viler mu je

držao glavu rukama. Haninsova leva strana glave izgledala je užasno, ali se Holidej umirio kada je video da ga je metak u stvari samo žestoko okrznuo.

– Šarone – uzviknuo je Viler zbunjeno i pogledao ga. – Šarone, ko je to pucao?

Palmer je uplašeno posmatrao zvezdu na Holidejevim grudima. Čvrsto se držao za sto.

– Samo mu previjte ranu, nije ništa opasno – rekao je Dok i pošao prema sporednim vratima. Počeo je odjednom da trči i svi su čuli kako jedan konj rže i propinje se.

– Mirno, Migo, mirno – rekao je otvarajući vrata i uperivši revolver u glavu drugog maskiranog čoveka. Ovaj je upravo hteo da se vine u sedlo, ali, više nije mogao. Šešir mu je pao na zemlju nedaleko od njega. Ipak, crna marama mu je još uvek zaklanjala lice.

– Ustaj – rekao je Holidej ledeno. – Ustaj, prošetaćemo malo, razbojnice, ubico! Ruke gore, polazi!

Dokopao je čoveka za opasač i podigao ga, a onda mu je skinuo maramu sa lica. Pred njim je stajao Hejn, drhteći od straha.

– A ono je naš prijatelj Nortgejt? – pitao je Holidej podrugljivo.

Uterao je ubice iz zasede u dvorište i uveo ih u kancelariju. Dač Viler ih je zbunjeno gledao.

– Govorite – naredio je Holidej hladno i odsečno. – Ko vam je izdao naređenje? Govorite, ili ću vas prepustiti sudiji kada završim sa Lastonom. Obesiću vas, siguran sam.

Hejn je pun straha gledao oko sebe. Nije mu bilo prijatno što se nalazi u šerif-

skoj kancelariji, što vidi čuvara zakona, a što je najgore, zvezdu na strančevim grudima.

– Prokletstvo, prokletstvo – cedio je kroz zube. – Trebalo je da ga ustrelimo ako dobije. Timber je izdao naređenje. Ja nisam hteo, ali, Emeri je bio za to, ja nisam hteo.

– Ti kukavni lupeži – jeknuo je Emeri Nortgejt. – Zbog toga ću te ubiti.

– Za to ću vam se odmah pružiti prilika, mister – rekao je Holidej. – Idite sada dalje od vrata. Prijatelji, izvešću ovu dvojicu napolje. Nortgejt, prvo ti. Hajde napolje. Ništa me ne može sprečiti. Te rupe što imate u ramenima, poklon od mene, brzo će vam zarasti. Nortgejt, napred!

Gurao je obojicu ispred sebe. Revolverašima su klecala kolena.

Doku Holideju nije promaklo da se Old Timber trgao kada ih je video. Njegovi sinovi su ga značajno pogledali. Do Timbera Lastona delilo je Holideja bar osamdeset koraka. Ljudi su istezali vratove, a Big Flimor je začuđeno piljio u Nortgejta i Hejna.

Dvojica ubica iz zasede, lagano su krenula ulicom zanoseći se. Prevalili su deset koraka, a onda je Timber Laston rekao nešto svojim ljudima.

Vard i Salem Grinfild su videli kako stari Timber kreće napred, a njegovi sinovi za njim. Osim dva Grinfilda, Laster, Pirson i Majks Torton su takođe bili revolveraši. Timber im je nešto naredio i ljudi su krenuli. Krenuli su sredinom ulice, a Old Timber se postavio između njih. Čekali su čoveka koji je vodio dvo-

jicu strelaca. Zapravo, vodio ih je ispred sebe.

– Zar hoćeš da pucaš, Timbere – vikao je Big Flimor žustro. – On nosi zvezdu.

– Ti mu možeš pomoći, ti budalo! – odgovorio je Timber hladno. – Ovde ja naređujem, od ovog trenutka.

– On je naredio da pucaju na šerifa i ova dvojica su to učinila – uzviknuo je Palmer pojavljujući se na vratima kancelarije. – On je svoje momke nahuškao na zakon i zvezdu.

– Znači, skinuo si masku – zaključio je Big Flimor i izvukao revolver. – Poteži Timbere, ali, neka tvoji ljudi ne ulaze u igru. Ovo se tiče samo nas dvojice!

– Big, nazad – viknuo je Holidej. Bio je udaljen još četrdeset koraka. – Natrag Big, ovo je moj posao, nemojte se mešati. Timbere, vratite oružje u opasač. Ja ću vas uhapsiti, ne treba da vam objašnjavam zbog čega.

– Gazda, gazda, nemojte pucati – vikao je Nortgejt kada je video kako se Timberova ruka s revolverom podiže. – Nisam znao da je i on prikriven u kancelariji. Nemojte pucati!

Big je potrčao levo, a petorica njegovih ljudi za njim. Zastali su i gledali Timbera koji je lagano podigao kolt i uperio ga u Nortgejta.

– Evo ti – rekao je Timber Laston – prijavi izdajniče!

Podigao je kolt i svi su mislili da hoće da puca u svog revolveraša. Onda se naglo okrenuo i opalio dva puta, tri puta na Biga koji je već posle prvog ispaljenog metka počeo da se tetura i pao. Druga dva metka su mu prozviždala pored glave.

Preko su revolveraši potegli oružje s

namerom da pucaju na Normana Garisa. Vešti nadzornik, iako u poodmaklim godinama, bio je za sekundu brži. Bacio se na zemlju i pogodio jednog od njih.

Mark, srednji brat je urlajući izleteo iz reda i sa dva revolvera počeo da puca na Doka Holideja. Već trenutak kasnije, pao je u prašinu zarivši lice u nju.

Holidej je držao revolver u ruci i gorko razvučenih usana, pucao je na Marka, a onda se okrenuo i nišanio na Salema Grinfilda.

Revolveraš je pao kao posečeno stablo.

Met Laston je pucao na Varena Kambela, a Kambel ga je pogodio u bedro. Odmah zatim pao je i Kembel. Holidej je video kako Vard Grinfild pritrčava bratu, onda poteže oružje.

Met Laston je klečao u prašini.

Desno od Holideja čuo se glas Normana Garisa.

– To je poslednji Laston, ja ću ga...

Holidej je video kako nadzornik nišani i povlači obarač. Metak je mladom Lastonu ostavio dugu crvenu prugu u kosi. Za mladića je to bio kraj pucnjave, pao je kao pokošen i mirno ležao.

– Ne treba biti fer – rekao je Holidej gorko, kada je video kako Grinfild puca na njega. – Ne treba nikada biti fer!

Jedan metak ispaljen iz revolvera plaćenog strelca pogodio je Holideja. Ulica mu se okrenula pred očima, no, pre nego što se onesvestio, povukao je obarač i video kako i drugi Grinfild pada.

S desne strane čuo je nečiji krik. Bio je to Klint Flimor. Stajao je na pločniku pridržavajući se za jednog od svojih ljudi i posmatra Timbera Lastona kako ustaje sa zemlje takođe se zanošeći. Sada su

obojica bili na nogama. Ljudima je zastao dah.

– Nemojte pucati, nemojte se mešati – upozoravao je Holidej. Već u sledećem trenutku ulica se žestoko okrenula pred njegovim očima. Stegao je pesnice i snagom volje savladao nesvesticu.

*

Na ulici su stajala dva čoveka i išla jedan prema drugom teturajući se. Svaki od njih je držao kolt u ruci i lagano ga podizao. Niko nije pucao, niko se nije mešao, svi su netremice posmatrali dvojicu starih neprijatelja koji su išli jedan prema drugom.

– Užasno – rekao je Norman Garis ležeći na ulici. – Oni će se tu...

Big Flimor je video oblak barutnog dima kako izlazi iz Lastonovog revolvera i začu zvižduk metka kraj same glave. Išao je uporno napred.

Laston ga je video kako dolazi, video je revolver koji je Big Flimor uperio.

– Pucaj! – vikao je Old Timber. – Pucaj, pucaj! – Piljio je u svog večitog protivnika i prst mu se grčio. Ponovo je iz cevi revolvera blesnula vatra i Big Flimor se lagano trgao kada ga je metak okrznuo po bedru. Išao je dalje, a Timber Laston je pucao treći put i promašio. Big je išao uporno, ravnomerno napred.

Sada se nalazio na rastojanju od osamnaest, šesnaest, dvanaest, najzad devet metara.

– Timbere – vikao je Big ledeno, a njegova seda kosa je svetlucala. – U dubini svoje duše si kukavica, kukavica, ništa drugo do kukavica i mali čovek. A puniš revolver, puni ga samo, imam vremena. Čoveče, samo nemoj pobeći.

Timber Laston je posmatrao Flimora pogledom punim mržnje i punio oružje. Bio je lupež i ništa se nije dalo izmeniti. Bio je varalica, čovek prljavih misli, pa tako ni jedna jedina časna nije se mogla roditi u njegovoj glavi. Pretvarao se kao da hoće da stavi još jedan metak u cev, a onda je naglo podigao revolver i pucao.

Svi su videli kako povlači obarač. No, Big Flimor je bio brži i njegov smrtni neprijatelj je pao na zemlju.

– Podmukli, kukavni lupežu – zaključio je Big Flimor tiho zanevši se odjednom, tako da je gotovo pao. – Nikada nisi mogao da budeš častan ni pošten. Nije mi te žao, trebalo je da to učinim pre dvadeset i pet godina.

Rekavši to, ispustio je kolt i pao licem u prašinu.

Dok Holidej je krenuo ulicom. Pošao je prema Timberu Lastonu i pogledao ga je. Video je Menara i Marka i osmeh mu je bio gorak.

– Raščistite ulicu – naredio je ljudima s oba imanja. – Ponesite ih, gotovo je. Nortgejte, marš u kancelariju. Ti takođe, Hejne, brzo.

Nisu imali kud, poslušno su se uputili u šerifsku kancelariju.

Dan Haninkson je ustao i pošao. Noga ga nisu čvrsto držale. Bio je uporan i uspeo je.

– U redu – rekao je Dok Holidej. – Hajde, krenite kroz svoj grad i pokažite se. Idite!

Stari čovek je video kako Holidej skida zvezdu s grudi.

– Hvala, mnogo hvala – bilo je sve što je rekao.

Čuvar zakona je krenuo ulicom oseća-

jući kako mu dobuje u glavi. Ipak, išao je uporno.

*

Posle napornog, ali pobeđničkog prolaska glavnom ulicom, šerif se vratio u kancelariju. Holidej je bio tamo.

– Flimor je ozbiljno ranjen, lako se može dogoditi da devojka ostane sama i nezaštićena. Trebalo bi, Šarone da se pobrinete o njoj.

– Svakako, hoću, pobrinuću se na najbolji mogući način.

Šerif je bio zadovoljan ovim odgovorom.

Šerifov obilazak grada trajao je gotovo pun sat. Za to vreme je Holidej sedeo u šerifskoj kancelariji sam. Palmer i Viler su otišli svaki u svoju radnju. Beznačajna rana, takoreći ogrebotina kao da je probudila uspavanu neman u Holidejevim grudima. Posle napora koje je imao poslednjih dana i ovog puškaranja, dobio je žestok napad kašlja. Šerif nije mogao da zna da se u Holidejevim džepovima nalaze dve velike maramice natopljene krvlju. U svom uzbuđenju, a i sam dobro zakačen metkom, nije ni primetio da mlad čovek ima duboke tamne podočnjake i da je znatno bleđi nego ranije.

– Kuda ste naumili, Lejne?

– Idem gore na jezero Vajt u kolibu.

Hoću malo da se izmaknem iz grada dok se ne slegne prašina.

– Nije loša zamisao, Lejne.

*

Dva dana kasnije koliba na obali jezera bila je pusta.

Džuli Flimor je dojurila kod šerifa, pokazujući mu cedulju koju je našla u kolibi.

„Svako svoj krst mora da nosi sam, nije pravično prevaljivati ga na pleća onih koje volimo. Moj put je put usamljenika, sve ostalo je zabluda“. Cedulja je bila potpisana „Holidej“.

– Ne znam šerife šta to treba da znači. Ovo je Šaronov rukopis, poznajem ga. Međutim, potpisao se Holidej i otišao zauvek.

– Dete moje – tešio ju je šerif – ni ja baš ne shvatam sve ovo najbolje. Možda je u pitanju čovek koji nešto nosi na savesti, nešto od čega nije mogao da pobjegne. Verovatno se ovde predstavio lažnim imenom. Ko zna? Možda je za tebe zaista sreća što je otišao.

Holidej se vratio svom imenu i onom od čega je u jednom trenutku nedoumice i slabosti hteo da pobjegne, ali, bez uspeha.

KRAJ

POTRAŽITE KOD SVOG
PRODAVCA NOVINA
JEDNO OD
SLEDEĆIH IZDANJA
MARKETPRINTA

SVAKOG PONEDELJKA

Senke
ILI

VANREDNI
LJUBAVNI ROMAN

ILI

SVAKOG UTORKA

